

LIETUVA
JŪRINĖ
VALSTYBĖ

MOKYTI(S) MUZIEJUJE: distopija ar realybė?

M e t o d i n i s l e i d i n y s

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotojų

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

Metodinis leidinys „MOKYT(IS) MUZIEJUJE: DISTOPIJA AR REALYBĖ?“ skirtas visos Lietuvos mokytojams, kurie ieško įdomių, mokinių įtraukimą į mokymosi procesą padidinančių ir pagerinančių mokymo būdų. Metodinį leidinį sudaro trys dalys. Pirmą – MOKYTOJAI KVIEČIA MOKYT(IS) MUZIEJUJE. Tai bendrųjų ir dalykinių kompetencijų ugdymą atliepančios integruotos pamokos, kurias sukūrė mokytojai Lietuvos jūrų muziejaus iniciatyva, bendradarbiaujant su Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centru. Antra dalis – MUZIEJUS KVIEČIA MOKYT(IS) PER NUOTOLĮ skirta Lietuvos jūrų muziejaus nuotolinių edukacinių programų pristatymui. Trečia dalis – MUZIEJUS KVIEČIA ATVYKTI MOKYT(IS) apie Lietuvos jūrų muziejaus edukacines programas, kurias muziejaus edukatoriai kuria ir veda pačiame muziejuje.

Leidėjas – Lietuvos jūrų muziejus

Sudarytoja – Rima Aleknavičė

Dizainerė – Aida Zybartė, UAB „Druka“

Redaktorė – Inga Šadreikienė-Tamošaitė

ISBN 978-609-8295-03-0

© Lietuvos jūrų muziejus, 2021

TURINYS

Apie Lietuvos jūrų muziejaus projekto MOKYTI(S) MUZIEJUJE turinį ir metodinę struktūrą.
Dr. Nelija Kostinienė ... 4

Edukacinių programų metodinio leidinio MOKYTI(S) MUZIEJUJE recenzija.
Dr. Rasa Pranskūnienė ... 5–6

MOKYTOJAI KVIEČIA MOKYTI(S) MUZIEJUJE ... 7

- Mokyk(is) pasitelkęs neišsenkamą Lietuvos jūrų muziejaus lobyną. *Dr. Eglė Pranckūnienė ... 8*
- Aš tarp vaikų kaip žuvis vandeny, *integruota priešmokyklinio amžiaus vaikų veikla ... 9–12*
- Kelionė į vėžliukų salą, *integruota lietuvių kalbos ir literatūros bei pasaulio pažinimo pamoka 1–2 kl. ... 13–23*
- Gamtiniai išteklių: perlo galia ir paslaptys, *integruotų ekonomikos ir socialinio ugdymo 3 pamokų ciklas 1–4 kl. ... 24–30*
- Kita forma: teksto sandara, *lietuvių kalbos ir literatūros pamoka 5 kl. ... 31–36*
- Mane supantis pasaulis, Lietuva – mano namai, *būdvardžių laipsniavimo anglų kalba 3 pamokų ciklas „The 2 seas“ 5–6 kl. ... 37–42*
- Tapk jūrų gyventojų ekspertu, *integruota lietuvių kalbos, matematikos ir dailės pamoka 5–6 kl. ... 43–55*
- (Ne)matomas pasaulis, *integruota lietuvių kalbos ir literatūros, dailės, muzikos ir anglų kalbos pamoka 6 kl. ... 56–67*
- Svarbi maža detalė: kam reikalingos laive virvės, *integruota matematikos, istorijos ir lietuvių kalbos pamoka 6 kl. ... 68–74*
- Ar lengva augti, *literatūros rūšys: epika, lyrika, drama 7 kl. ... 75–78*
- Baltija – mūsų namai, *integruota geografijos, biologijos ir istorijos pamoka 9 kl. ... 79–87*
- Funkciniai kalbos stiliai, *lietuvių kalbos ir literatūros pamoka 10 kl. ... 88–91*
- 3E problemos, *integruota dorinio ugdymo (etikos), ekologijos ir ekonomikos pamoka 11–12 kl. ... 92–103*
- Skriaudos ir sąžinės tema literatūroje ir gyvenime, *integruota literatūros ir etikos pamoka 12 kl. ... 104–109*

MUZIEJUS KVIEČIA MOKYTI(S) PER NUOTOLĮ ... 111

- Atviros, artimos, įkvepiančios nuotolinės pamokos: distopija ar realybė? *Rima Aleknavičė ... 112–113*
- Refleksijos apie nuotolines edukacines programas ... 114–117

MUZIEJUS KVIEČIA ATVYKTI MOKYTI(S) ... 119

- Atviros, artimos, įkvepiančios pamokos muziejuje: distopija ar realybė? *Rima Aleknavičė ... 120–122*
- Refleksijos apie edukacines programas ... 123

TAPK EDUKACINIŲ PROGRAMŲ DALYVIU ... 125

APIE LIETUVOS JŪRŲ MUZIEJAUS PROJEKTO „MOKYTI(S) MUZIEJUJE“ TURINĮ IR METODINĘ STRUKTŪRĄ

Šiuo metu galiojančiose bendrojo ugdymo programose nemažai dėmesio skiriama bendrojo ugdymo ir kultūros įstaigų bendroms edukacijos veikloms. Šis aspektas dar ryškesnis atnaujinamų programų projektuose (žr. <https://www.mokykla2030.lt/bp-projektai/>).

Valstybinės švietimo 2013–2022 metų strategijos III prioritentinė kryptis akcentuoja būtinybę suteikti mokiniams bei studentams palankiausias galimybes atskleisti individualius gebėjimus didinant formaliojo ir neformaliojo švietimo integralumą. Vertinant pagal minėtus aspektus, Lietuvos jūrų muziejaus vykdyto projekto MOKYTI(S) MUZIEJUJE reikšmė ir vertė yra išskirtinės, nes jo pagrindinis tikslas buvo susieti pritaikytų muziejuje saugomų intelektualinių resursų ir muziejaus rinkinių arsenalą su bendrųjų ugdymo programų turiniu ir nuostatomis. Tokio tipo veikla ne tik skatina kultūros ir švietimo įstaigų bendradarbiavimą, bet ir atveria naujas bendro darbo tobulinimo galimybes: kultūros įstaigų darbuotojams padeda išsamiai suvokti bendrojo ugdymo dalykų programų turinį ir kompetencijų formavimo mechanizmus, o edukacinės veiklos muziejuje mokytojui ir mokiniui natūraliai susisieja su ugdymo procesu mokykloje bei atskleidžia ir praktiškai parodo, kokiomis formomis ir metodais galima kokybiškai išnaudoti netradicines ugdymo(si) aplinkas.

Lietuvos jūrų muziejaus internetiniame puslapyje pateiktoje mokymo(si) medžiagoje (nuotolinė edukacija, virtualios pamokos ir pamokos muziejuje) bei jų turinį ir metodinę struktūrą atskleidžiančiuose aprašuose išraiškus mokymosi strategijų formavimo gilinimas per grupines ir individualias veiklas. Medžiaga pritaikyta personalizuotam ugdymui(si). Veiklos išdėstytos etapais: pasirengimas veiklai, žinių ir supratimo kaupimas, žinių ir supratimo taikymas sprendžiant įvairias su realiu gyvenimu siejamas problemas ir įgytų žinių ir gebėjimų įtvirtinimas. Suformuotų pamokų turinyje ir metodinėje struktūroje atsiskleidžia galimybė mokytis per fenomenų – išskirtinių reiškinių – tyrinėjimą keletą dalykų apimančiose projektinėse veiklose. Išryškintos tarpdalykinės temos: žmogus ir gamta, asmens galios, kultūrinis identitetas ir bendruomeniškumas, darnus vystymasis, įvairialypė komunikacija ir kt.

Dalį mokymo(si) muziejuje medžiagos formavo muziejaus darbuotojai ir įvairių dalykų mokytojai (anglų, etikos, matematikos, biologijos, lietuvių, ekonomikos), dalį tik mokytojai ar muziejaus darbuotojai. Bendras rezultatas unikalus tuo, kad mokytojai ne tik gali pasirinkti muziejaus darbuotojų parengtas veiklas ar programas, bet patys gali vesti pamokas Lietuvos jūrų muziejuje, o tai dar glaudžiau suburia švietimo ir kultūros bendruomenes, skatina mokytojų ir mokinių kūrybingumą, artina mokyklą prie muziejaus ir gilina bei plečia tiek pedagogų, tiek muziejaus darbuotojų kompetencijas, o mokinius leidžia labiau sudominti mokomaisiais dalykais.

Dr. Nelija Kostinienė
Lietuvos muziejų asociacijos
Švietimo sekcijos valdybos pirmininkė

EDUKACINIŲ PROGRAMŲ METODINIO LEIDINIO „MOKYTI(S) MUZIEJUJE“ RECENZIJĄ

Labai džiugu, kad Lietuvos jūrų muziejaus komanda 2020 metų pradžioje ėmėsi iniciatyvos savo įstaigos erdvėse organizuoti mokymų ciklą „Mokytis muziejuje“, kurio tikslas – kultūros ir švietimo įstaigų bendradarbiavimas, kai muziejus ir bet kuri švietimo įstaiga imasi edukacinių projektų, papildančių ugdymo procesą. Kaip teigia iniciatyvos sumanytojai, šio bendradarbiavimo rezultatas turėjo būti pačių mokytojų sukurtos bendrojo ugdymo turinį atitinkančios pamokos, vedamos muziejuje, pasitelkiant muziejaus ekspozicijas ir eksponatus kaip priemones norimai temai atskleisti.

Nors muziejinės edukacijos apibrėžtys įvairuoja, muziejinę edukaciją suprantant plačiąja prasme, t. y. kaip visą veiklą muziejuje, kuria siekiama visuomenės ir atskirų jos narių tobulėjimo, galima itin kūrybiškai ir interaktyviai kurti ir pritaikyti įvairias metodines priemones. Tad siekdama sukurti tokį metodinį pamokų leidinį, kuris taptų laisvai prieinamas kiekvienam Lietuvos mokytojui, Lietuvos jūrų muziejaus komanda pasikvietė ir partnerius – Klaipėdos miesto pedagogų švietimo ir kultūros centrą, kuris padėjo suburti švietimo bendruomenę ir rūpinosi informacijos sklaida. Projekto idėjos pripažinimas ir įvertinimas kaip puikios galimybės mokytojui kūrybiškai organizuoti ugdymo procesą, realiai įgyvendinant daugelį Geros mokyklos koncepcijoje įvardytų kryptų, leido patikėti būsimo projekto sėkme. Taip bendru sutarimu buvo pradėta kryptingai įgyvendinti net 80 akademinių valandų programa (iš jų 42 akademinės savarankiško darbo valandos), kuria iniciatyvos sumanytojai siekė įkvėpti mokytojus bendradarbiauti, tai yra veikti kartu ir Lietuvos jūrų muziejuje saugomų intelektualinių resursų bei muziejaus rinkinių arsenalą pritaikyti bendrosioms ugdymo programoms.

Edukacinių programų metodinis leidinys „Mokytis(s) muziejuje“ gausus įvairių pamokų. Čia pristatoma integruota lietuvių kalbos ir literatūros, dailės, muzikos ir anglų kalbos pamoka „(Ne)matomas pasaulis“, integruota geografijos, biologijos ir istorijos pamoka „Baltija – mūsų namai“, lietuvių kalbos ir literatūros pamoka „Kita forma“, lietuvių kalbos ir literatūros bei pasaulio pažinimo pamoka „Kelionė į vėžliukų salą“, lietuvių kalbos ir literatūros bei etikos pamoka „Skriaudos ir sąžinės tema literatūroje ir gyvenime“, anglų kalbos būdvardžių laipsniavimo pamoka „Mane supantis pasaulis, Lietuva – mano namai“, ekonomikos pagrindų ir socialinio ugdymo pamoka „Gamtiniai išteklių: perlo galia ir paslaptys“, priešmokyklinio ugdymo amžiaus vaikų integruota veikla „Aš tarp vaikų kaip žuvis vandeny“, lietuvių kalbos ir literatūros pamoka „Funkciniai kalbos stiliai“, lietuvių kalbos, tematikos ir dailės pamoka „Tapk jūrų gyventojų ekspertu“, lietuvių kalbos, matematikos ir istorijos pamoka „Svarbi maža detalė: kam reikalingos laive virvės“, etikos, ekologijos ir ekonomikos pamoka „3E problema“, lietuvių kalbos ir literatūros pamoka „Ar lengva augti“.

Pastebėtina, kad pamokos parengtos pagal vieną bendrą plano struktūrą ir orientuotos į įvairių kompetencijų ugdymą, o tai, be abejonės, palengvina pamokų pritaikomumą ir kartu atveria galimybę kūrybiškai plėtoti itin netikėtas edukacines jungtis. Tad labai džiugu, kad dauguma pamokų integruotos, o mokytojams atsiveria puikių dalykų integracijos galimybių. Pamokų aprašus papildoma medžiaga. Tai palengvina mokytojų pasirengimo darbą, kaip įveikinti mokinius atlikti užduotis, bet šiek tiek pasigendama galimybės mokiniams kartu kurti ugdymo turinį. Galima pasidžiaugti, kad rekomenduojama vertinimo sistema leidžia ne tik fiksuoti asmeninę vaiko pažangą, įvertinti darbą grupėmis pažymiais, bet ir numato refleksiją, neformalų vertinimą, o tai yra ypač svarbu šiuolaikinėje pamokoje. Pamokų išplėstinuose planuose galima rasti nuorodų, prie kurių ekspozicijų vyksta pamokos epizodas, kurie metodai ir priemonės taikomi, todėl patartina prieš atvykstant vesti pamoką į muziejų susipažinti su erdvių išdėstymo planu, ekspozicijų turiniu.

Džiugu, kad šis mokymo(si) projektas tampa interaktyvia patirtinio mokymo įgyvendinimo baze, leidžiančia tobulinti kompetencijas pagal mokyklų vertinimo rodiklius ir sritis, apimančias ugdymą ir mokinių patirtis, mokinių kompetencijas mokytis, taip pat atveria puikias galimybes sukurti

kūrybišką mokymosi be sienų aplinką, veikti komandomis ir skleisti mokytojo asmeniniam meistriškumui, ruošiant mokinį ne tik egzaminui, bet ir gyvenimui.

Be to, šios iniciatyvos autoriams norėtųsi priminti ir nardinančio interaktyvumo teoriją, kurioje tiek plūduriavimas, išreikštas nuobodulio ratu ir atskleidžiantis paviršinę muziejinę edukaciją, tiek pasinėrimas, atskleidžiantis giluminę muziejinę edukaciją, gali būti svarbūs „atskaitos taškai“ plėtojant įvairias edukacines iniciatyvas. Akcentuojant skatinimą „integruotis“, t. y. siekiant į kūrybinį muziejinės edukacijos kūrimo lauką įtraukti ne tik muziejininkus ar muziejų dizainerius, įvairių ugdymo pakopų ugdytojus, bet ir pačius muziejų lankytojus, plėtojamas supratimas, kad visi muziejinės edukacijos dalyviai yra svarbūs pasinėrimui, kuriuo siekiama gilesnio edukacinio poveikio.

Tad šios puikios iniciatyvos iniciatoriams ir visiems Lietuvos mokytojams norėtųsi palinkėti dar drąsiau išlaisvinti kūrybiškumą ir edukacinį interaktyvumą, ateityje įtraukiant į pamokų kūrimą ne tik mokytojus, bet ir mokinius, ne tik muziejų darbuotojus, bet ir interaktyvių ekspozicijų kūrėjus bei kitus praktikus. Tai atvertų dar daugiau galimybių kūrybiškai organizuoti ugdymo procesą ir įgyvendinti Geros mokyklos koncepciją. Juk, mokytojos Lilijos teigimu, „pasaulis yra labai įvairus ir mokytis reikia ne užsidarius nuo jo, o einant atvira širdimi, stebint, čia pat pritaikant žinias ir patyrimus. Muziejuje mokosi ir mokytojai, ir vaikai.“

Dr. Rasa Pranskūnienė
Pirmosios Lietuvoje muziejinės edukacijos daktaro disertacijos autorė
VDU ŽŪA muziejaus vedėja
VDU ŽŪA Bioekonomikos plėtros fakulteto docentė

MOKYTOJAI KVIEČIA MOKYTI(S) MUZIEJUJE

*Tas, kuris mėgsta praktiką be teorijos, yra panašus į jūreivį,
kuris įlipa į laivą be vairo ir kompasu ir niekada nežino,
kur jis gali blokštis.*

Leonardas da Vinčis

Kryptis, kuria žmogus pradeda mokytis, nulems jo ateitį gyvenime.

Platonas

Sąžinė yra žmogaus kompasas.

Vincentas Van Gogas

MOKYK(IS) PASITELKĖS NEIŠSENKAMĄ LIETUVOS JŪRŲ MUZIEJAUS LOBYNĄ

Lietuvos jūrų muziejus siūlo mokykloms, šeimoms ir kitiems lankytojams daug įvairių edukacinių patirčių. Viena iš jų – savarankiškos pamokos, skirtos mokytojams, atvykstantiems į muziejų su savo mokiniais. Savarankiškų pamokų ciklą sudaro devynios integruotos pamokos, kuriose integruojami socialinių, humanitarinių, gamtos ir menų srities dalykai, trys lietuvių kalbos ir literatūros bei viena anglų kalbos pamoka, skiriamos priešmokyklinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo pakopoms. Pasak N. Jarockienės, muziejinė aplinka yra „artimesnė šiandienos vaikų poreikiams nei nekontekstuali aplinka ir formalūs mokymo metodai mokykloje“, dėl to mokomasi aktyviai, per patirtį pajuntant atradimų džiaugsmą. Autorė pabrėžia, kad muziejinę edukaciją galima skirstyti į pasyviojo ir aktyviojo mokymosi modelius¹. Aktyvusis muziejinės edukacijos modelis grindžiamas konstruktyvistiniu požiūriu į mokymąsi, kai mokinyi aktyviai įsitraukia į mokymąsi ir pats konstruoja savo atradimus ir jų prasmes.

Savarankiškos pamokos leidžia mokytojams įtraukti mokinius į prasmingas patirtis pasitelkiant Jūrų muziejaus erdves, eksponatus, virtualius šaltinius. Šias pamokas sukūrė mokytojai praktikai, gerai suprantantys realius mokinių ir mokytojų poreikius, detalai aprašo, kaip reikėtų pasirengti pamokoms prieš atvykstant į muziejų, kaip įgyvendinti įvairias veiklas muziejuje, kaip įtvirtinti ir įsivertinti įgytus gebėjimus. Kiekvieną pamokos planą sudaro kompetencijų ir mokomojo dalyko ugdymo tikslai bei uždaviniai, detalus veiklų aprašas, vertinimo ir įsivertinimo kriterijai, mokinių veiklos lapai, nuorodos į muziejaus išteklius bei kitus šaltinius. Parengta medžiaga suteikia mokytojams kūrybiškų idėjų, padeda sutaupyti laiko pasinaudojant jau sukurtais ištekliais.

Pažymėtina, kad kiekviename pamokos plane akcentuojamas kompetencijų ugdymas, o tai yra itin aktualu pereinant prie šiuo metu atnaujinamų bendrųjų programų. Kompetencijoms ugdyti ypač aktualus yra įvairių dalykų integravimas. Integruotos šio ciklo pamokos turėtų įtraukti mokinius į aktyvų problemos ar situacijos tyrinėjimą, panaudojant skirtingų dalykų žinias, mokyti juos „kartu planuoti ir veikti, bendradarbiauti, aktyviai klausytis ir siūlyti idėjas, jas įgyvendinti, valdyti emocijas ir jausmus, reflektuoti veiklą ir jos rezultatus, numatyti tobulintinas sritis ir t. t.“² Kaip ir minima ugdymo gairėse, įvairių sričių žinios, naudojamos vienu metu, padeda giliau suprasti kalbą, simbolius, tekstus, kuriais tos žinios išreiškiamos. Integracija ugdo mokinio holistinį požiūrį į tai, ko jis mokosi, ir kiekvienos temos nagrinėjimas įgauna didesnės prasmės.

Kviečiu Lietuvos mokytojus naudotis Jūrų muziejaus iniciatyva mokytojų praktikų sukurtais pamokų planais, juos kritiškai apmąstant, pritaikant savo mokinių poreikiams. Manau, kad galima ne tik naudotis atskirais planais, bet ir pasirinkti sau tinkamų idėjų bei medžiagos iš įvairių planų. Ši medžiaga padės mokytojams sukurti įdomių, prasmingų, įsimintinų tarpdisciplininių mokymosi patirčių pasitelkiant neišsenkamus Jūrų muziejaus lobius. Tokios patirtys padės judėti link *Geros mokyklos koncepcijoje* apibrėžtos ugdymo vizijos, link kurios juda Lietuvos mokykla. Pagal *Geros mokyklos modelį* siekiama, kad mokinių ugdymasis būtų dialogiškas ir tyrinėjantis, įdomus ir auginantis, atviras ir patirtinis, suasmenintas ir savivaldis, interaktyvus. Jis turėtų peržengti mokyklos sienas, susisieti su gyvenimo patirtimi bei padėti ruošti spręsti realias pasaulio problemas³.

Dr. Eglė Pranckūnienė

1 Nideta Jarockienė. Muziejų edukacinė veikla: istorija, samprata, praktika. Prieiga: https://www.museums.lt/Ateitis/images/Kurkime_ateities_muz_leidinys/leidinys_56_62.pdf

2 Pagrindiniai kompetencijų ugdymo aspektai. Prieiga: <https://www.ugdome.lt/kompetencijos5-8/pagrindinis/pagrindiniai-kompetenciju-ugdymo-aspektai/i-kompetencijas-orientuoto-ugdymo-gaires/integravimas/>

3 Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymas Dėl geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo. Prieiga: <https://www.smm.lt/uploads/documents/Pedagogams/Geros%20mokyklos%20koncepcija.pdf>

Parengė:

Giedrė Kontrimienė,
neformaliojo ugdymo mokytoja
metodininkė

Dagna Volkovaitė,
neformaliojo ugdymo mokytoja ekspertė

Santa Neniškytė-Belkinienė,
neformaliojo ugdymo mokytoja
ekspertė

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

AŠ TARP VAIKŲ KAIP ŽUVIS VANDENY

INTEGRUOTA PRIEŠMOKYKLINIO AMŽIAUS

VAIKŲ VEIKLA

Trukmė 60 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Pilietiškumo: didžiuojasi savo miestu prie jūros, geba pažinti ir pajusti miesto istorines vietas, semiasi jūrinės kultūros, aktyviai pažįsta Jūrų muziejaus ekspozicijas.

Socialinės: laisvai jaučiasi naujoje aplinkoje, stebi muziejaus ekspozicijas, geba tinkamai elgtis įvairiose situacijose: autobuse, kelte, muziejuje. Vaikai domisi ir greitai perima naują informaciją, geba panaudoti, ką atrado, pajautė, patyrė muziejuje.

Komunikavimo: geba bendrauti ir kalbėdami išreikšti save bei pažinti pasaulį, supranta ir naudojami neverbaliniais ženklais: imitacija, mimika, gestais, vaizdais, simboliais. Bendradarbiaudami su kitais, laikosi bendrų susitarimų ir taisyklių.

Pažinimo: domisi ir tyrinėja Jūrų muziejaus ekspoziciją (gamtinę, socialinę, kultūrinę), mokosi sutelkti dėmesį, suvokti, samprotauti, kritiškai mąstyti, pažinti pasaulį įvairiais būdais: stebėdami, klausinėdami, diskutuodami, modeliuodami, lygindami – ir taip įgyja elementarų supratimą apie jūrų pasaulį. Praturtina savo kalbą ir žodyną.

Kūrybiškumo: kaupia potyrius ir įspūdžius, ugdo jautrumą gamtos grožiui, semiasi įkvėpimo kurti. Savo pastebėjimus, išgyvenimus, mintis, jausmus, nuotaikas išreiškia meninės raiškos priemonėmis. Patiria pažinimo ir kūrybos džiaugsmą.

Emocinė ir sveikos gyvensenos: pažįsta save, išreiškia savo emocijas ir jausmus, siekia būti aktyvūs, judrūs, geba saugiai žaisti, laikosi savitvardos taisyklių, elementarių asmens higienos reikalavimų.

MOKYMO SI UŽDAVINIAI

1. Vaikai per asmeninę patirtį ir išgyvenimus sieks suprasti save ir kitus, gerai jaustis naujoje aplinkoje, stebės ir tyrinės.
2. Vaikai susipažins su Jūrų muziejaus ekspozicijomis, pagilins žinias apie jūrų gyvąjį pasaulį.
3. Per patirtinius žaidimus, komandines užduotis, pokalbius vaikai mokysis bendradarbiauti, toleruoti vienas kitą, padėti vienas kitam, įveikti baimes, reflektuoti savo jausmus ir emocijas.
4. Tobulins dalykines dailės, teatro ir fizinio ugdymo kompetencijas:
 - dailės – meninės raiškos priemonėmis vaikai lavins kūrybiškumą, praplės kultūrinį akiratį;
 - teatro – tobulins saviraiškos ir pasitikėjimo savimi įgūdžius;
 - fizinio ugdymo – stiprins fizinės galias, kaups fizinės veiklos patirtį.

VEIKLOS TIKSLAS – ugdyti vaikų bendruomeniškumo, draugiškumo, pagarbos ir pagalbos vienas kitam įgūdžius per Lietuvos jūrų muziejuje įgytą patirtį ir gautus įspūdžius.

VEIKLOS SITUACIJA

Vaikai ugdymo įstaigoje peržiūrėjo ir aptarė animacinį filmuką „Žuviukas Nemo“. Buvo aptarta draugystės tema, atkreiptas dėmesys į rūpinimąsi vienas kitu, pagalbą. Pabrėžta tai, kad, būdami skirtingi, galime ir turime būti kartu – gyventi, žaisti, tartis, mokytis, keliauti, kurti, svajoti ir draugauti. Pristatyta ekskursija į Jūrų muziejų.

MOKYMO SI VEIKLOS	MUZIEJAUS ERDVĖS
Trukmė: 60 min.	Akvariumas
1 veikla. Didysis akvariumas: tunelis ir žuvų stebėjimas	Tunelis
2 veikla. Žuvų įvairovė su muziejaus edukatoriumi	Žuvų ekspozicija „Nuo upelio iki vandenyno“
3 veikla. Patirtinis stebėjimas: žuvų stebėjimas, pelekų ir uodegos judesių pamėgdžiojimas, žuvų kalba (žiopčiojimas), stebėjimas per pasidarytą iš popieriaus „žiūroną“, stebėjimas iš įvairių taškų ir vietų (arti, toli, užsimerkus, atsimerkus), „savo“ žuvytės atradimas	Muziejaus prieigos: pingvinų, ruonių, delfinų, pelikanų stebėjimo aikštelės
4 veikla. Pingvinų, ruonių, delfinų, pelikanų stebėjimas	
5 veikla. Refleksija	

<p>IŽANGINĖ VEIKLA (SUŽADINIMAS)</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saugaus elgesio taisyklių įtvirtinimas (autobuse) 2. Kalbos lavinimo ir dėmesio žaidimas „Gražių žodžių pynė“ 3. Komandinis žaidimas „Neprarask kamuolio“ 4. Dėmesio ir rikiuotės žaidimas „Sustok po 6“ <p>Kalbos lavinimo ir dėmesio žaidimas „Gražių žodžių pynė“, skirtas draugams. Vaikai stovi ratu ir kiekvienas, sakydamas gerą žodį draugui (būdvardį, pvz., gražus, mielas, nuoširdus ir pan.), duoda jam ranką. Taip visi susikimba į ratą.</p> <p>Komandinis žaidimas „Neprarask kamuolio“: vaikai sustoja į skirtingus ratus, laiko kamuolį, po signalo „ratai“ juda į nurodytą vietą, vaikai kojomis perdavinėja vienas kitam kamuolį ratu, laikydamiesi rate ir neišleisdami kamuolio iš rato.</p> <p>Dėmesio ir rikiuotės žaidimas „Sustok po 6“: vaikai imituodami žuvis „plaukia“ ratu skanduodami: „Plaukiam plaukiam rateliu, plaukiam plaukiam rateliu“. Po mokytojo signalo „po šešis“ vaikai pasiskirsto į grupes. Grupelės pažymimos skirtingų spalvų juostelėmis, užrišant jas ant rankų.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos erdvė – muziejaus aikštelė</p>
<p>1 veikla. Didysis akvariumas: tunelis ir žuvų stebėjimas</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Prie didžiojo akvariumo stebimos žuvis.</p> <p>Stebėjimas tunelyje. Vaikai susėda ant sėdmaišių ir ramiai stebi žuvų judėjimą.</p> <p>Mokytojas arba edukatorius atkreipia dėmesį į žuvų judėjimą: gebėjimą plaukti po vieną ir būriais, gebėjimą saugiai prasilenkti, nesusidurti.</p> <p>Rekomenduojama vaikams po varpelio signalo pabūti tyliai (30–60 sek.).</p> <p>Einama stebėti didžiojo akvariumo iš antro aukšto.</p> <p>Mokytojas arba edukatorius atkreipia dėmesį, kad keičiantis stebėjimo erdvei keičiasi ir žuvų vaizdas.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Fojė prie didžiojo akvariumo (pirmas aukštas)</p> <p>Tunelis su eršketais (nuliniame aukštas)</p>
<p>2 veikla. Žuvų įvairovė su muziejaus edukatoriumi</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Keliaujama į pirmo aukšto ekspoziciją „Nuo upelio iki vandenyno“.</p> <p>Muziejaus edukatorius pasakoja apie žuvų įvairovę (plekšnės, rajos, jūrinės žuvis ir kt.).</p> <p>Vaikai klausydami stebi.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p>

<p>3 veikla. Patirtinis stebėjimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Pagal rankų žymeklius – spalvotas juosteles – vaikai susiskirsto į 3 pogrupius.</p> <p>Mokytojas skatina stebėti žuvis, kaip juda pelekai, uodegos, ir atlikti tuos judesius.</p> <p>Vaikai mėgdžioja pelekų ir uodegos judesius, žuvų kalbą – žiopčioja.</p> <p>Mokytojas siūlo susiaurinti matymo lauką, panaudojant iš popieriaus lapo susuktą „žiūroną“. Rekomenduoja vaikams išsirinkti vieną „savo“ žuvelę, gerai įsižiūrėti (į spalvą, formą, dydį).</p> <p>Vaikai stebi spalvotas žuvis iš įvairių taškų ir vietų (arti, toli, užsimerkę, atsimerkę), atranda „savo“ žuvytę.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p>
<p>4 veikla. Pingvinų, ruonių, delfinų, pelikanų stebėjimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Mokytojas arba edukatorius atkreipia dėmesį, kad Jūrų muziejaus gyventojai skiriasi spalva, dydžiu, judėjimo greičiu, gyvenimo būdu, bet gražiai gyvena savo bendruomenėje.</p> <p>Vaikai stebi, kaip pingvinai, susiporavę po du, kedenasi plunksnas, nardo. Ruoniai laukia aplodismentų, kad parodytų savo aktorinius sugebėjimus, delfinai užburia savo lengvu gracingu plaukiojimu ir šypseną, o pelikanai – gebėjimu visa laiką būti kartu, būryje.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Pingvinų, ruonių, pelikanų ekspozicija muziejaus kieme</p> <p>Delfinariumo fojė</p>
<p>5 veikla. Refleksija</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Pokalbis trimis grupelėmis.</p> <p>Mokytojas klausia, kaip vaikai jaučiasi, ką pamatė ir įsiminė, ar susirado draugą muziejuje, koks jis.</p> <p>Vaikai svarsto.</p> <p>Mokytojas siūlo nusipiešti savo tos dienos emociją (šypseną, liūdesį ar nuostabą), prisiklijuoti piešinį prie krūtinės ir pasidžiaugti puikia diena Jūrų muziejuje.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus kiemas</p>

SITUACIJA PO VEIKLOS MUZIEJUJE

Veikla tęsiama darželyje. Dailės kambarėlyje vaikai piešia savo išsirinktą žuvytę (priemonės – pasirinktos vaikų). Teatro kambarėlyje vaikai vaizduoja žuvis, žaidžia su lėlėmis žuvimis. Sporto salėje vaikai žaidžia judrius ir komandinius žaidimus „Neprarask kamuolio“, „Išgelbėk draugą“.

REZULTATAS. Vaikų piešiniai ir istorijos susegamos į vieną knygą.

Parengė:

Jolanta Paulienė,
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja
metodininkė

Dovilė Skripkauskienė,
anglų kalbos mokytoja

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

KELIONĖ Į VĖŽLIUKŲ SALĄ

INTEGRUOTA LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS

BEI PASAULIO PAŽINIMO PAMOKA

1–2 KLASEI

Trukmė: 45 arba 60 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Socialinė-pilietinė: tinkamai bendrauja ir bendradarbiauja vieni su kitais ir su suaugusiaisiais, tinkamai reiškia mintis ir emocijas, laikosi socialinio gyvenimo taisyklių (elgesio taisyklių viešosiose vietose – muziejuje, viešajame transporte ir kt.), ugdo asmeninę atsakomybę, pilietiškumą, tautinį ir kultūrinį tapatumą.

Komunikavimo: nori ir geba suprasti kitus, išreikšti savo nuomonę, tinkamai vartoja gimtąją kalbą (kitakalbiai – pagerina lietuvių kalbos gebėjimus), supranta ir naudoja neverbaliniais ženklais (gestais, mimika, vaizdais, simboliais ir kt.), bendraudami vadovaujasi etikos ir etiketo taisyklėmis, supranta sakinę ir rašytinę informaciją ir naudoja ją.

Pažinimo: tyrinėja savo aplinką (gamtinę, socialinę, kultūrinę), žmonių sukurtas vertybes, ieško informacijos, pasitelkia įvairius pasaulio pažinimo ir tyrinėjimo būdus – stebėjimą, bandymą, modeliavimą ir kt., supranta, kaip keičiasi aplinka, susieja reiškinius priežasties ir pasekmės ryšiu, apmąsto ir interpretuoja savo įspūdžius ir patirtį, kritiškai analizuoja informaciją, ją tikslina, ugdo kritinį mąstymą.

Mokėjimo mokyti: pažįsta savo poreikius ir gebėjimus, savo mokymosi išgales ir galimybes, ieško informacijos, atkakliai siekia tikslo, prisiima atsakomybę už savo veiklą, mokosi iš kitų.

Kūrybiškumo: geba kūrybiškai atlikti veiklas bei generuoti, kurti ir vertinti sau ir kitiems reikšmingas idėjas, produktus ir problemų sprendimus, įvardija įgytą ar išgirstą informaciją, idėjas ir su tuo susijusias kūrybines galimybes, grupėmis renka reikiamą informaciją pasirinktu būdu iš artimiausios aplinkos.

Kultūrinė: susipažįsta su Lietuvos laivybos istorija ir jūrinių tradicijų kūrimu. Taip pat lygina skirtingų laikotarpių laivus ir sužino jų išskirtinius bruožus. Įgytomis kultūrinėmis žiniomis dalijasi artimoje aplinkoje.

Sveikos gyvensenos: ugdo sveikos gyvensenos supratimą bei pajunta palankumą ir pagarbą už save silpniesiems. Geba atsisipirti netinkamam elgesiui. Taip pat išmoka rūpintis savo ir aplinkinių sveikata.

MOKYMO SI UŽDAVINIAI

1. Mokiniai pažins savo geografinę aplinką, mokysis joje prasmingai ir atsakingai veikti.
2. Gebės nusakyti ir pristatyti vėžliukų savybes ir jas palyginti su savo savybėmis.
3. Atlikdami įvairias užduotis grupėmis ir individualiai mokiniai pagilins savo žinias apie vėžlius.

PAMOKOS TIKSLAS – supažindinti 1–2 klasių mokinius su jų geografinė aplinka, papildyti žodyną naujų žodžių reikšmėmis, išplėsti suvokimą apie vėžlius ir jiems būdingus bruožus.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Per ankstesnes pamokas mokiniai buvo supažindinti su vėžlių gyvenimu laisvėje, dailės ir technologijų pamokoje mokėsi lankstyti popierinius laivelius ir piešė vėžliukus. Prieš edukacinę programą mokiniai jau žino apie bendrus vėžlių bruožus, geba išlankstyti popierinį laivelį.

Pamokos įvadinėje dalyje mokiniai yra prašomi išsilankstyti popierinį laivelį kaip kelionės simbolį, su kuriuo vyksta į muziejų. Ant laivelio mokiniai užsirašo jiems rūpimą klausimą, kurio atsakymą sužinos po „Kelionės į vėžliukų salą“. Taip pat įvadinėje dalyje vaikai išgirs laivelio atsiradimo legendą ir laivų atsiradimo istoriją, sužadinsiančias jų smalsumą tęsti kelionę.

ĮVADAS Trukmė: 45 min. Klasėje mokiniai sužino, kad žemėje yra vienos rūšies gyvūnai, galintys gyventi vandenyje ir sausumoje. Mokytoja supažindina su vėžlių gyvenimu laisvėje. Mokiniai iš popieriaus išsilanksto laivelį (1 priedas), kuris lydės per visą edukacinę programą. Ant laivelio, žinodami edukacijos temą, mokiniai užsirašo juos dominantį klausimą, į kurį atsakys po pamokos muziejuje. Kuria skanduotę (3 priedas).	VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS INTEGRACIJA Teminė Pasaulio pažinimas: tema „Vandens ir sausumos gyvūnai“ Tarpdalykinė Darbeliai ir technologijos: origamis, laivelio lankstymas
--	--

Antroje pamokos muziejuje dalyje dirbdami komandomis ir grupėmis mokiniai ieškos informacijos antro aukšto ekspozicijoje ir dalyvis naujai sužinotais faktais apie vėžlius.

Mokykloje nagrinėjant pasaulio pažinimo temą „Sausumos ir vandens gyvūnai“ mokiniams pateikiamas klausimas, ar žemėje yra vienos rūšies gyvūnų, kurie gali gyventi vandenyje ir sausumoje. Išsiaiškinus, kad tai yra vėžliai, mokiniams kyla labai daug klausimų apie šiuos gyvūnus, į kuriuos tikimasi atsakyti per šią edukacinę programą.

Pamokos ciklas užbaigiamas apibendrinimu ir įsivertinimu. Jei mokinys sugebėjo rasti atsakymą į savo klausimą, kurį užsirašė prieš „Kelionę į vėžliukų salą“, edukacija laikoma sėkminga ir mokinys yra paskelbiamas VĖŽLIŲ ŽINOVU.

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>Trukmė: 60 min.</p> <p>1 veikla. Pokalbis „Kas yra <i>piroga</i>?“</p> <p>2 veikla. Edukacija „Laivai“ pirmoje salėje</p> <p>3 veikla. Judrioji pertraukėlė „Turiu laivelį“</p> <p>4 veikla. Surask vėžliukų salą</p> <p>5 veikla. Vėžlių žinovai: atliktų užduočių pristatymas</p> <p>6 veikla. Apibendrinimas, refleksija, įsivertinimas</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Laivo „Piroga“ ekspozicija muziejaus kieme</p> <p>Laivų ekspozicijos muziejaus pirmoje salėje</p> <p>Muziejaus kiemas</p> <p>Vėžliukų stendas (antras aukštas)</p> <p>Jūrų kiaulės stendas</p>
<p>1 veikla. Pokalbis „Kas yra <i>piroga</i>?“</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Metodai: pasakojimas</p> <p>Mokytojas Jūrų muziejaus kiemelyje primena saugaus elgesio taisykles muziejuje ir pristato būsimas veiklas, kurias išbandys visi mokiniai individualiai bei grupėmis.</p> <p>Edukatorius papasakoja istoriją, iš kur atsirado plaustai, valtys bei laivai.</p> <p><i>Vieną kartą medžiotojas vijosi zuikį. Tas pribėgęs upę tik strykt, užšoko ant pro šalį plaukiančio rąsto ir nuplaukė. Tiek medžiotojas jį ir tematė. Po šio įvykio žmogelis pradėjo galvoti, kad jei zuikis gali ant rąsto plaukti, tai gal ir jam pavyktų. Atsitempė žmogus prie upės krantų, juos sutvirtino ir, įstūmęs upėn, pats užšoko ant plausto ir nuplaukė. Nuo tada žmonės pradėjo statyti plaustus, valtys, o dar vėliau ir laivus.</i></p> <p>Mokytojas ragina surasti informaciniame lapelyje žodžio <i>piroga</i> paaiškinimą.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus kiemas</p> <p>Stendas „Piroga“</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Pasaulio pažinimas, istorija: kaip ir kada atsirado valtys</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Lietuvių kalba: žodynas (mokiniai susipažįsta su mažiau žinomais žodžiais: <i>piroga</i>, <i>plaustas</i>, <i>garlaivis</i>)</p>
<p>2 veikla. Edukacija „Laivai“ pirmoje salėje</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pasakojimas, klausimai ir atsakymai</p> <p>Edukatorius trumpai papasakoja apie laivus pirmoje muziejaus salėje.</p> <p>Mokiniai joje išsirenka patį gražiausią laivą, kuriuo galėtų pasiekti vėžliukų salą.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Laivų ekspozicijos muziejaus pirmoji salė</p>
<p>3 veikla. Judrioji pertraukėlė „Turiu laivelį“</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Mokiniai kartoja klasėje sukurtą skanduotę „Turiu laivelį mažą“ (3 priedas).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus kiemas</p>

<p>4 veikla. Surask vėžliukų salą</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Metodai: komandinis darbas, tyrinėjimas, lyginimas</p> <p>Mokytojas užmena mįslę: <i>Vėžliukai laisvėje vidutiniškai gyvena 120 metų. Sumažinę jų amžių 60 kartų, sužinosite, kuriame aukšte yra vėžliukų sala.</i> (Atsakymas: vėžliukų sala yra antrame aukšte). Mokiniai randa sprendimą, paaiškina, kaip jį rado.</p> <p>Mokiniai suskirstomi į 4 komandas: pirmoji įvardija vėžlių bruožus, antroji ieško stende skirtumų tarp jūrinių, gėlavandenių ir sausumos vėžlių, trečioji stengiasi suprasti, kuo vėžliai panašūs į mus, žmones, ketvirtoji suranda 3 gyvūnus, kurie savo forma bei bruožais būtų panašūs į vėžlius.</p> <p>Mokiniai kartodami skanduotę žygiuoja link akvariumo, kopia į antrą aukštą.</p> <p>Mokytojas nuteikia grupes darbu.</p> <p>Edukatorius trumpai pristato vėžlių ekspoziciją (3 min.).</p> <p>Mokiniai dirba grupėmis, tyrinėja ir atrinka ekspozicijos medžiagą, ruošia savo užduoties pristatymą (15 min.).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus erdvės ir ekspozicijos antrame aukšte</p>
---	--

<p>5 veikla. Vėžlių žinovai: atliktų užduočių pristatymas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pristatymas, diskusija</p> <p>Keturios komandos eilės tvarka pristato atliktas užduotis.</p> <p>Paklausoma, ką mokiniai žino apie vėžlius.</p> <p>Tikėtina, kad mokiniai pristatys jau žinomus faktus apie kietaodį vėžlį ir susies informaciją su ekspozicijos medžiaga.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Antro aukšto stendai</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Pasaulio pažinimas: vandens ir sausumos gyvūnai</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Lietuvių kalba: kas yra faktas</p>
---	--

<p>Faktai</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vėžliai verkia. 2. Stambiausias vėžlys vadinamas <i>kietaodžiu</i>. Jo kūno masė siekia 900 kg, o ilgis 2,5 m. Jį galima sutikti Egipte, tačiau ši rūšis yra nykstanti. 3. Vėžlio kiautas labai tvirtas, o kai kurių vėžlių rūšių kiautas gali išlaikyti svorį, 200 kartų didesnį už paties vėžlio svorį. 4. Vėžlio kiautas yra jo šarvas. Stipriai susižeidęs gyvūnas kraujuoja ir jaučia skausmą. 5. Lietuvoje gyvena vienintelė rūšis – baliniai vėžliai (<i>Emys orbicularis</i>). Jie įrašyti į Lietuvos raudonąją knygą. Jų aptinkama Lazdijų ir Alytaus rajonuose.

Užduotys ir atsakymai

1. Kokie yra bendrieji vėžlių bruožai?

(Atsakymas: maža galva, dvi akys, burna, didelis ir kietas kiautas, keturios kojos: dvi ilgos ir dvi trumpos.)

2. Kuo skiriasi jūrinis, gėlavandenis ir sausumos vėžliai? Žiūrėdami į ekspozicijas vaikai turi surasti skirtumus tarp jūrinių ir sausumos vėžlių (2 priedas).

(Atsakymas: sausumos vėžlio šarvas aukštas ir kupoliškas, jūros vėžlio šarvas aptakus, lašo formos, gėlavandenių vėžlių šarvas žemas, plokščias ir glotnus.)

3. Raskite kelis panašumus tarp vėžlio ir žmogaus.

(Atsakymas: 1) vėžliai, kaip ir žmonės, turi apsaugą: vėžliai turi šarvą, o žmogus odą; 2) vėžliai ir žmonės jaučia skausmą; 3) vėžliai ir žmonės yra ilgaamžiai; 4) turi burną, akis, kojas.)

Papildomi klausimai

1. Kokį vėžlį pavadintumėte lėčiausiu? Kodėl?

(Atsakymas: lėčiausi yra didžiausi vėžliai, nes kuo didesnis vėžlys, tuo sunkiau jam judėti.)

2. Daugelis vėžlių rūšių įtrauktos į Tarptautinę raudonąją knygą. Kodėl?

(Atsakymas: pagrindinė išnykimo priežastis – žmogaus ir kitų gyvūnų vykdoma medžioklė, taip pat gyvenamos aplinkos teršimas.)

Mokytojas pateikia papildomos informacijos, kad vėžliai yra taikūs ir plėšrūs. Viena tokia plėšrių vėžlių rūšis – grifinis vėžlys. Jo ilgis gali siekti 1,5 m, o masė iki 60 kg. Jo stiprus žandikaulis, kumpa nosis, didžiuliai lokiški nagai ir stipri uodega. Savo aukas jis įsivilioja judindamas liežuvį, kuris labai primena didelį slieką.

6 veikla. Apibendrinimas, refleksija, įsivertinimas

Trukmė: 10 min.

Nuėję į ekspoziciją prie jūros kiaulių (skanduodami), mokiniai aptaria edukacijos veiklas, įsivertina savo sėkmę, pasitikrina, ar buvo atsakyta į jiems rūpimą klausimą, užrašytą ant išlankstyto laivelio.

Pasidžiaugiama, kad visi edukacijos dalyviai nuo šios dienos tapo **VĖŽLIŲ ŽINOVAIS**.

Mokiniai supras, kad yra gyvūnų, kurie gali gyventi tiek sausumoje, tiek vandenyje, kad skirtingos rūšies gyvūnai gali būti panašūs savo gyvenimo būdu bei kitais išoriniais bruožais. Supras, kad vėžlių gyvenimo trukmė ir kokybė priklauso nuo mūsų, žmonių, ir kad kiekvienas iš mūsų esame labai panašūs į vėžliukus, kurie įskaudinti sulenda į savo kiautą.

VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS

Stendas „Jūros kiaulės“ (pirmas aukštas)

VERTINIMAS, ĮSIVERTINIMAS

Mokiniai vertinami už įgytas žinias apie bendrus vėžlių gyvenimo bruožus, už įsimintus faktus apie juos.

Savo žinias mokiniai įsivertina pasakydami, su kuriuo vėžliu (upiniu, sausumos ar jūriniu) jie per šią edukaciją beveik susidraugavo, tapo tikrais draugais ar dar pritrūko laiko ir žinių susidraugauti.

VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS

Stendas „Jūros kiaulės“ (pirmas aukštas)

THE SITUATION OF INTEGRATED LESSON

In previous lessons, students were introduced to the life of turtles in freedom, and in an art and technology subjects, they learned to bend paper boats and draw turtles. Before the educational program, students already know about the common features of turtles and are able to fold a paper boat.

During the introduction, students are asked to fold a paper boat as a symbol of the journey which they take to the museum. On the boat, the students should write down the question they are interested in, the answer to which they will find out after "A Journey to Turtle Island". Also the children will hear the legend and story of the origin of the boat and the ships, which will arouse their curiosity to continue the journey.

<p>INTRODUCTION</p> <p>Duration: 45 min.</p> <p>In class, students learn that there are one species of animals on earth that can live in water and on land. The teacher introduces the life of turtles in freedom. Students fold a boat out of paper (Appendix 1) that will accompany them throughout the educational program. On the boat, knowing the topic of education, students write down a question that interests them, which they will answer after a lesson at the museum. Creates a chant (Appendix 3).</p>	<p>SCHOOL AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS</p> <p>INTEGRATION</p> <p>Theam</p> <p>Science: topic „Aquatic and terrestrial animals“</p> <p>Interdisciplinary</p> <p>Works and technologies: origami, boat folding</p>
--	---

In the second part of the lesson in the museum, working in teams and groups, students will search for information in the second floor exposition and share newly learned facts about turtles.

At school students examine the topic of cognition of the world, "Aquatic and terrestrial animals" students are asked if there is one species of animal on earth that can live in water and on land. Finding out that these are turtles, students have a lot of questions about these animals that are expected to be answered through this educational program.

The lesson cycle ends with a summary and self-assessment. If the student has been able to find the answer to his / her question that he / she wrote down before the "A Journey to Turtle Island", the education is considered successful and the student is declared a TURTLE EXPERT.

<p>LEARNING TASKS</p> <p>Duration: 60 min.</p> <p>1 task. Discussion „What is it <i>Piroga</i>?“</p> <p>2 task. Education „Ships“ first hall</p> <p>3 task. Active break „I’ve got a boat“</p> <p>4 task. Find Turtle Island</p> <p>5 task. Turtle experts: presentation of completed tasks</p> <p>6 task. Summary, reflection, self-assessment</p>	<p>MUSEUM AREAS</p> <p>The exposition of the ship "Piroga" in the yard of the museum</p> <p>In the first hall of the Ship Exposition Museum</p> <p>The yard of the museum</p> <p>The turtle display (second floor)</p> <p>„Harbour porpoise“ display (first floor)</p>
---	---

<p>LEARNING TASK</p> <p>1 task. Discussion „What is it <i>Piroga</i>?“</p> <p>Duration: 5 min.</p> <p>Methods: narrative</p> <p>The teacher in the courtyard of the Maritime Museum recalls the rules of safe behavior in the museum and presents future tasks that will be tested by all students individually and in groups.</p> <p>The educator tells the story of where the rafts, boats and ships came from.</p> <p><i>Once a hunter was chasing a bunny. The one who ran across the river just stagnated, jumped on a log sailing past and sailed. So the hunter saw him. After this event, the man began to think that if the bunny could swim on the log, maybe he would succeed. A man stretched out a few logs by the river, fortified them, and, pushing him into the river, jumped on the raft himself and sailed. Since then, people have started building rafts, boats, and even later ships.</i></p> <p>The teacher encourages students to find an explanation of the word <i>piroga</i> in the leaflet.</p>	<p>MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS</p> <p>The courtyard of the Museum „Piroga“ display</p> <p>INTEGRATION</p> <p>Theme</p> <p>Science, history: how and when the boats were invented</p> <p>Interdisciplinary</p> <p>English: vocabulary (students get acquainted with less-known words: pie, raft, steamer)</p>
<p>LEARNING TASK</p> <p>2 task. Education „Ships“ first hall</p> <p>Duration: 10 min.</p> <p>Methods: narrative, questions and answers.</p> <p>The educator briefly tells about the ships in the first hall of the museum. Students choose the most beautiful ship there to reach the turtle island.</p>	<p>MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS</p> <p>The first hall of the Ship Exposition Museum</p>
<p>LEARNING TASK</p> <p>3 task. Active break „I’ve got a boat“</p> <p>Duration: 5 min.</p> <p>Students repeat the chanting “I’ve got a boat” created in the classroom (Appendix 3).</p>	<p>MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS</p> <p>The courtyard of the Museum</p>

<p>LEARNING TASK</p> <p>4 task. Find Turtle Island</p> <p>Duration: 20 min.</p> <p>Methods: teamwork, research, comparison.</p> <p>The teacher solves a riddle: Turtles live in freedom for an average of 120 years. By reducing their age by 60 times, you will find out which floor Turtle Island is on. (Answer: Turtle Island is on the second floor). Students find a solution, explain how they found it.</p> <p>The students are divided into 4 teams: the first - names the characteristics of turtles, the second - looks for differences between marine, freshwater and terrestrial turtles on the stand, the third - tries to understand how turtles are similar to us humans, the fourth - finds 3 animals that are similar in shape and features to turtles.</p> <p>The students march towards the aquarium, climbing to the second floor. The teacher sets up groups for work.</p> <p>The educator briefly presents the turtle exposure (3 min.). Students work in groups, research and select the material of the exposition, prepare the presentation of their task (15 min.).</p>	<p>MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS</p> <p>Museum areas and expositions on the second floor</p>
--	--

<p>LEARNING TASKS</p> <p>5 task. Turtle experts: presentation of completed tasks.</p> <p>Duration: 10 min.</p> <p>Methods: presentations, discussion.</p> <p>The four teams present the completed tasks in order. It is asked what students know about turtles. It is likely that students will present already known facts about the hard-shelled turtle and link the information to the material in the exhibition.</p>	<p>MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS</p> <p>The second floor's turtle display</p> <p>INTEGRATION</p> <p>Theme</p> <p>Science: freshwater, aquatic and terrestrial animals</p> <p>Interdisciplinary</p> <p>English: what does it mean fact?</p>
---	---

<p>Facts</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Turtles are crying. 2. The largest turtle is called the hardback. It has a body weight of 900 kg and a length of 2.5 m. It can be found in Egypt, but this species is endangered. 3. The shell of the turtle is very strong, and the shell of some turtle species can withstand a weight 200 times that of the turtle itself. 4. The shell of a turtle is its armor. A severely injured animal bleeds and feels pain. 5. The only species living in Lithuania is European pond turtle (<i>Emys orbicularis</i>). They are listed in the Lithuanian Red Data Book. They are found in Lazdijai and Alytus districts.

Tasks and answers:

1. What are the common features of turtles?

(Answer: small head, two eyes, mouth, large and hard shell, four legs: two long and two short.)

2. What is the difference between marine, freshwater and terrestrial turtles? When looking at exposures, children need to find the differences between marine, freshwater and terrestrial turtles (Appendix 2).

(Answer: Land turtle armor is high and domed, sea turtle armor is sleek, drop-shaped, freshwater turtle armor is low, flat and smooth.)

3. Find a few similarities between a turtle and a human.

(Answer: 1) Turtles, like humans, have protection: turtles have armor, and man has skin; 2) turtles and humans feel pain; 3) turtles and humans are long-lived; 4) has mouth, eyes, feet.)

Extra tasks:

1. Which turtle would you call the slowest? Why?

(Answer: The slowest are the largest turtles, because the bigger the turtle, the harder it is to move.)

2. Many turtle species are listed in the International Red List. Why?

(Answer: The main cause of extinction is hunting by humans and other animals, as well as pollution of the living environment.)

The teacher provides additional information that the turtles are peaceful and predatory. One such species of predatory turtles is Alligator snapping turtle. It can reach a length of 1.5 m and weigh up to 60 kg. His strong jaw, limp nose, huge bear nails and strong tail. He entices his victims by moving his tongue, which is very reminiscent of a large earthworm.

Learning tasks

6 task. Summary, reflection, self-assessment

Duration: 10 min.

After going to the exposition to the harbour porpoise (chanting), the students discuss the educational activities, self-assess their success, check whether the question they care about was written on the folded boat. It is gratifying that all the participants of the education have become the TURTLE EXPERTS of this day.

Students will realize that there are animals that can live on both land and water, that different species of animals can be similar in their lifestyle and other outward features. Understand that turtles lives duration and quality depend on us humans, and that each of us is very similar to turtles that after beeing hurt they go into their shell.

MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS

„Harbour porpoise “ display (first floor)

ASSESSMENT, SELF-ASSESSMENT

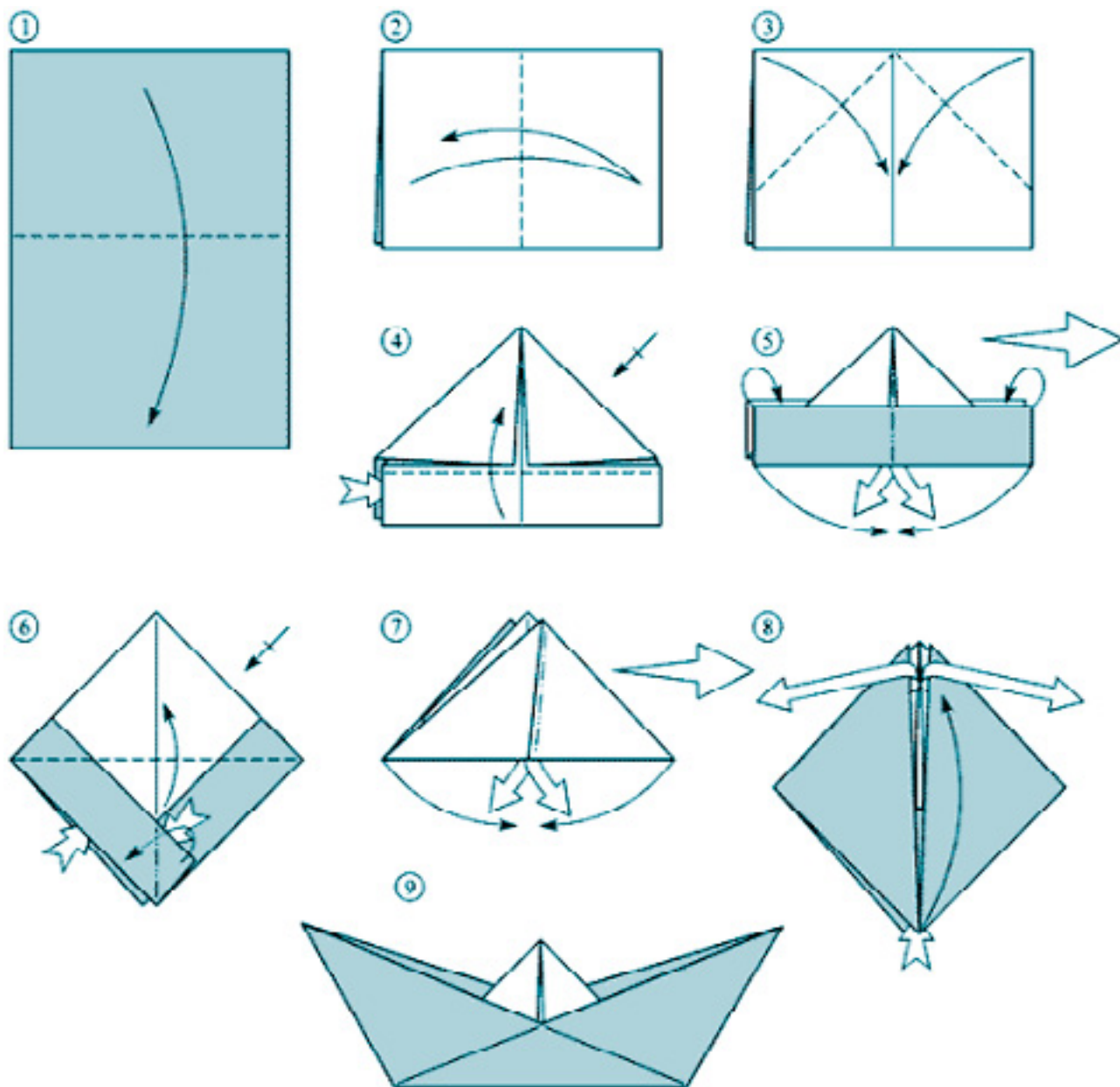
Students are appreciated for the knowledge they have acquired about the common life features of turtles, for the memorized facts about them.

Students self-assess their knowledge by saying with which turtle (freshwater, aquatic and terrestrial) they almost made friends during this education, became real friends or still lacked the time and knowledge to make friends

MUSEUM AREAS USED TO IMPLEMENT TASKS

„Harbour porpoise “ display (first floor)

1 priedas

Parengė:

Laimutė Gegieckienė,
ekonomikos ir verslo pagrindų
mokytoja ekspertė

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

GAMTINIAI IŠTEKLIAI: PERLO GALIA IR PASLAPTYS

INTEGRUOTŲ EKONOMIKOS IR SOCIALINIO

UGDYMO 3 PAMOKŲ CIKLAS

1–4 KLASEI (neformalusis ugdymas)

Trukmė: 3 po 45 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Asmeninė: ugdomosi pasitikėjimą savimi, analizuoja, dalijasi mintimis, išsako nuomonę apie savo jausmus.

Socialinė: stiprina optimizmą, empatiją, bendruomeniškumą.

Pažinimo: stebi ir pažįsta, tyrinėja.

Kūrybiškumo: geba kurti ir plėtoti naujas ir vertingas idėjas, mąstyti, ieškoti ir surasti problemos sprendimo būdų.

Komunikavimo: geba suprasti ir perduoti žinias, naudodami verbalinės ir neverbalinės raiškos priemones ir formas, dirba komandoje, diskutuoja, formuoja nuomonę.

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

1. Mokiniai Lietuvos jūrų muziejuje tyrinėdami ekspoziciją „Jūra – gyvybės lopšys“ gebės individualiai susipažinti ir surasti moliuskus, kuriuose formuojasi perlai, juos užfiksuoti, lyginti ir vertinti.
2. Mokiniai gebės įvardyti 3–5 požymius, perlą (gamtinį išteklių) apibūdinančias savybes.
3. Remdamiesi Lietuvos jūrų muziejaus vaizdo medžiaga, mokytojo parengta medžiaga, mokiniai gebės identifikuoti perlo, kaip gamtinio išteklių, naudą ir pritaikomumą.
4. Atlikdami užduotis, suvoks gamtinių išteklių tausojimo ir išsaugojimo svarbą.

PAMOKOS TIKSLAS – susipažįstant ir tyrinėjant moliuskus, suprasti gamtinių išteklių naudą, tvarumą siejant su ekologija.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Pamoka muziejuje – tai ankstesnių pamokų pagal ugdymo turinį „Ištekliai (žmogiškieji, gamtiniai, kapitaliniai ir finansiniai)“ žinių įtvirtinimo pamoka.

Mokiniai supranta gamtinių išteklių saugojimo svarbą ir geba paaiškinti, kodėl reikia tausoti išteklius, yra susipažinę su išteklių pritaikomumu realiame gyvenime. Mokymosi įstaigoje mokiniai yra peržiūrėję virtualią Lietuvos jūrų muziejaus parengtą vaizdo pamoką „Kaip susiformuoja perlas“ (<https://youtu.be/hTMLjS-6gKw>). Mokiniai diskutavo, kaip perlai auginami ir kasami, kokia perlų nauda sveikatai, kaip jie pritaikomi ir naudojami kosmetikoje, prisiminta, kas perlai buvo senovėje, bei papasakota legendų.

<p>1 PAMOKA</p> <p>Trukmė: 45 min.</p> <p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>1 veikla. Kokie yra gamtiniai ištekliai, kaip susiformuoja perlas</p> <p>2 veikla. Gamyba: mokiniai gamina savo perlus</p> <p>3 veikla. Refleksija</p>	<p>MOKYKLOS ERDVĖS</p>
<p>1 veikla. Kokie yra gamtiniai ištekliai, kaip susiformuoja perlas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: individualus darbas (klausosi, stebi, suvokia ir pasižymi įsimintą informaciją)</p> <p>Priemonės: multimedija, ekranas, internetas, rašikliai, popieriaus lapai</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus, pasakoja apie perlų galią ir paslaptis.</p> <p>Siūlomos temos: kaip perlai auginami ir kasami, perlų nauda sveikatai ir pritaikomumas kosmetikoje, perlai senovėje, legendos ir tikrovė ir pan.</p> <p>Mokiniai žiūri virtualią Jūrų muziejaus pamoką „Kaip atsiranda perlas“ (https://youtu.be/hTMLjS-6gKw), išsako savo mintis.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Ekonomika: gamtiniai ištekliai</p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Dorinis ugdymas (etika): santykiai, moralė, etinės normos, tausojimas</p> <p>Ekologija</p>

<p>2 veikla. Gamyba: mokiniai gamina savo perlus</p> <p>Trukmė: 25 min.</p> <p>Metodai: komandinis darbas</p> <p>Priemonės: fondu indas, iešmeliai, šokoladas, sviestas, vaisiai</p> <p>Mokytojas paaiškina technologinį procesą, pasiūlo mokiniams moliuko atitikmenis: sutaria, kad indas atitiks moliuskų kriauklę, sviestas ir šokoladas – moliuko išskiriamą mantiją, o vaisiai – svetimkūnio gabalėlius, patekusius į kriauklės vidų (5 min.).</p> <p>Mokiniai pasiskirsto atsakomybėmis: vieni ruošia priemones, kiti medžiagas, susitaria, kas vadovaus perlų gamybai, ir pasigamina perlą.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p>
<p>3 veikla. Refleksija</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pristatymas, diskusija</p> <p>Mokiniai pristato savo pagamintus perlus, aptaria gamybos procesą, naudotas priemones, pagrindžia ekologiškumo ir tausojimo aspektą gamybos procese.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p>
<p>2 PAMOKA muziejuje</p> <p>Trukmė: 45 min.</p> <p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>1 veikla. Įvadinė: dėlionė</p> <p>2 veikla. Pažinimas</p> <p>3 veikla. Refleksija, įvertinimas</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>„Baltija – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p> <p>Erdvė prie pingvinų akvariumo (nulinis aukštas)</p>
<p>1 veikla. Įvadinė: dėlionė</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Metodai: darbas grupėmis</p> <p>Priemonės: dėlionė</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus.</p> <p>Mokiniai pasiskirsto darbais, stebi, deda perlų dėlionės.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Ekonomika. Gamtiniai ištekliai</p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Dorinis ugdyimas (Etika). Moralė, etinės normos, tausojimas</p> <p>Pasaulio pažinimas. Žmogus ir gyvoji, negyvoji gamta</p>

<p>2 veikla. Pažinimas</p> <p>Trukmė: 25 min.</p> <p>Metodai: individualus ir grupinis darbas</p> <p>Priemonės: telefonas, planšetė arba popierius, rašiklis</p> <p>Mokiniai individualiai ir grupelėmis susipažįsta su ekspozicija, fotografuoja, rašo, piešia eskizus.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Ekonomika. Gamtiniai išteklių</p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Dorinis ugdymas (Etika). Moralė, etinės normos, tausojimas</p> <p>Pasaulio pažinimas. Žmogus ir gyvoji, negyvoji gamta</p>
<p>3 veikla. Refleksija, įvertinimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pristatymas, diskusija</p> <p>Mokytojas nuteikia pristatyti ir apibendrinti darbus.</p> <p>Mokiniai pristato savo eskizus, nuotraukas, dalijasi savo patirtimi, jausmu.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Erdvė prie pingvinų akvariumo (nulinis aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Ekonomika: gamtiniai išteklių</p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Dorinis ugdymas (etika): moralė, etinės normos, tausojimas</p> <p>Pasaulio pažinimas: žmogus ir gyvoji bei negyvoji gamta</p>

VERTINIMAS, ĮSIVERTINIMAS

„Į vertinimą reikia žiūrėti kaip į nenutrūkstamą vertinimo metodų visumą, apimančią nuolatinį ir neformalųjį vertinimą. Tai padeda mokiniams geriau suprasti mokymosi procesą ir išvengti nesusi-pratimų dėl vertinimo.“ (G. Wiggins ir J. McTighe)

Įsivertinimas – tai paties mokinio priimtas sprendimas apie savo pastangas bei pasiekimus, siekiant išsiaiškinti savo stipriąsias ir silpnąsias puses.

REKOMENDACIJA

Mokytojas gali pasirinkti vieną iš nurodytų vertinimo būdų, naudoti keletą iš jų arba įtraukti mokinius, kad vertintų save ir draugus. Mokytojas gali susitarti, kad patys mokiniai bus vertintojai. Būtina atsižvelgti į mokinių amžių, nes pirmoko ir ketvirtoko patirtis ir gebėjimai skiriasi.

Rekomenduojama vertinti ne pažymiais

- Gebėjimą dirbti grupėmis, socialines kompetencijas (renkant dėlionę gebėjimas rasti, dėti, tartis, priimti sprendimus ir t. t.).
- Gebėjimą sklandžiai, išsamiai, argumentuotai kalbėti pristatant atliktas užduotis, laiku atlikti užduotį.
- Pažinimo gebėjimus (stebėti, pažinti ir tyrinėti).
- Gebėjimą vertinti savo ir kitų darbą.
- Įgytas dalykines kompetencijas (mokiniai gebės suprasti ir apibūdinti ekonomikos sąvokas, paaiškinti išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą realiajame gyvenime).

Mokytojai gali vertinti grupes ir pavienius mokinius pagal įvardytus kriterijus ir atskleisti kiekvienos grupės darbo pranašumus ir trūkumus pagal grupių įsivertinimo rezultatus (žr. 1 ir 2 įsivertinimo lapus 3 pamokoje).

SITUACIJA PO PAMOKOS JŪRŲ MUZIEJUJE

Pamoka skirta ekonomikos žinioms įtvirtinti. Mokiniai gebės ir supras bei apibūdins ekonomikos sąvokas (ištekliai, gamtiniai, tausojimas, trūkumas, problema, nauda ir kt.), paaiškinti išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą realiame gyvenime, pvz., sveikatai, grožiui.

Paskutinė ciklo pamoka – įtvirtinimo pamoka, per kurią reflektuojama muziejuje įgyta patirtis. Mokiniai geba identifikuoti perlo (gamtinio išteklių naudą ir pritaikomumą), suvokia gamtinių išteklių tausojimo ir išsaugojimo svarbą, argumentuodami įvardija 3–5 požymius, perlą (gamtinį išteklių) apibūdinančias savybes. Dalijasi patirtimi, emocijomis, vertina ir įsivertina savo ir draugų patirtį, rengia kūrybinių darbų parodą, susijusią su Lietuvos jūrų muziejuje įgytomis patirtimis (nuotraukomis, eskizais), pristato ugdymo įstaigoje.

3 PAMOKA Trukmė: 45 min. MOKYMOSI VEIKLOS 1 veikla. Aptarimas 2 veikla. Kūrybinis darbas 3 veikla. Refleksija	VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS UGDYMO ĮSTAIGOS ERDVĖS
---	--

<p>1 veikla. Aptarimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Metodai: pokalbis (išsako nuomonę, komunikuoja, klauso, tariasi)</p> <p>Priemonės: nuotraukos, eskizai ir kt.</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus.</p> <p>Mokiniai dalijasi patirtimi ir įspūdžiais iš muziejaus veiklų, pakartoja istorijas, sąvokas.</p>	<p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Lietuvių kalba</p> <p>Dailė</p> <p>Dorinis ugdymas (etika): bendravimas ir bendradarbiavimas, moralė, etikos normos, tausojimas (1–4 klasėms)</p> <p>Pasaulio pažinimas: žmogus ir gyvoji bei negyvoji gamta (1–4 klasėms)</p>
<p>2 veikla. Kūrybinis darbas</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Metodai: individualus darbas</p> <p>Priemonės: telefonas, planšetė, programėlės, popierius, rašiklis, eskizai, nuotraukos, flomasteriai, dažai ir kt.</p> <p>Mokiniai kuria, piešia perlo istorijas: vyresni individualiai kuria savo perlo istoriją, jaunesni piešia.</p>	
<p>3 veikla. Refleksija</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pristatymas, diskusija, aptarimas</p> <p>Mokytojas pateikia pristatymo reikalavimus.</p> <p>Mokiniai, vartodami ekonomikos sąvokas ir taikydami ekonomikos žinias, pristato savo sukurtus darbus: geba identifikuoti perlo (gamtinio išteklių) naudą ir pritaikomumą, suvokia gamtinių išteklių tausojimo ir išsaugojimo svarbą, argumentuodami įvardija 3–5 požymius, perlą apibūdinančias savybes.</p> <p>Dalijasi patirtimi, emocijomis, vertina ir įsivertina.</p>	

VERTINIMAS

Rekomenduojama pasirinkti vieną iš nurodytų vertinimo būdų arba naudoti keletą iš jų, taip pat galima įtraukti mokinius, kad vertintų save ir draugus. Mokytojas gali susitarti, kad patys mokiniai bus vertintojai.

Rekomenduojama vertinti ne pažymiais

- Darbą grupėmis, socialines kompetencijas – gebėjimą rasti, dėti, tartis, priimti sprendimus ir t. t.
- Gebėjimą komunikuoti – sklandžiai, išsamiai, argumentuotai kalbėti pristatant atliktas užduotis, laiku atlikti užduotį.
- Pažinimo gebėjimus – stebėti ir pažinti, tyrinėti.

- Įgytas dalykines kompetencijas – gebėjimą suprasti ir apibūdinti ekonomikos sąvokas, paaiškinti išteklių trūkumo problemą, naudingumą ir tausojimo svarbą bei pritaikomumą realiame gyvenime.

Mokytojas gali vertinti grupes ir pavienius mokinius pagal įvardytus kriterijus, atskleisti kiekvienos grupės darbo privalumus ir trūkumus ir atsižvelgti į grupių įsivertinimo rezultatus (žr. 1 ir 2 įsivertinimo lapus).

1 ĮSIVERTINIMO LAPAS

KLAUSIMAS	ATSAKYMAS
Pamokoje labiausiai patiko...	
Pamokoje labiausiai nepatiko...	
Būtų įdomiau, jeigu...	
Atlikęs darbą supratau, kad...	
Mano požiūris pasikeitė, nes...	
Šia tema dar norėčiau sužinoti...	
Supratau, kodėl svarbu tausoti gamtinius išteklius...	
Apie perlą – gamtinį išteklių – sužinojau...	
Kita...	

2 ĮSIVERTINIMO LAPAS (galimi įvairūs būdai)

- Mokiniai gali pasakyti po vieną sakinį, ką šiandien išmoko, nekartodami draugų pasakytų sakinių.
- Užrašyti ant lapelių svarbiausias sąvokas (vaikai išsitraukia ir paaiškina).
- Vaikai parašo po klausimą iš pamokos ant lapelių, lapeliai sumaišomi, vaikai išsitraukia lapelius ir atsako.
- Vaikai išsitraukia po sakinį, kurį reikia užbaigti.
- Emocijų veidukai, skalė, taikinys.

Parengė:
Indrė Kastravickienė,
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja
metodininkė

KITA FORMA: TEKSTO SANDARA

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PAMOKA

5 KLASEI

Trukmė 60 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Komunikavimo: pasirenka ir derina įvairias raiškos priemones ir formas, komunikuodami išreiškia save, vadovaujasi gerosios praktikos pavyzdžiais, naudoja fizinius komunikavimo kanalus ir priemones.

Kūrybiškumo: renka kūrybai reikalingą informaciją pagal kelis kriterijus, dalijasi žiniomis, idėjomis, patirtimi, derina asmeninius ir kitų interesus, lūkesčius, kelia idėjas, derina spontanišką ir racionalų būdus, atsižvelgia į problemą ir situaciją. Savarankiškai kelia neįprastas idėjas ir sprendimus, savarankiškai kuria tiek įprastomis, tiek ir naujomis aplinkybėmis. Atlieka įvairaus sudėtingumo kūrybines užduotis, taiko naujas veiklos priemones ir veikimo būdus bei jų kombinacijas. Veikia etiškai, laikosi kūrybinės veiklos taisyklių, tobulina darbą, siekia originalumo, detalių įvairovės. Sumanymus įgyvendina nuosekliai, juos užbaigia. Kūrybos rezultatus pristato žodžiu, kuria individualiai ir su grupe, prisiima atsakomybę dėl pasirinktų ar priskirtų vaidmenų (lyderystės, informacijos rinkimo, pristatymo rengimo ir kt.), atsižvelgia į aplinkybes (veiklos vietą, skaitmeninę aplinką, grupės sudėtį, bendraamžių interesus ir poreikių įvairovę). Dalijasi kūrybos rezultatais, atsižvelgia į kūrybos srities specifiką.

Kultūrinio sąmoningumo: įgytus kultūros kūrėjo, atlikėjo, stebėtojo, vartotojo ar kritiko gebėjimus išbando įvairiose aplinkose ir kontekstuose. Formuoja savo santykį su kultūros objektais ir reiškiniais bei kūriniais, plečia kultūrinį kontekstą, supranta, kaip kultūrinės žinios bei raiška siejasi su visais mokomaisiais dalykais, ir jas įtraukia į įvairias mokyklos bei bendruomenės gyvenimo sritis. Paaiškina, ką ir kaip yra išmokę, supratę apie save ir kitus, remdamiesi kultūrine patirtimi.

Pažinimo: formuluoja dalyko sąvoką ir pateikia jos pavyzdžių. Turimos žinios plečiamos, o turima informacija jungiama į hierarchiškai organizuotus tinklus. Rašto darbai apima daugiau detalių, skiriama laiko planuoti. Didėja gebėjimas argumentuoti, pagrįsti savo nuomonę. Suvokia lietuvių kalbos rašybos taisykles, jas tinkamai taiko. Sieja naują informaciją su jau žinoma ir taip palengvina naujos informacijos suvokimą ir įsiminimą.

Pilietiškumo: paaiškina, kodėl ir kokiais būdais piliečiai gali prisidėti, stiprinant pilietinę galią. Asmeniniais veiksmais prisideda prie darnios sociokultūrinės, ekonominės, ekologinės aplinkos

kūrimo. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei, argumentuoja savo nuomonę (požiūrį), išsako argumentuotą nuomonę apie darnios aplinkos kūrimo galimybes, įveikiant globalaus atšilimo problemas.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: analizuoja ir įvardija bendražmogiškąsias vertybes (savigarbą, pagarbą kitiems, geranoriškumą, atsakomybę, pagalbą, sąžiningumą, drąsą, savidrausmę, sveikatą, šeimą). Skatina aplinkinius reikšti mintis ir emocijas. Naudojasi reflektvyviojo klausymosi įgūdžiais. Apibūdina ir vertina individualias klasės draugų savybes, sugebėjimus, pomėgius ir poelgius, bendradarbiauja ir konstruktyviai dirba su grupe, planuoja laiką, užduotis atlieka laiku. Anali-zuoja galimus užduočių atlikimo iššūkius ir kliūtis, planuoja, kaip juos įveikti. Apmąsto ir įsivertina, kaip sekėsi užduotis atlikti.

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

1. Nagrinėdami Lietuvos jūrų muziejaus sandarą ir ekspoziciją, mokiniai pakartos teksto sandarą: pradžią (įžangą), dėstymą ir pabaigą (apibendrinimą).
2. Atlikdami rašto užduotis, mokysis kurti rišlių tekstą, rinkti medžiagą rašiniui, suvoks, kad ir muziejus, ir tekstas turi panašumų, juos įvardys.
3. Kurdami tekstus, atlikdami užduotis mokiniai, nagrinėdami Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijas, suvoks, kodėl reikia saugoti mus supantį pasaulį.

PAMOKOS TIKSLAS – pakartoti teksto sandarą, pradžios, dėstymo ir pabaigos ypatybes, rinkti medžiagą rašineliui.

PAMOKOS SITUACIJA

Pamoka vedama išėjus pamokų teminį ciklą „Kas tas tekstas“. Mokiniai supranta teksto sąvoką, atpažįsta teksto požymius, žino teksto sandaros dalis, geba identifikuoti teksto pradžią, dėstymą ir pabaigą. Mokytojas, prieš atvykdamas su mokiniais, turėtų iš anksto apgalvoti veiklas, suskirstyti mokinius grupėmis, išdalyti reikalingas priemones. Rekomenduojama eiti dviem mokytojams ir 30 mokinių grupei.

MOKYMOSI VEIKLOS	MUZIEJAUS ERDVĖS
<p>Trukmė: 60 min.</p> <p>1 veikla. Ir tekstas, ir muziejus turi pradžią</p> <p>2 veikla. Dėstymas – akvariumas</p> <p>3 veikla. Pabaiga – išvada</p> <p>4 veikla. Refleksija, įsivertinimas</p>	<p>Akvariumas (antras aukštas)</p> <p>„Baltija – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p>

<p>1 veikla. Ir tekstas, ir muziejus turi pradžią</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pokalbis</p> <p>Priemonės: užduočių lapai, rašikliai ir žibintuvėliai, išdalijami iš anksto</p> <p>Mokytojas paskelbia temą, pakartoja sąvokas, informuoja dėl pildymo.</p> <p>Mokiniai apžiūri, tyrinėja muziejaus pradžią (5 min.). Pokalbis su mokiniais.</p> <p>Mokytojas</p> <p><i>Per lietuvių kalbos pamokas kartojome, kad tekstas prasideda nuo raidės, perauga į žodį, tada – į sakinį, sakinių grupes, juos sieja bendra tema, loginiai ryšiai. Taigi sakinius jau jungiame į tekstus. Na, o tekstas turi pradžią, dėstymą ir pabaigą. Muziejus taip pat turi pradžią, kurioje jūs dabar esate. Vėliau pereisime prie dėstymo – akvariumo – ir tada jau viską apibendrinsime paskutinėje muziejaus ekspozicijoje.</i></p> <p><i>Dabar lapuose pradėkite pildyti I užduoties lentelę. Pirmiausia taisyklingai sužymėkite teksto dalis. Užpildykite lentelės skiltį „Muziejus. Pradžia. Įėjimas“.</i></p> <p><i>Atsakykite į lentelėje pateiktus klausimus.</i></p> <p><i>Lentelę pildykite visą laiką, kol būsite muziejuje.</i></p> <p>Pastaba: informuojama dėl užduočių lapų vertinimo, laiko.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Įėjimas į muziejaus ekspozicijas, prie didžiojo akvariumo</p>
<p>2 veikla. Dėstymas – akvariumas</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Metodai: informacijos paieškos, teksto kūrimas grupėmis</p> <p>Priemonės: užduočių lapai, rašikliai ir žibintuvėliai, išdalijami iš anksto</p> <p>Su mokiniais pereinama prie akvariumo.</p> <p>Pokalbis su mokiniais.</p> <p>Mokytojas</p> <p><i>Teksto dėstymas – esminė teksto sandaros dalis, kurioje dėstomos svarbiausios mintys. Muziejuje tai, kas svarbiausia, atsiskleidžia ekspozicijose.</i></p> <p>Edukatorius arba mokytojas pristato akvariumą.</p> <p>Mokiniai užpildo I užduoties lentelės skiltį „Muziejus. Akvariumas“ (3 min.).</p> <p>Mokytojas supažindina mokinius su tolimesne užduotimi (II užduotis).</p> <p>Mokiniai savarankiškai (individualiai) stebi ir tyrinėja akvariumus su žuvis, kurios gyvena ir Lietuvos upėse, ir vandenynuose, žymisi pora žuvų pavadinimų ir jas aprašo. Taip jie renka medžiagą būsimam rašiniui (10 min.).</p> <p>Atlikę individualią užduotį, mokiniai grupėmis kuria tekstus pagal nurodytas sąlygas (III užduotis) (20 min.). Mokytojas veda grupes į kitą erdvę.</p> <p>Mokiniai skaito tekstus, trumpai aptariama, ar tekstas rišlus, ar vaizdingas (10 min.), vyksta neformalus vertinimas.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Akvariumas (antras aukštas)</p> <p>Tekstai pristatomi prie akvariumo su pingvinais</p>

<p>3 veikla. Pabaiga – išvada</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: tyrinėjimas, skaitymas, rašymas</p> <p>Priemonės: užduočių lapai, rašikliai</p> <p>Mokiniai tyrinėja ekspozicijos „Baltija – mūsų namai“ informacinius stendus apie vandenų saugojimą ir pildo I užduoties lentelės skiltį „Muziejus. Paskutinė ekspozicija“. Apibendrinimas trunka 5 min. (IV užduotis).</p> <p>Atlikus užduotis, dalijamasi išvadomis (5 min.).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltija – mūsų namai“ (nulinis aukštas) (stendai ir informacinė medžiaga)</p>
<p>4 veikla. Refleksija, įsivertinimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Priemonės: lentelės, užrašai</p> <p>Mokiniai sukviečiami refleksijai, jiems išdalijami skirtingų spalvų lapeliai, kuriuose jie surašo, ką pajuto ir ką suprato.</p> <p><i>Pajutau, kad...</i></p> <p><i>Faktas, kad...</i></p> <p><i>Supratau, kad...</i></p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltija – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p>

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Pamoka, apibendrinanti ciklą „Kas tas tekstas“. Pamoka vyksta mokykloje (45 min.). Naudodamiesi sukaupta medžiaga ir namuose apmąstę planą, rašo rašinėlį „Jūra – tai gyvybė“.

VERTINIMO PRINCIPAI IR KRITERIJAI

Pažymiu vertinami užduočių lapai, kuriuos pildė mokiniai. Atsižvelgiama į darbo išsamumą, surinktos medžiagos tikslumą. Lapu mokiniai galės naudotis rašydami rašinį „Jūra – tai gyvybė“. Tai gali būti ir kaupiamasis vertinimas (bendras lapo ir rašinėlio vertinimas). Vertinant rašinėlį atkreiptinas dėmesys į tai, ar panaudota medžiagos iš muziejaus.

MOKINIO UŽDUOČIŲ LAPAI

Teksto sandara

Vardas, pavardė _____

I užduotis. Klausydamiesi mokytojo užpildykite lentelės grafą „Muziejus“, muziejų lygindami su teksto sandaros dalimis. Taisyklingai sužymėkite eiliškumą (3 taškai).

Eil. Nr.	Teksto sandara	Muziejus
	Dėstymas (teksto branduolys, pastraipos). Dėstymas yra svarbiausias, nes jame nusakomi visi įvykiai, yra samprotaujama, išdėstoma viskas, ką autorius nori pasakyti.	Akvariumas. Ką matai? Kas patiko, nustebino? Ar to tikėjaisi vos įėjęs į muziejų?
	Pabaiga (išvados). Pabaigoje aprašoma, kaip viskas baigėsi, arba pateikiamos išvados, kurias autorius padarė rašydamas dėstymą.	Paskutinė ekspozicija. Ką pamatei paskutinėje ekspozicijoje? Kokią išvadą galima padaryti? Ar tai apibendrina matytas ekspozicijas?
	Pradžia (įžanga). Pradžioje pristatomi veikėjai arba tema, t. y. apie ką autorius rašys.	Pradžia. Įėjimas. Ką matau, girdžiu? Kur nukreipia tai, ką matau? Ar galiu nuspėti, kas bus toliau?

II užduotis. 10 minučių apžiūrėję ekspoziciją, kiekvienas trumpai aprašykite porą labiausiai patikusių eksponatų (pavadinimas, kaip atrodo, kur gyvena, kodėl būtent juos išsirinkote) (2 taškai).

1. _____

2. _____

III užduotis. Grupėmis per 20 minučių turite sukurti trumpą rišlų tekstą apie tai, ką matėte. Rašykite kiekvienas į savo lapą, išsirinkite vieną atstovą, kuris perskaitys tekstą (4 taškai).

IV užduotis. Per 5 minutes apžiūrėję paskutinę ekspoziciją padarykite išvadą, kodėl reikia saugoti jūras ir vandenynus. Užrašykite vieną rišlų sakinį, pratęsdami mintį, jungtuku „nes“ nusakykite priežastį (1 taškas).

Parengė:
Saulė Likpetrienė,
anglų kalbos mokytoja

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

MANE SUPANTIS PASAULIS, LIETUVA – MANO NAMAI

BŪDVARDŽIŲ LAIPSNIAVIMO ANGLŲ KALBA

3 PAMOKŲ CIKLAS „THE 2 SEAS“

5–6 KLASĖMS

Trukmė: 3 po 45 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Pažinimo: geba pažinti save ir pasaulį, remdamiesi žiniomis, tyrinėjami ir apmąstydami patirtį. Geba tyrinėti, kritiškai mąstyti, spręsti problemas, moka mokytis.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: ugdo savimoneį ir savitvardą, socialinį sąmoningumą, geba kurti tarpusavio santykius, atsakingai priimti sprendimus.

Pilietinė: ugdo tautinę ir pilietinę savimoneį, patriotiškumą, mokosi imtis veiklos, kuriančios tautos, visuomenės, valstybės ir pasaulio gerovę. Pilietinė kompetencija atveria tapatumo jausmą suvokiant save kaip tautinės ir pilietinės bendruomenės narį, suteikia galimybių aktyviai dalyvauti valstybės, ES gyvenime ir jį tobulinti, puoselėti etnokultūrinės, nacionalinės, Europos vertybes.

Kūrybiškumo: geba kurti išradimus, meno kūrinius, įvairias naujoves ir įgyvendinti naujas idėjas, kurti netipiškus problemų sprendimus įsivaizduodami, improvizuodami ir kritiškai mąstydami.

Kultūrinė: ugdo kultūrinį sąmoningumą, pagrįstą žiniomis apie tautos, šalies, Europos kultūros tradicijas, kultūrų įvairovę, dabarties kultūros reiškinius. Stiprina kultūrinę raišką: puoselėja kultūrinį tapatumą, savo kalbą ir kuria kultūros tradicijas, tarpkultūrinį dialogą.

Komunikavimo: geba suprasti, kurti ir perduoti įvairaus pobūdžio informaciją, tinkamai argumentuoti savo poziciją ir pasiekti, kad būtų realizuota komunikacinė intencija, atitinkanti tikslą, adresatą ir situaciją. Geba etiškai naudotis verbalinėmis ir neverbalinėmis priemonėmis bei technologijomis.

MOKYMOŠI UŽDAVINIAI

1. Mokiniai Lietuvos jūrų muziejuje tyrinėjami ekspoziciją „Nuo upelio iki vandenyno“ gebės individualiai arba grupėmis susipažinti, palyginti, vertinti ir pristatyti Baltijos ir Šiaurės jūrų savybes.

2. Taikydami būdvardžių laipsniavimo taisykles, gebės įvardyti 3–5 gamtinius konkrečius jūros požymius, lygins apibūdinančias savybes.
3. Remdamiesi Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijoje esančia medžiaga, mokomuoju filmu „Baltijos jūra – mūsų namai“, mokytojo parengtais sakinių pavyzdžiais ir dirbdami grupėmis, mokiniai gebės apibendrinti, lyginti ir pristatyti konkrečios jūros savybes, suvoks savitumo svarbą.

PAMOKOS TIKSLAS – naudojantis pateiktais pavyzdžiais bei įtvirtinant būdvardžių laipsniavimo taisykles, 3–5 sakiniais įvardyti Baltijos ir Šiaurės jūrų skirtumus ir panašumus ir pristatyti Lietuvą kaip jūrinę valstybę ir UNESCO pasaulio paveldo dalį.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Tai pamokos „Qualities and abilities. Comparative and superlative adjectives“ tęsinys. Mokiniai yra susipažinę su būdvardžių laipsniavimo taisyklėmis, geba palyginti objektus, jų savybes ir išskirti iš vienos grupės. Pamoka muziejuje – tai pažinimo ir žinių įtvirtinimo pamoka. Pirmoji – pasirengimo – ir ciklą užbaigianti pamokos vyksta mokykloje.

<p>1 PAMOKA. Tema „Qualities. Comparatives and superlatives“ Trukmė: 45 min. MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>1 veikla. Baltijos jūra – mūsų namai 2 veikla. Nerijos fortas draugiškas žmogui ir aplinkai 3 veikla. Aukštesnysis ir aukščiausiasis laipsniai 4 veikla. Aptarimas</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p>
<p>1 veikla. Baltijos jūra – mūsų namai Mokiniai žiūri virtualią Jūrų muziejaus pamoką „Baltijos jūra – mūsų namai“ (https://www.youtube.com/watch?v=7QJsXemSxp0&t=159s), diskutuodami išsako savo mintis. 2 veikla. Nerijos fortas draugiškas žmogui ir aplinkai Mokiniai susipažįsta su edukacinių vaizdo siužetų ciklo „Nerijos fortas – draugiškas žmogui ir aplinkai“ informacija apie Baltijos jūrą (https://www.youtube.com/watch?v=TYxTxr1gUt4). 3 veikla. Aukštesnysis ir aukščiausiasis laipsniai Mokiniai mokosi sudaryti aukštesnįjį ir aukščiausiasį būdvardžių laipsnius, analizuoja taisykles ir pavyzdžius. 4 veikla. Aptarimas Mokiniai lygina, išskiria ir aptaria 3–6 vaizdo medžiagoje išgirstus faktus (jūros savybės, gyvūnai, žuvis).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p>

<p>2 PAMOKA. Tema „The 2 seas“</p> <p>Trukmė: 45 min.</p> <p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>1 veikla. Įvadas, sužadinimas</p> <p>2 veikla. „Comparatives and superlatives“</p> <p>3 veikla. Pristatymas, refleksija</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“</p>
<p>1 veikla. Įvadas, sužadinimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Metodai: minčių lietus</p> <p>Mokytojas klausia, kokie yra svarbiausi Baltijos jūros gamtiniai bruožai, kokios jos individualios savybės. Mokiniai taikydami minčių lietaus metodą aptaria mokykloje matytos virtualios pamokos informaciją. Individualus darbas (apibendrina ir pateikia įsisavintą informaciją).</p>	<p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Anglų kalba: <i>Comparatives and superlatives</i></p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Geografija</p> <p>Gamta ir žmogus</p> <p>Biologija</p>
<p>2 veikla. „Comparatives and superlatives“</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Metodai: komandinis darbas, tyrinėjimas, lyginimas</p> <p>Priemonės: Jūrų muziejaus ekspozicijos „Nuo upelio iki vandenyno“ informacija (stendai, interaktyvus ekranas), mokytojo parengta dalyko medžiaga, internetas, rašikliai, popieriaus lapai ar mobiliosios užrašinės</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą, jos aktualumą, „The 2 seas“ uždavinius, darbo metodus, nurodo mokiniams interaktyvų stendą „The North and the Baltic sea“, kuriame jie ras svarbiausius faktus apie lyginamų jūrų savybes, ir pateikia pavyzdį, kaip reikės pristatyti surinktą informaciją, pvz.: „The North sea is deeper than the Baltic sea“. Paskirsto mokinius į grupes po 4 ir nurodo, kada sugrįžti ir pristatyti grupės darbą (5 min.).</p> <p>Temos aktualumas ir kryptys: „Jūra kaip pasaulio, kuriame aš gyvenu, pažinimo šaltinis“, „Ekologija ir atsakomybė: man svarbu pažinti mane supančią aplinką ir prisidėti prie jos išsaugojimo“, „Baltijos jūros gyvūnai įspėja apie jos likimą, todėl man svarbu žinoti jūrinių žinduolių ir žuvų rūšis“.</p> <p>Mokiniai pasiskirsto atsakomybėmis atlikdami užduotis: vieni paruošia informaciją, kiti taiko mokytojos pateiktus sakinių pavyzdžius bei aptartas taisykles, likusieji akvariumuose ieško informacijos apie Baltijos ir Šiaurės jūros savybes, žuvis ir kitus faktus, susitaria, kas pristatys jūros savybes, vykdo užduotį.</p> <p>Tikslinės informacijos rinkimas. Baltijos ir Šiaurės jūros savybių lyginimas: tyrinėja informacinius stendus anglų kalba, suvokia ir renka faktus, pasižymi įsimintina informacija, apibendrina (25 min.).</p>	<p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Anglų kalba: <i>Comparatives and superlatives</i></p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Geografija</p> <p>Gamta ir žmogus</p> <p>Biologija</p>

<p>3 veikla. Pristatymas, refleksija</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: pristatymas, diskusija</p> <p>Mokiniai pristato savo parengtą informaciją, lygindami aptaria skirtingas Šiaurės ir Baltijos jūrų savybes.</p> <p>Jie suvokia unikalios kiekvienos jūros savybes, mokosi saugoti jų gyvūnus bei aplinką.</p>	<p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Anglų kalba: <i>Comparatives and superlatives</i></p> <p>Tarpdalykinė integracija</p> <p>Geografija</p> <p>Gamta ir žmogus</p> <p>Biologija</p>
--	--

REKOMENDACIJA

Kitos galimos tyrinėjant šią ekspoziciją temos: „Palygink natūralius vandens telkinius Lietuvoje“, „Gyvybės įvairovė Baltijos jūroje“, „Baltijos jūros savybės“.

<p>3 PAMOKA. „The North and Baltic sea. Similarities and differences. Lithuania is a unique country in the world“</p> <p>Trukmė: 45 min.</p> <p>Priemonės: mokinių parengti pristatymai, pateiktys „PowerPoint“ formatu, vaizdo medžiaga ir pan., kompiuteris, ekranas</p> <p>Metodai: darbas grupėmis, viešoji kalba, aktyvusis klausymas</p> <p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>1 veikla. Grupinio darbo pristatymas</p> <p>Dirbdami tomis pačiomis muziejuje sudarytomis grupėmis, mokiniai pristato pasirinktu formatu sukurtą savo grupės pristatymą apie konkrečią jūrą.</p> <p>2 veikla. Klausimai ir atsakymai</p> <p>Kiti aktyviai klauso, užduoda klausimų ir atsako į juos.</p> <p>3 veikla. Refleksija</p> <p>Mokiniai diskutuodami aptaria pamokos muziejuje privalumus.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p>
---	--

VERTINIMAS

PAMOKA MUZIEJUJE (2 ciklo pamoka)

Formuojamojo vertinimo pavyzdžiai

- Puiku, šaunuolis (-ė)!
- Puiku, tau pavyko teisingai pažymėti jūros savybes.
- Puiku, tau pavyko teisingai pažymėti jūros savybes, dabar beliko palyginti dviejų jūrų bruožus, pasitelkus būdvardžių laipsniavimo taisykles. Gali tai padaryti naudodamasis mokytojos pateiktais pavyzdžiais.

Pamokų ciklo vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas, kurio tikslas – padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei. Vertinama mokinio pažanga, atliktas darbas, kompetencijų visuma, ne vien įsisavintos žinios.

Kalbėjimo (pristatymo) vertinimas

1. Žodynas – 2 balai
2. Turinys ir sklandumas – 2 balai
3. Taisyklinga gramatika – 3 balai
4. Tarimas – 1 balas
5. Interakcija – 2 balai

PAMOKA MOKYKLOJE (3 ciklo pamoka)

Parengti grupių pristatymai vertinami trečioje pamokoje, kuri vyksta mokykloje. Vertinama pagal uždavinį: remdamiesi muziejuje surinkta informacija ir būdvardžių laipsniavimo taisyklėmis, dirbdami grupėmis mokiniai parengs pristatymą, gebės taisyklingai vartoti aukštesnįjį ir aukščiausiąjį būdvardžių laipsnius 3 iš 5 situacijų. Vertinama balais nuo 2 iki 10.

Kalbėjimo (pristatymo) vertinimas

1. Žodynas – 2 balai
2. Turinys ir sklandumas – 2 balai
3. Taisyklinga gramatika – 3 balai
4. Tarimas – 1 balas
5. Interakcija – 2 balai

1 priedas

MOKINIO VEIKLA (DALIJAMOJI MEDŽIAGA)

COMPARATIVES AND SUPERLATIVES

To compare the qualities of two people or things, we use comparative adjectives.

To compare a person or thing within a group, we use superlative of adjectives.

Adjective+ er

Nice- nicer-the nicest

The adjective +est

Sharp-sharper-the sharpest

More+ adjective the most +adjective

Peaceful – more peaceful-the most peaceful

Useful vocabulary:

Fast, domesticated fast, sharp, heavy, rare, big, noisy, wild, slow.

Deep, depth, salinity, fresh water, salty, industry, seals.

2 priedas

ĮSIVERTINIMO ANKETA

KLAUSIMAS	ATSAKYMAS
Pamokoje labiausiai patiko...	
Pamokoje labiausiai nepatiko...	
Būtų įdomiau, jeigu...	
Atlikęs darbą supratau...	
Žuvis. Sužinojau...	
Šia tema dar norėčiau sužinoti...	
Supratau, ar (kuo) skiriasi jūrų gamtinės Savybės	
Apie Baltijos ir Šiaurės jūrą sužinojau...	
Kita...	

Parengė:

Sigita Koroliovė,
lietuvių kalbos mokytoja ekspertė

Jolita Stumbrienė,
dailės mokytoja metodininkė

TAPK JŪRŲ GYVENTOJŲ EKSPERTU

INTEGRUOTA LIETUVIŲ KALBOS, MATEMATIKOS IR

DAILĖS PAMOKA

5–6 KLASĖMS

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: atpažįsta kitų emocijas ir jas atliepia skatindami kitus išreikšti savo mintis ir emocijas, naudodamiesi reflektvyviojo klausymo įgūdžiais. Naudojasi bendravimo įgūdžiais bendradarbiaudami, konstruktyviai dirbdami grupėmis, priimdami ir išsakydami kritiką. Taiko atsakingų sprendimų priėmimo įgūdžius, planuodami laiką ir stengdamiesi laiku atlikti užduotis, apmąstydami ir įsivertindami, kaip sekėsi jas atlikti.

Pažinimo: savarankiškai atlikdami tiriamąjį darbą formuluoja dalyko sąvoką ir pateikia pavyzdžių, atpažįsta dalykui būdingus skirtingus kontekstus, kelia klausimus, reikalingus užduočiai atlikti, aktyviai siekia susieti naują informaciją su jau žinoma ir taip palengvina naujos informacijos suvokimą ir įsiminimą.

Kūrybiškumo: išbando skirtingas kalbinės raiškos priemones, atlieka tiriamuosius darbus, veiksmingai realizuoja idėjas. Atranda vizualinių idėjų artimiausioje aplinkoje ir dailės kūriniuose, nuotaikai, įspūdžiui, objektui ar reiškinių ypatybėms perteikti įvairiai naudoja linijas, spalvas, erdvinės formas, foną, pastebi ir apibūdina dailės reiškinius kasdienėje aplinkoje ir žmogaus veikloje.

Kultūrinė: analizuodami meno kūrinius, lietuvių kalbos leksiką, formuodami savo santykį su kultūros objektais, reiškiniais ir kūriniais, puoselėja kalbą, plečia kultūrinį kontekstą, ugdomi meninį skonį. Įgytus kultūros kūrėjo, atlikėjo, stebėtojo gebėjimus išbando įvairiose aplinkose ir kontekstuose, išreiškia savo kultūrinę patirtį pačių kuriamais darbais. Įgytas kultūrinės žinias sieja su kitais mokomaisiais dalykais. Įvardija ir apibūdina, koks yra kalbos bei kultūros vaidmuo formuojant asmens tapatybę.

Komunikavimo: aiškindamiesi kalbos sistemą, jos dėsnius, pasirenka ir derina įvairias raiškos priemones ir formas. Mokydamiesi leksikos, žodžių darybos, rašybos, bando ir eksperimentuoja, taiko įvairias komunikavimo strategijas. Viešai reikšdami savo požiūrį ir jį pagrįsdami, mokydamiesi išklausyti, suprasti kitų požiūrius ir argumentus, dalyvaudami diskusijoje, interpretuodami abstrakčiais simboliais išreikštus pranešimus, ugdomi gebėjimus taisyklingai ir tinkamai vartoti kalbą.

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

1. Išsiaiškinę, kas yra daugiareikšmiai žodžiai ir kokių tikslu jų atsiranda, susipažins su jūrų gyvūnais, kurių pavadinimai priklauso daugiareikšmių žodžių grupei.
2. Stebėdami ir fotografuodami muziejuje esančias žuvis ieškos jų panašumų į geometrines figūras. Sekdami modernizmo atstovų kūrinių pavyzdžiais mokysis meniškai atvaizduoti figūras plokštumoje.

PAMOKOS TIKSLAS – supažindinus su žodžių kilme, mokyti atpažinti daugiareikšmius žodžius, skirti tiesioginę ir perkeltinę jų prasmę.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Prieš atvykstant į muziejų, pamokoje mokiniai supažindinami su žodžių daugiareikšmiškumu, pristatomos dvi priežastys, dėl kurių žodžiai įgauna naujų reikšmių:

- prireikus pavadinti naujai atsiradusį daiktą ar reiškinį, kuris yra panašus į jau esamą arba su juo susijęs;
- kai norima įprastą pavadinimą pakeisti vaizdingu.

Tai tęstinė pamoka, padėsianti mokiniams suvokti žodžių kilmę, suprasti, kodėl žodis gali turėti daug reikšmių, kodėl vienos žodžių reikšmės yra tiesioginės, o kitos – perkeltinės. Į pamoką muziejuje rekomenduojama eiti dviem mokytojams ir 10–15 mokinių grupei. Veiklų trukmė priklauso nuo mokinių žinių ir gebėjimų lygio, nuo vaikų skaičiaus klasėje.

MOKYMOSI VEIKLŲ REKOMENDACIJOS

Su savimi turėti:

- prožektorių, nes ekspozicijos aukšte yra tamsu;
- dokumentų laikiklių, kad būtų patogiau pildyti tyrimo lenteles, atlikti kūrybinius darbus;
- stalo žaidimų kauliukų.

MOKYMOSI VEIKLOS

Trukmė: 90 min.

1 veikla. Dėlionė „Žemėlapis“

2 veikla. Varžytuvės jūrų eksperto vardui gauti

3 veikla. Į geometrines figūras panašių jūrų gyvūnų paieška

4 veikla. Stalo žaidimas „Sukurk savo žuvį“

5 veikla. Refleksija

MUZIEJAUS ERDVĖS

„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)

Diskusijų erdvė (pirmo aukšto sėdmaišiai prie pingvinų akvariumo) arba edukacijos klasė

<p>1 veikla. Dėlionė „Žemėlapis“</p> <p>Trukmė: 10 min. (veiklų trukmė priklauso nuo mokinių žinių ir gebėjimų lygio, raidos, kalbinės aplinkos ir kitų aplinkybių)</p> <p>Mokinių sudominimas, sužadinimas</p> <p>Mokytojas muziejaus kieme susirinkusiems vaikams pasiūlo sudėti dėlionę.</p> <p>Dėlionė – sukarpytas žemėlapis (1 priedas ir 1 nuotrauka). Atsižvelgiant į vaikų raidą ir gebėjimus, žemėlapį galima dėlioti individualiai ir grupėmis.</p> <p>Mokiniai sudeda dėlionę.</p> <p>Mokytojas kalba su mokiniais:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ką jūs sudėjote?</i> 2. <i>Ką reiškia žodis „žemėlapis“?</i> 3. <i>Iš kokių dviejų žodžių sudarytas žodis „žemėlapis“?</i> 4. <i>Nurodykite žodžio šaknį.</i> 5. <i>Kaip vadinami žodžiai, turintys dvi šaknis?</i> 6. <i>Kiek reikšmių turi žodžiai „žemė“ ir „lapas“?</i> <p>Mokytojas skiria darbą grupėms.</p> <p>Mokiniai pasidalija į dvi komandas. Viena komanda aiškinasi, kiek reikšmių turi žodis „žemė“, kita – žodis „lapas“. Atlikę šią užduotį vaikai sužino, kodėl jie atvyko į Jūrų muziejų (žr. 2 veiklą).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos (prie įėjimo į muziejų augantis ąžuolas)</p>
<p>2 veikla. Varžytuvės jūrų eksperto vardui gauti</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Mokytojas skelbia temą. Atkreipia vaikų dėmesį, kad žodis „žemėlapis“ turi tik vieną reikšmę. Vienareikšmių žodžių lietuvių kalboje yra nedaug. Tuo įsitikinti padės pažintis su Jūrų muziejaus gyventojais.</p> <p>Vaikams išdalijami žemėlapiai ir siūloma parungtyniauti, kas greičiau atras užuominomis (2 priedas) užkoduotus muziejaus eksponatus ir taps jūrų ekspertu.</p> <p>Suradę kiekvieną eksponatą mokiniai pažymi lentelėje „Jūrų eksperto išvados“ (3 priedas), pagal kokį kriterijų jis buvo pavadintas.</p> <p>Bendros diferenciacijos rekomendacijos</p> <p>Atsižvelgiant į mokinių skaičių galima dirbti poromis ar grupėmis.</p> <p>Gabiems mokiniams patartina pasiūlyti parašyti daugiau rastų eksponatų reikšmių. Pvz., jūrų ežys pavadinimą gavo dėl panašumo į miško gyvūną. Pasinaudojus šiuo panašumu buvo pavadintas ir kirpimo stilius, ir charakterio bruožas. Šiai užduočiai atlikti mokiniai gali naudotis internetiniu Dabartinės lietuvių kalbos žodynu (http://lkiis.lki.lt/).</p> <p>Kadangi muziejaus ekspozicijoje yra daugiau daugiareikšmių žodžių pavardžių, greičiausiai atlikę užduotį mokiniai gali jų paieškoti savarankiškai.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Lietuvių kalbos leksika: perkeltinės reikšmės žodžiai, frazeologizmai</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Gamtos pažinimas: vandens gyvūnų įvairovė</p>

<p>3 veikla. Į geometrines figūras panašių jūrų gyvūnų paieška</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Suradus visus žemėlapyje nurodytus jūros gyvūnus ir susipažinus su jais, mokiniams siūloma pasivaikščioti po muziejų, paieškoti gyvūnų, savo forma panašių į geometrines figūras, ir juos nufotografuoti.</p> <p>Mokytojas pristato geometrinių figūrų gausybę. Jeigu mokiniams sunku atpažinti figūras, jie gali pasinaudoti gyvūno piešiniu ir ant skaidraus paviršiaus nupiešta geometrine figūra (2 nuotrauka). Pavyzdžiui, jūrų arklukas – ovalas (3 nuotrauka), plekšnė – rombas ir pan.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Matematika: geometrines figūras, aplinkoje esančių daiktų formos</p> <p>Gamtos pažinimas: vandens gyvūnų įvairovė</p>
<p>4 veikla. Stalo žaidimas „Sukurk savo žuvį“</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Mokiniams siūloma pažaisti stalo žaidimą „Sukurk savo žuvį“ (4 priedas). Sudėję savo žuvis vaikai galvoja joms pavadinimus, susijusius su egzistuojančiu daiktu ar reiškiniu, ir paaiškina sugalvoto pavadinimo kilmę (4 nuotrauka).</p> <p>Mokytojas vykstant žaidimui supažindina su moderniosios dailės sąvoka.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus erdvė su sėdmaišiais arba edukacinė klasė</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Dailė: moderniojo meno sąvoka</p> <p>Matematika: geometrines figūras, aplinkoje esančių daiktų formos, aritmetiniai veiksmai</p>
<p>5 veikla. Refleksija į(si)vertinimas</p> <p>Trukmė: 10 min</p> <p>Mokiniai apžiūrinėja vienas kito darbus, siūlo savo pavadinimų variantus, paaiškina juos. Ši veikla padės ir mokiniams, ir mokytojams pa(si)tikrinti gebėjimą suvokti žodžių daugiareikšmiškumą, į(si)vertinti įgytas žinias apie jūrų gyvūnus ir jų panašumą į aplinkoje esančius daiktus ar reiškinius</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p>

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE – rekomenduojama pratęsti mokykloje, dailės pamokoje.

DAILĖS PAMOKA „MODERNIOJI DAILĖ“

PAMOKOS SITUACIJA – įvadinė pamoka, skirta supažindinti su moderniąja dailė.

PAMOKOS TIKSLAS – susipažinus su modernizmo sąvoka, atlikti vieną stilizuotą kūrybinį darbą (ar daugiau jų), panaudojant įvairias geometrines figūras (figūrų šablonus).

Įvadas į šią pamoką prasideda mokykloje, prieš išvykstant į muziejų:

- prisimenamos geometrinės figūros, klasės aplinkoje ieškoma daiktų, panašių į geometrines figūras;
- siūloma pasvarstyti, iš kokių geometrinių figūrų būtų galima sudėlioti žmogų.

Tęsiama muziejuje, dalyvaujant trečioje veikloje – į geometrines figūras panašių jūrų gyvūnų paieška ir fotografavimas. Toliau darbas tęsiamas mokykloje, dailės pamokoje. Taigi 1 ir 2 veiklos vyksta mokykloje. 3 veikla – muziejuje, o 4 veikla vėl klasėje, grįžus į mokyklą iš muziejaus ir susirinkus reikiamą informaciją (žuvų nuotraukas).

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>Trukmė: 45 min.</p> <p>1 veikla. Sudominimas</p> <p>2 veikla. Pažintis su moderniojo meno atstovais</p> <p>3 veikla. Kūrybinis darbas grupėmis</p> <p>4 veikla. Darbų pristatymas, į(si)vertinimas</p>	<p>MOKYKLOS ERDVĖS IR MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p>
<p>1 veikla. Sudominimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Mokiniam rodomi trys peliuko Mikio atvaizdai: realistinis Volto Disnėjaus (https://cliparting.com/free-mickey-mouse-cartoons-43877/) ir modernūs Damieno Hirsto (http://www.damienhirst.com/mickey) bei „Philroc“ (https://en.wikipedia.org/wiki/Mickey_Mouse#/media/File:Mickey_Mouse_head_and_ears.svg) sukurti atvaizdai.</p> <p>Mokytojas plėtoja pokalbį.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Iš kokių figūrų sukurti animaciniai herojai?2. Ar suprantami, ar atpažįstami taip nupiešti herojai?3. Ar mokiniams patinka toks vaizdavimo būdas? <p>Vaikams paaiškinama, kad tai, kas yra kitoks, naujoviškas, galima pakeisti sinonimu <i>modernus</i>.</p>	<p>VEIKLAI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Matematika: geometrines figūras, aplinkos daiktų formos</p> <p>Lietuvių kalba: sinonimai</p>

<p>2 veikla. Pažintis su moderniojo meno atstovais</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Mokytojas skelbia temą – XIX amžiuje gimusi modernioji dailė.</p> <p>Mokytojas paaiškina, kad visi dailės darbai, kurie parodo kitaip sukurta realybę, nei mums įprasta, vadinami modernistiniais (modernizmo sąvoka mokiniams pateikiama labai supaprastintai, bet aiškiai atskleidžiant esmę).</p> <p>Peržiūrimi moderniosios dailės pavyzdžiai, kuriuose aiškiausiai matyti esant geometrinių figūrų ir jas galima išskirti:</p> <p>Pablo Pikaso (https://art2skate.wordpress.com/pablo-picasso/) ir Salvadora Dali (https://vilniausgalerija.lt/wp-content/uploads/2018/11/salvador-dali_galatea-of-the-spheres_thirdtime.jpg).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Matematika: geometrinių figūrų, aplinkos daiktų formos</p>
<p>3 veikla. Kūrybinis darbas grupėmis</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Mokiniams siūloma pasipraktikuoti sudedant peliuką Mikį pagal D. Hirsto pavyzdį (5 nuotrauka). Po trumpos užduoties vaikams išdalijamos skaidrios plastikinės ir spalvotos geometrinių figūrų. Figūrų kiekį, dydį ir formas pasirenka patys mokiniai, bet gali parinkti ir mokytojas, atsižvelgdamas į mokinių gebėjimų lygį.</p> <p>Dirbdami grupėmis po 4 (mokinių skaičius grupėse gali kisti) ir žiūrėdami į Jūrų muziejuje darytas žuvų nuotraukas, mokiniai iš turimų skaidrių ir spalvotų geometrinių figūrų kuria žuvų paveikslus (6 nuotrauka), fotografuoja ir siunčia mokytoju. Darbų skaičius neribojamas.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Matematika: geometrinių figūrų, aplinkos daiktų formos</p>
<p>4 veikla. Darbų pristatymas, į(si)vertinimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Priemonės: multimedijos įranga, mokinių darbai</p> <p>Multimedijos ekrane demonstruojami kūrybiniai darbai, kuriuos pristato juos kūrę mokiniai.</p> <p>Mokytojas pasiūlo visiems kartu sugalvoti darbuose pavaizduotų žuvų pavadinimus, kurie būtų susiję su žodžių daugiareikšmiškumu.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MOKYKLOS ERDVĖS</p>

VERTINIMAS IR VERTINIMO KRITERIJAI

Veiklos muziejuje vertinamos kaupiamuoju balu. Kaupiamųjų balų sistema mokiniams turi būti pristatyta mokslo metų pradžioje. Mokiniai vertinami už gebėjimą rasti informacijos, papildomų užduočių atlikimą, kūrybinę veiklą, darbą grupėmis, pagalbą draugams, individualias pastangas, elgesį per pamokas.

2 priedas

UŽUOMINOS

Nors neturi jis kanopų, Net ir žvengti jis nemoka, Visi vadina jį eikliu Žydrųjų jūrų.....	Jis yra labai dygus, Į miško žvėrelį panašus. Nors gyvena vandeny, Įsidurt į jį gali.
Šnypščiant jos tu neišgirsi, Bet sutikęs baimės patirsi. Ji vingiuota ir vikri, Į panaši.	Jo riaumojimas labai garsus, Galintis išgąsdinti visus. Nors yra stambus, galingas, Karaliaus didybės jam visgi stinga.
Namų ūkyje jis reikalingas, O vandeny – labai pavojingas. Miške jam medžiai pasiduoda, O jūroj – žuvys kelią duoda.	Nors danguje nespindi ji, yra tikrai labai graži.

ATSAKYMAI

JŪRŲ ARKLIUKAS Nors neturi jis kanopų, Net ir žvengti jis nemoka, Visi vadina jį eikliu Žydrųjų jūrų	JŪRŲ EŽYS Jis yra labai dygus, Į miško žvėrelį panašus. Nors gyvena vandeny, Įsidurt į jį gali.
GELTONPILVĖ JŪRŲ GYVATĖ Šnypščiant jos tu neišgirsi, Bet sutikęs baimės patirsi. Ji vingiuota ir vikri, Į panaši.	JŪRŲ LIŪTAS Jo riaumojimas labai garsus, Galintis išgąsdinti visus. Nors yra stambus, galingas, Karaliaus didybės jam visgi stinga.
ŽUVIS PJŪKLAS Namų ūkyje jis reikalingas, O vandeny – labai pavojingas. Miške jam medžiai pasiduoda, O jūroj – žuvys kelią duoda.	JŪRŲ ŽVAIGŽDĖ Nors danguje nespindi ji, yra tikrai labai graži.

3 priedas

JŪRŲ EKSPERTO IŠVADOS

Gyvūno pavadinimas	Pavadinimo kilmė		Pagrindinė reikšmė	Kitos reikšmės
	Išvaizda	Loginis ryšys		

4 priedas

SUKURK SAVO ŽUVĮ

	Kūnas	Uodega	Akis	Pelekai	Žvynai	Spalva

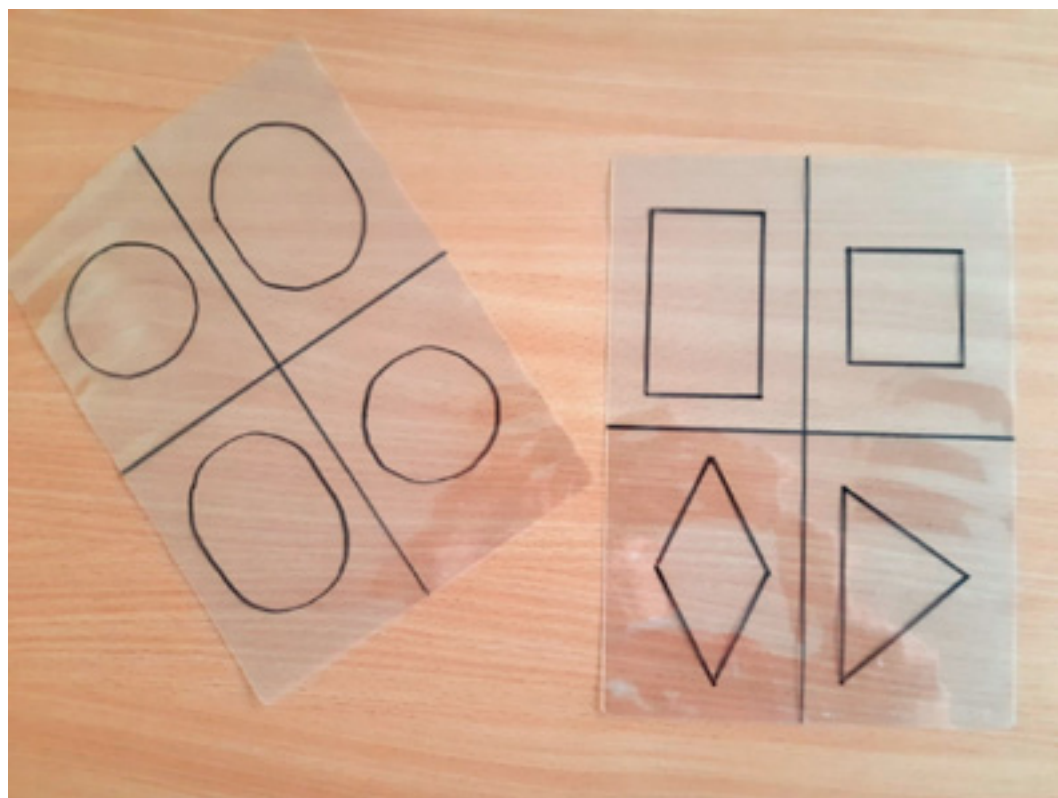
1. Mesk šešis kartus kauliuką.
Išsirink žuvis kūną, uodegą, akį, pelekus ir žvynus.
Sužinok kiekvienos kūno dalies spalvą.

2. Į ką panaši tavo žuvis?
Sugalvok žuviai vardą.

1 nuotrauka

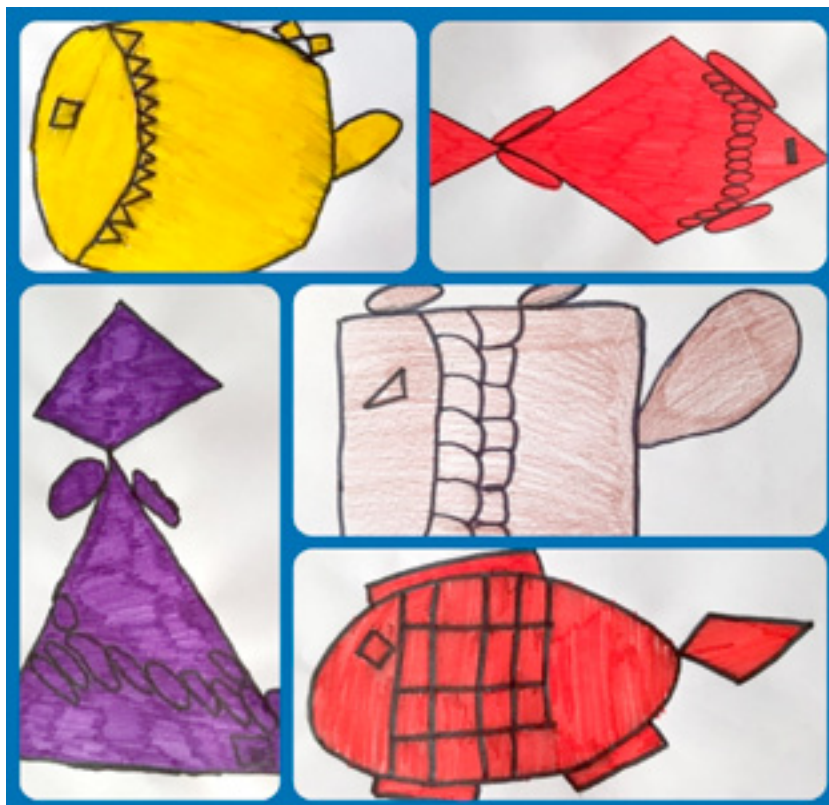
2 nuotrauka

3 nuotrauka

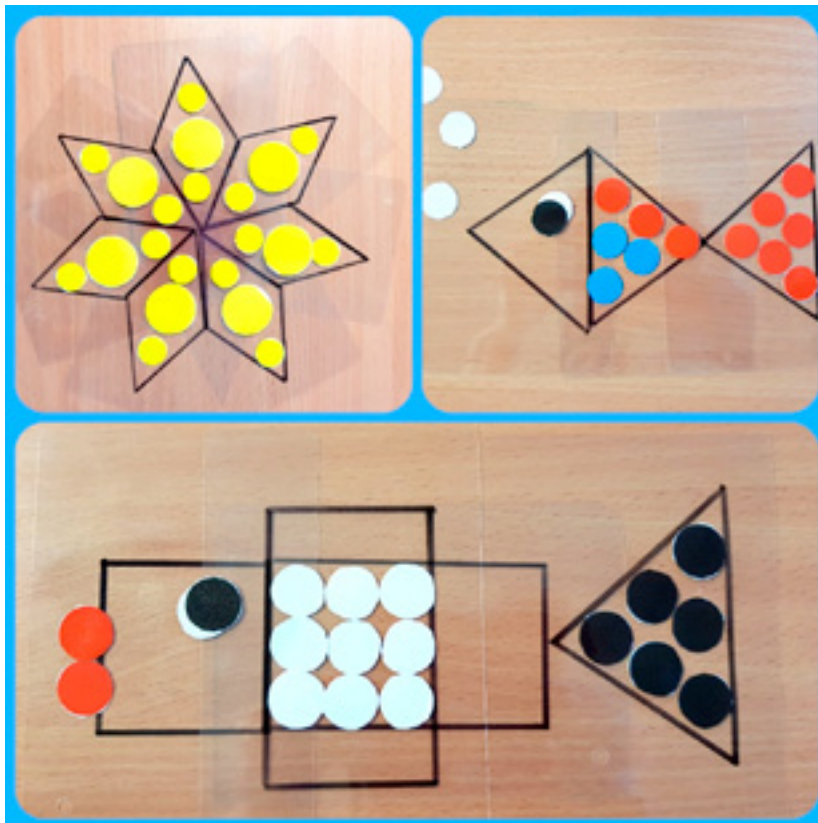
4 nuotrauka

5 nuotrauka

6 nuotrauka

Parengė:

Lilija Bručkienė,
lietuvių kalbos mokytoja ekspertė

Ingrida Bertulienė,
muzikos mokytoja ekspertė

Kristina Gedbudienė,
anglų kalbos mokytoja

(NE)MATOMAS PASAULIS

INTEGRUOTA LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS,

DAILĖS, MUZIKOS IR ANGLŲ KALBOS PAMOKA

6 KLASEI

Trukmė: 45, 60 ar 90 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Pažinimo: daro logines išvadas, atsižvelgia į turimas prielaidas. Mokosi kelti ir tikrinti hipotezes. Skiria hipotezes ir įrodymus, kurie jas patvirtina arba paneigia. Tas pačias problemas išsprendžia skirtingais būdais. Aktyviai siekia susieti naują informaciją su jau žinoma.

Kultūrinė: formuoja savo santykį su kultūros objektais ir reiškiniams bei kūriniais, plečia kultūrinį kontekstą. Plėtoja savo kultūrinės raiškos žinias, gebėjimus bei įgūdžius, identifikuoja, kurios kultūrinės raiškos formos teikia didžiausią pasitenkinimą. Žino, kaip kultūrinės žinios bei raiška siejasi su visais mokomaisiais dalykais.

Kūrybiškumo: savarankiškai kelia probleminius klausimus, kurie padeda įžvelgti ir paaiškinti problemas bei kūrybines galimybes. Įvardija, kodėl ir kokios informacijos reikia kūrybai. Dalijasi žiniomis, idėjomis, patirtimi, derina asmeninius ir kitų interesus, lūkesčius. Kelia idėjas, derina spontanišką ir racionalų būdus, atsižvelgia į problemą ir situaciją. Savarankiškai kuria tiek įprastomis, tiek ir naujomis aplinkybėmis. Kūrybos rezultatus pristato pasirinktu būdu arba naudoja jų kombinacijas. Apibūdina savo ir kitų kūrybos procesą pagal kelis numatytus kriterijus.

Komunikavimo: apibūdina save ir kitus suvokdami individualumą, skirtynes bei atsižvelgdami į situaciją ir adresatą. Taiko įvairias komunikavimo strategijas, lanksčiai vartoja kalbinius ir nekalbinius išteklius. Atsakingai vartoja kalbą.

Pilietiškumo: supranta sociokultūrinės ir ekologinės aplinkos svarbą. Suvokia save kaip bendruomenės ir visuomenės narį. Įvardija taikius konfliktų sprendimo būdus ir pateikia pavyzdžių iš mokyamosios aplinkos. Demonstruoja pagarbą kitokiai nuomonei, argumentuoja savo nuomonę (požiūrį).

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: analizuoja ir įvardija bendražmogiškąsias vertybes (savigarbą, pagarbą kitiems, geranoriškumą, atsakomybę, pagalbą, sąžiningumą, drąsą, savidrausmę). Atpažįsta ir apibūdina skirtumus tarp teigiamų ir neigiamų santykių. Bendradarbiauja ir konstruktiviai dirba su grupe.

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

1. Interpretuos ir sistemins informaciją, remdamiesi ja ir savo žiniomis svarstys ir pateiks savo argumentuotą nuomonę, kas yra gražu.
2. Atlikdami užduotis, suvoks, kaip žinojimas gali pakeisti suvokimą apie realybę.
3. Gebės palyginti išorės požymius su vidinėmis savybėmis.

PAMOKOS TIKSLAS – ugdyti gebėjimą suvokti gamtos reiškinius kaip detales, galinčias atskleisti pasaulio vientisumą.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Žinias apibendrinančios ir gebėjimus bei kompetencijas ugdančios pamokos.

LIETUVIŲ KALBA IR LITERATŪRA – tai pamokos „Miniatiūra“ tęsinys. Prieš atvykdami į muziejų mokiniai yra susipažinę su miniatiūros rašymo teorija, žino, kas yra tema, pagrindinė mintis, idėja, potekstė, geba analizuoti informacinio pobūdžio tekstus.

ANGLŲ KALBA – tai pamokos „Publicistikos informaciniai žanrai ir komunikacija: reportažas“ tęsinys. Prieš atvykdami į muziejų mokiniai supažindinami su reportažo rengimo kriterijais: eiga, informatyvumu, estetika, aiškios dikcijos bei funkcinio stiliaus požymiais. Išanalizuojami keli reportažo pavyzdžiai anglų kalba.

MUZIKA – tai muzikos klausymo pamoka. Prieš atvykdami į muziejų mokiniai yra susipažinę su muzikos išraiškos priemonėmis bei išbandę keletą skirtingų muzikos klausymo metodų.

ETIKA – išankstinio pasiruošimo nereikia. Per pamoką numanomai pakitęs požiūris į grožio sąvoką bus sėkmės kriterijus.

GAMTA – rekomenduojama nagrinėti tema prieš atvykstant į muziejų yra „Gyvybės kilmė“. Pamokoje būtina aptarti biologinių rūšių įvairovę ir priežastis.

DAILĖ – mokiniai prieš atvykdami į muziejų yra susipažinę su kompozicijos kūrimo principais, įvaldę keletą technikų, aptarę strategiją stebėti ir fiksuoti objektus artimoje aplinkoje. Aptartos mobiliųjų telefonų galimybės fotografuoti.

Prieš pradėdant mokomąsias veiklas Jūrų muziejuje rekomenduojama su mokiniais aptarti laiko vadybos klausimus, susitikimų vietą ir elgesio viešose vietose susitarimus. Taip pat rekomenduojama kas 35–40 min. daryti 10 min. pertraukas. Jeigu mokomosios veiklos trunka ilgai, rekomenduojama viena ilgesnė pietų pertrauka.

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>Veiklų laikas yra rekomendacinio pobūdžio.</p> <p>Įvadas</p> <p>1 veikla. Kas yra gražu</p> <p>2 veikla. Muzikos klausymo ir interpretavimo užduotis (I dalis)</p> <p>3 veikla. Faktinės informacijos apie pavojingas ekspozicijos žuvis analizė, susisteminimas ir išvadų darymas</p> <p>4 veikla. Muzikos klausymo ir interpretavimo užduotis (II dalis)</p> <p>5 veikla. Miniatiūros rašymas</p> <p>6 veikla. Reportažas anglų kalba „Why do predator fish need bright colours?“</p> <p>7 veikla. Labiausiai patikusių žuvų fotografavimas</p> <p>8 veikla. Jūsų požiūrio pokytis, sužinojus faktų apie gražias žuvis</p> <p>9 veikla. Refleksija</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>„Plėšrūs ir pavojingi“</p>
<p>Pastaba: 1, 3 ir 8 veiklos yra privalomos. Kitos pasirenkamos pagal galimybes ir poreikius.</p>	

<p>ĮVADAS</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Priemonės: mobilieji telefonai</p> <p>Mokiniai suskirstomi į grupes (patys sugalvoja grupių pavadinimus).</p> <p>Mokytojas pateikia užduotį – išsirinkti 3 gražiausias žuvis ir rasti 3 argumentus, kodėl jos pasirinktos (1 eksponatas – 1 argumentas).</p> <p>Jei turi galimybę, nufotografuoti eksponatą, kad žinotų jo pavadinimą.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos erdvė – muziejaus aikštelė</p> <p>Esant blogam orui galima erdvė muziejaus viduje (pirmo aukšto ekspozicija „Nuo upelio iki vandens“)</p>
---	---

<p>1 veikla. Kas yra gražu</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Priemonės: mokinio užduočių lapai (1 ir 2 priedai), rašikliai, mobilieji telefonai</p> <p>Mokiniai, apžiūrėję ekspoziciją grupėmis, renkasi sutartoje vietoje ir surašo surinktą informaciją pagal atitinkamas kategorijas (žr. 1 priedą).</p> <p>Remdamiesi pateiktais klausimais (žr. 2 priedą) diskutuoja grupėmis, koks grožio kriterijus dominuoja klasėje. Įžvalgas užrašo ant pateiktų lapų ir prisega prie 1 priedo.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos erdvė – muziejaus aikštelė</p> <p>Esant blogam orui galima erdvė muziejaus viduje (pirmo aukšto ekspozicija „Nuo upelio iki vandens“)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Etika: prigimtis ir savitumas</p>
--	--

<p>2 veikla. Muzikos klausymo ir interpretavimo užduotis (I dalis)</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Priemonės: mobilieji telefonai, grojaraštis ir mokinio užduočių lapai (3 priedas)</p> <p>Mokytojas paprašo šioje erdvėje klausantis pateiktų muzikos kūrinių pasižymėti žuvis, atitinkančias muzikos nuotaiką, ir argumentuoti, kodėl jas pasirinko.</p> <p>Pateikiamas grojaraštis iš trijų kūrinių fragmentų, maždaug po 2 min.</p> <p>Mokiniai, klausydamiesi grojaraščio, nurodytoje erdvėje stebi ir pasirenka žuvis, atitinkančias muzikos nuotaiką. Pasirinkimus užfiksuoja telefone, žymisi argumentus.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>„Plėšrūs ir pavojingi“</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Muzika: emociniai potyriai ir pagavos</p>
<p>3 veikla. Faktinės informacijos apie pavojingas ekspozicijos žuvis analizė, susisteminimas ir išvadų darymas</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Priemonės: mokinio užduočių lapai (4 priedas), informacinė medžiaga (5 priedas)</p> <p>Mokytojas po klausymo užduoties kviečia mokinius grupuotis ir užpildyti „mąstymo žemėlapius“.</p> <p>Mokiniai pasiskirsto į grupes, sudarytas atvykus į muziejų, ir mąstymo žemėlapiu metodu susistemina faktinę informaciją apie jiems jau pažįstamas žuvis (žr. 4 priedą).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos erdvė – muziejaus aikštelė</p> <p>Esant blogam orui galima erdvė muziejaus viduje (pirmo aukšto ekspozicija „Nuo upelio iki vandens“)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Gamta: gyvybės kilmė</p>
<p>4 veikla. Muzikos klausymo ir interpretavimo užduotis (II dalis)</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Priemonės: mokinio užduočių lapai (3 priedas)</p> <p>Mokytojas paprašo šioje erdvėje iš naujo klausantis pateiktų muzikinių kūrinių pasižymėti telefone, kaip pasikeitė mokinių pasirinkimas.</p> <p>Mokiniai, susipažinę su pavojingų žuvų savybėmis, dar sykį apsilanko toje pačioje erdvėje ir pažymi, ar jų pasirinkimas pasikeitė ir kas lėmė pasikeitimą (10 min.).</p> <p>NAMŲ DARBAS. Savo galutines išvagas mokiniai raštu pateikia mokytojai, grįžę iš muziejaus, ir yra įvertinami.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>„Plėšrūs ir pavojingi“</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Muzika: emociniai potyriai ir pagavos</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Gamta: gyvybės kilmė</p> <p>Etika: prigimtis ir savitumas</p>

<p>5 veikla. Miniatiūros rašymas</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Priemonės: popieriaus lapai, rašikliai</p> <p>Mokytojas motyvuoja mokinius kūrybinei užduočiai.</p> <p>Mokiniai plėšriųjų žuvų ekspozicijoje išsirenka sau patinkantį eksponatą, stebi jo elgesį, prisimena teorinę medžiagą apie pasirinktą žuvį ir pasižymi idėjas, asociacijas ir kūrybinius impulsus apie tai, kas nematoma iš pirmo žvilgsnio.</p> <p>NAMŲ DARBAS. Miniatiūrą baigia rašyti namuose ir atsiunčia mokytojai.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas) „Plėšrūs ir pavojingi“</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Lietuvių kalba ir literatūra: miniatiūra kaip požiūris į (ne)matomą pasaulį</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Gamta: gyvybės kilmė Etika: prigimtis ir savitumas</p>
<p>6 veikla. Reportažas anglų kalba „Why do predator fish need bright colours?“</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Priemonės: mobilieji telefonai, informacinė medžiaga (žr. 5 priedą)</p> <p>Mokytojas primena reportažo kūrimo principus, aktualizuoja užduotį.</p> <p>Mokiniai, naudodamiesi parengta medžiaga (5 priedas), grupėmis turi parengti reportažą tema „What factors influence bright colours and nice forms of the creatures in nature?“ anglų kalba.</p> <p>Reportažo trukmė – apie 3 min. Reportažą reikia nufilmuoti.</p> <p>NAMŲ DARBAS. Reportažą suredaguoja ir nusiunčia mokytojai.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas) „Plėšrūs ir pavojingi“</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Publicistikos informaciniai žanrai ir komunikacija: reportažas</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Gamta: gyvybės kilmė Etika: prigimtis ir savitumas</p>
<p>7 veikla. Labiausiai patikusių žuvų fotografavimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Vieta: ekspozicija „Pavojingos žuvys“</p> <p>Priemonės: mobilieji telefonai</p> <p>Veikla: lankydami ekspozicijoje, fotografuoja gražias, įdomias ir kažkuo jiems ypatingas žuvis. Esant galimybei, muziejuje pasidaro eskizus.</p> <p>KITOS PAMOKOS VEIKLA MOKYKLOJE</p> <p>Remdamiesi savo patyriais ir nuotraukomis, kuria eskizus ir atlieka kūrybinius darbus pasirinkta technika.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas) „Plėšrūs ir pavojingi“</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Dailė: (ne)matomas pasaulis</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Gamta: gyvybės kilmė Etika: prigimtis ir savitumas</p>

<p>8 veikla. Jūsų požiūrio pokytis, sužinojus faktų apie gražias žuvis</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Priemonės: mokinio užduočių lapai su diskusiniais klausimais (6 priedas)</p> <p>Mokytojas moderuoja diskusiją.</p> <p>Mokiniai grupėmis diskutuoja pagal iš anksto paruoštus klausimus (6 priedas), fiksuoja požiūrio pokytį vertybiniu lygmeniu.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos erdvė – muziejaus aikštelė</p> <p>Esant blogam orui galima erdvė muziejaus viduje (pirmo aukšto ekspozicija „Nuo upelio iki vandenyno“)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Gamta: gyvybės kilmė</p> <p>Etika: prigimtis ir savitumas</p>
<p>9 veikla. Refleksija, į(si)vertinimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Pokalbis grupėmis, kurios dirbo pagal pasiūlytas kryptis „Pastebėjau, patiko, norėčiau pasiūlyti“.</p>	<p>Rekomenduojama atlikti mokykloje grįžus iš edukacinės erdvės per klasės vandėlę.</p>
<p>NAMŲ DARBAI</p> <p>Skelbiami grupėms atliekant veiklas.</p> <ol style="list-style-type: none"> Muzika. Savo galutines išvagas, kaip pasikeitė jų pasirinkimai perskaičius faktinę informaciją apie žuvis, mokiniai pateikia grįžę iš muziejaus mokytojui raštu ir yra įvertinami neformalioju vertinimu. Lietuvių k. Pradėtą rašyti muziejuje miniatiūrą baigia rašyti namuose, atsiunčia mokytojui ir yra įvertinami pagal atitinkamus kriterijus. Anglų k. Muziejuje nufilmuotą reportažą suredaguoja ir nusiunčia mokytojui. Pamokoje pristato ir yra įvertinami pagal atitinkamus kriterijus. 	

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Refleksija. Mokiniai grupėmis, kuriomis dirbo, atlieka refleksiją „Pastebėjau, patiko, norėčiau pasiūlyti“ per klasės valandėlę.

Lietuvių kalba ir literatūra. Grįžus mokykloje rekomenduojama tęsti nagrinėti temą pamokose apie regimąjį ir neregimąjį pasaulį nagrinėjant pasirinktą kūrinį (L. Kerolis „Alisa Veidrodžio karalystėje“, N. Babit „Amžninieji Trakiai“ ir pan.), akcentuoti gebėjimą pažinti iš pirmo žvilgsnio neregimojo pasaulio ženklus.

Anglų kalba. Pristato reportažus, aktualizuoja gyvenimišką patirtį.

Dailė. Remdamiesi savo potyriais ir nuotraukomis, kuria eskizus ir atlieka kūrybinius darbus pasirinkta technika.

Muzika. Apibūdina sukeltus jspūdžius ir gali įvardyti, kaip nuo konteksto ir sužinotos informacijos keičiasi emocinis poveikimas.

REZULTATAS. Surengta ir pristatyta bendruomenei mokinių kūrybinių darbų paroda: iliustruota miniatiūra (tekstas ir nupiešta žuvis). Pristatymo metu kiekvienas darbas pristatomas skambant muzikai, pasirinktai iš grojaraščio, atliekant darbą.

VERTINIMAS IR KRITERIJAI

Mokiniai yra susipažinę su mokytojo vertinimo sistema.

Lietuvių kalba. Vertinama miniatiūra pagal kriterijus: turinys, raiška, raštingumas.

Muzika. Neformalusis vertinimas.

Angų kalba. Vertinamas reportažas anglų kalba pagal kriterijus: struktūra, informatyvumas, raiška, žodyno vartojimas.

Dailė. Neformalusis vertinimas.

1 priedas

Spalva	Forma	Ispūdingos detalės	Jausmas	Kita

2 priedas

<p>1. Kokie požymiai klasės nariams svarbiausi, kai kalbame apie grožį?</p>
<p>2. Kas yra grožis? (Užrašyti 1 sakinį.)</p>

3 priedas

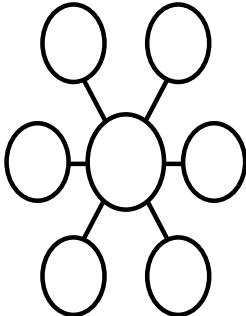
Rekomenduojami kūriniai

1. D. Scarlatti, „Sonata f-moll, K466“, <https://www.youtube.com/watch?v=5neQMIDHbgs>
2. F. Listas, etiudas „Un sospiro“ Des- dur, https://www.youtube.com/watch?v=po_a1SmZKLs
3. A. Part, „Veidrodis veidrodyje“, <https://www.youtube.com/watch?v=U4RmJaP683A>

Muzikos klausymo užduoties lentelė pildoma po veiklų muziejuje, grįžus į mokyklą.

Muzikos kūrinys	Pasirinkta žuvis	Argumentai (pavartoti muzikinių sąvokų)	Ar pasikeitė pasirinkimas, sužinojus apie žuvų savybes? Kodėl?
1 kūrinys			
2 kūrinys			
3 kūrinys			

4 priedas

Mąstymo žemėlapis	Mąstymo procesas	Raktiniai žodžiai	Klausimai
Burbulo žemėlapis 	Apibūdinimas	Apibūdinkite, vartokite vaizdingą kalbą, apibūdinkite savybes, charakterį, parametrus būdvardžiais	Kaip apibūdinumėte šį daiktą, reiškiny, gyvūną? Kokius būdvardžius vartotumėte?

5 priedas

Žuvis akmuo. Ši žuvis gavo savo vardą dėl didelio panašumo į koralų rifų akmenis. Netyčia užlipus ant jos, „akmuo“ atgyja ir aukai suleidžia mirtinų nuodų. Negavęs priešnuodžio, žmogus kelias valandas labai kankinasi ir miršta. Žuvies nugaros peleke yra 12 aštriausių dyglių, kurių kiekvienas turi po nuodų maišelį. Kadangi žuvys akmenys mėgsta ilsėtis sekluomoje, ant jų galima užminti ir taip į organizmą pateks nuodų. Šių pavojingiausių atogrąžų žuvų yra sekliuose Ramiojo ir Indijos vandenyne vandenyse, taip pat Raudonojoje jūroje ir prie Australijos, Indonezijos bei Filipinų krantų.

Jūrų drakonas (*Trachinus draco*), drakoninių (*Trachinidae*) šeimos žuvis. Paplitęs Šiaurės Atlanto, Viduržemio, Juodosios, Šiaurės jūrų priekrantėse, Baltijos jūros vakarinėje dalyje. Kūnas iki 30–45 cm ilgio, tamsiai pilkas, šonai įstrižai dryžuoti. Galva panaši į buožgalvio, žiotys nukreiptos į viršų, įstrižos, akys išsprogusios. 2 nugaros pelekai.

Gyvena ant dugno. Minta bestuburiais ir smulkiomis žuvimis. Neršia 3 metų.

Ant žiaunadangčių aštrių išaugų ir pirmojo nugaros peleko dyglių pagrindo yra nuodingų liaukų, kurių išskiriami neurotoksinai ir hemotoksinai pavojingi žmonėms.

Zebrinė sparnapelekė (kitaip vadinama sparnuote, dygle, žuvimi liūtu) užauga iki 40 centimetrų ir sveria maždaug kilogramą. Patraukliausi yra jos raštai ir spalvos. Juostelės būna raudonos, rudos, geltonos ir mėšvos. Kai žuvis praskleidžia pelekus, ji iš tiesų tampa panaši į liūtą: jos plačiai išsiskleidę smaigaliai ir margumas primena liūto gaurus. Šoniniai pelekai gali būti pilkšvi.

Ši jūrų gražuolė medžioja dviem būdais: pasyviai ir aktyviai. Medžiodama pasyviai, ji maskuojasi aplinkoje ir laukia grobio. Kai nieko neįtardama auka plaukia pro šalį, sparnapelekė akimirksniu ją sugriebia ir suryja. Medžiodama aktyviai, ji įbaugina auką ir ją praryja.

Melsvasis chirurgas (*Paracanthurus hepatus*). Šios žuvis pelekai ir uodega yra aštrūs. Ji lengvai gali prakirsti kraujagyslę ar sausgyslę. Jei su tokiais pažeidimais jums pavyksta išbristi iš vandens, prieš pasirodant rykliams, jums pasisekė.

6 priedas

1. Kas lemia ryškias spalvas ir įmantrias formas gamtoje?

2. Kaip pasikeitė jūsų požiūris, kai sužinojote faktų apie gražias žuvis?

Parengė:

Dovilija Jančauskienė,
matematikos vyresnioji mokytoja

Daiva Tamkuvienė,
istorijos mokytoja ekspertė

Jolanta Momkienė,
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja
metodininkė

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

SVARBI MAŽA DETALĖ: KAM REIKALINGOS LAIVE VIRVĖS

INTEGRUOTA MATEMATIKOS, ISTORIJOS IR

LIETUVIŲ KALBOS PAMOKA

6 KLASEI

Trukmė 90 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Kūrybiškumo: geba kūrybiškai atlikti veiklas bei generuoti, kurti ir vertinti sau ir kitiems reikšmingas idėjas, produktus ir problemų sprendimus. Įvardija įgytą ar išgirstą informaciją, idėjas ir su tuo susijusias kūrybines galimybes. Grupėmis renka reikiamą informaciją pasirinktu būdu iš artimiausios aplinkos.

Kultūrinė: susipažįsta su Lietuvos laivybos istorija ir jūrinių tradicijų kūrimu. Taip pat palygina skirtingų laikotarpių laivus ir sužino jų išskirtinius bruožus. Įgytomis kultūrinėmis žiniomis dalijasi artimoje aplinkoje.

Komunikavimo: mokiniai, dirbdami grupėmis, kuria, perduoda ir supranta žinias, tinkamai jas pristato, etiškai naudojasi įvairiomis technologinėmis priemonėmis.

Pažinimo: ugdo kritinį mąstymą, derina teorines įvairių dalykų žinias, taiko jas praktikoje, kelia probleminius klausimus.

MOKYMO SI UŽDAVINIAI

1. Susipažinę su Jūrų muziejaus ekspozicija, gebės įvardyti, kam naudojama virvė, susipažins su jūrinių mazgų įvairove, pasigamins apyrankę su jūriniu mazgu.
2. Mokiniai sies turimas žinias apie senuosius matavimo vienetus su muziejaus ekspozicijos objektais, atpažins juos aplinkoje, gebės apytiksliai išmatuoti pasirinktus muziejaus eksponatus, nenaudodami metrinės juostos.
3. Stebėdami Jūrų muziejaus ekspozicijas, gebės pamatyti ir užfiksuoti detales, kurios padės kurti samprotavimo tekstus.

4. Tyrinėdami akvariumo dugną, mokės kurti miniatiūras.
5. Mokysis nugalėti baimę kalbėdami viešai ir tobulins viešojo kalbėjimo įgūdžius.

INTEGRUOTOS PAMOKOS TIKSLAS – įgalinti taikyti mokomųjų dalykų teorines žinias praktiškai, sudominti mokinius mokomuoju dalyku pasitelkus aplinką, padedančią mokiniui patirti pažinimo džiaugsmą, ugdyti mokinių gebėjimą įsivertinti ir pasitikėti savimi.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Pamoka Jūrų muziejuje – teorinių žinių praktinio panaudojimo netradicinėse erdvėse pamoka.

Istorija. Per istorijos pamokas mokiniai nuolat sužino apie įvairius žmonijos išradimus, naudojamus ir šiuo metu. Tai ugdo mokinių suvokimą, kad praeityje žmonės buvo ne mažiau išradingi ir pažangūs, nei esame mes. Prieš šią veiklą galima vaikams priminti akmens amžiaus atradimus. Tarp jų – virvė, nepakitusi daugiau kaip 40 000 metų. Galima susivyti virvę patiems: tris gijas surišti viename gale, pasidalyti po giją ir sukti į tą pačią pusę, jau susuktas gijas suimti į vieną vietą ir paleisti. Virvė susiveja pati. Tokią trijų gijų susuktą virvę mokėjo pasigaminti jau neandertaliečiai. Laivyba – viena pagrindinių sričių, kur buvo naudojamos virvės. Jų aktualumas nesumenko ir mūsų laikais. Nagrinėdami temą apie didžiuosius geografinius atradimus, mokiniai sužino apie karaveles, jų burių sistemą, aptaria, kur jose buvo naudojamos virvės. Galima su mokiniais padaryti kelis eksperimentus: pamatuoti, kokį svorį išlaiko vienas siūlas, suvyta virvė, galima surišti susuktas pačių virveles į apskritimą, tempti ir patikrinti, ar laiko jų rišami mazgai. Taip bus pasiruošta veiklai Jūrų muziejuje. Atvykę mokiniai pasitelks muziejaus ekspoziciją ir praktiškai pritaikys savo turimas teorines žinias.

Matematika. Matematikos pamokose daug kalbama apie matus ir matavimus, nes praktiniame gyvenime itin svarbūs yra matų ir matavimų srities mokinių gebėjimai. Ši sritis itin palanki matematikos ryšiams su kitais mokomaisiais dalykais atskleisti. Mokiniai gauna supratimo ne tik apie tiesioginius matavimus, bet, susipažinę su įvairių figūrų ir kūnų ilgių, plotų, tūrių skaičiavimo geometrinėmis formulėmis, išmoksta šias žinias taikyti praktinėms, matematinėms ir kitų dalykų užduotims bei problemoms spręsti. Kadangi esame Europos Sąjungos nariai, mokiniai yra supažindinti su kitose šalyse vartojamais matavimo vienetais, taip pat su senaisiais matavimo vienetais, moka senuosius matavimo vienetus paversti į šiuolaikinius, gali apytiksliai pasakyti objekto dydį centimetrais ir senaisiais matavimo vienetais.

Lietuvių kalba ir literatūra. Pagal pamokos tipą ši pamoka yra mišri, kai kartojama anksčiau išmokta medžiaga, t. y. žinių tikrinimas, nesusijęs su naujai nagrinėjama medžiaga. Mišriam pamokos tipui būdingi sąvokiniai ryšiai tarp kartojamos ir naujai nagrinėjamos medžiagos. Esminės struktūrinės dalys – kartojimas, sujungimas, naujų sąvokų nagrinėjimas. Mokiniai, literatūros pamokose susipažinę su literatūros žanrų visuma, žino pagrindines literatūros kryptis. Taip pat mokėsi, kas yra potekstė. Todėl ši veikla tinkamai pratęsia žanrų temą, ją papildoma miniatiūros, ekspresijos žanras.

Mokiniai supažindinami su atsiskaitymo tvarka po pamokos muziejuje: pasirengs aptarti parengtą medžiagą, ją pristatyti pagal pateiktus teksto rašymo ir viešosios kalbos pristatymo kriterijus.

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>Trukmė: 90 min.</p> <p>1 veikla. Senieji matavimo vienetai, kaip pamatuoti be liniuotės</p> <p>2 veikla. Virvių panaudojimas laivuose, jūriniai mazgai</p> <p>3 veikla. Miniatiūra: svarbiausia – detalė, arba kokiais matais išmatuoti tai, kas slypi vandenyno dugne ir žmogaus širdyje</p> <p>4 veikla. Refleksija</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos (kiemas, aikštelė prie istorinių inkarų ekspozicijos)</p> <p>1 ekspozicinė salė, laivų maketai</p> <p>3 ekspozicinė salė</p> <p>Akvariumas, panoraminis tunelis su eršketais (nulinis aukštas)</p>
<p>1 veikla. Senieji matavimo vienetai, kaip pamatuoti be liniuotės</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Metodai: darbas grupėmis</p> <p>Priemonės: rašikliai, užduočių lapai, metrinės juostelės</p> <p>Mokytojas primena senuosius matavimo vienetus prieš išvyką į muziejų, mokiniai susiskirsto į grupes.</p> <p>Sužadinimas.</p> <p>Mokiniai įvardija ir pakartoja senuosius ilgio matavimo vienetus žaisdami „Jūrų <i>alias</i>“. Mokytojas užduoda klausimų apie matavimo vienetus, skelbia kūrybinę užduotį. Pavyzdžiui, koks matavimo vienetas pasislėpęs Klaipėdoje? Atsakymas – pėda.</p> <p>Mokiniai:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prisiminę colį, sprindį, pėdą ir sieksnį, ieško pagal pateiktus matavimo vienetus panašaus dydžio muziejaus eksponatų; • pasirenka kelis senuosius matavimo vienetus bei išmatuoja pasirinktus muziejaus objektus, apskaičiuoja jų dydį dabartiniais matavimo vienetais, aptaria gautų matavimų tikslumą, kas lėmė paklaidas; • fotografuoja eksponatus, renka medžiagą pristatyti klasėje pagal matematikos užduoties lentelę. 	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus prieigos</p>
<p>2 veikla. Virvių panaudojimas laivuose; jūriniai mazgai</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Metodai: darbas grupėmis (informacijos paieška tyrinėjant ir pristatant tyrimo rezultatus), praktinė veikla (gamina apyrankę su jūriniu mazgu)</p> <p>Priemonės: mobilieji telefonai, virvės</p> <p>Mokytojas primena pamokos temą, uždavinius, darbo metodus, mokiniai dirba iš anksto suskirstytomis grupėmis. Mokiniai apžiūri istorinių laivų ekspozicijoje pristatomus laivų modelius. Fotografuoja laivo maketą, kuriame daugiausia naudojama virvių, renka medžiagą pristatymui klasėje.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Pirma ekspozicinė salė, laivų maketai</p> <p>Trečia ekspozicinė salė</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Gretutinė tarpdalykinė</p> <p>Lietuvių kalba: lietuviški ir tarptautiniai žodžiai, priminti, kaip jie</p>

<p>Edukatorius pasakoja apie laivus.</p> <p>Mokiniai išklauso pasakojimo apie įvairius jūrinius mazgus, gaminasi apyrankę.</p>	<p>yra kirčiuojami; kaip senoviniai matavimo vienetai verčiami į šiuolaikinę matavimo sistemą, mokyti taisyklingai juos sukirčiuoti.</p> <p>Atlikti užduotį: grupės nariai turi išsiskaičiuoti, taisyklingai tardami skaičius nuo vieno iki dešimt, mokyti kirčiuoti šiuolaikinius matavimus: metras, decimetras, centimetras, gramas, kilogramas, miligramas, litras, dekalitras, mililitras, procentas, atkarpa.</p> <p>Išmokyti su matematika, vandeni susijusias patarles, pasakyti kirčiuotą skiemenį: dešimt kartų matuok, o vieną atkirpk. Devintas vanduo nuo kieseliaus. Devyni amatai, dešimtas badas. Kur du stos, padarys visados.</p> <p>Geografija: didieji atradimai.</p> <p>Technologijos: tekstilės darbai, dekoratyvinių objektų kūrimas.</p>
<p>3 veikla. Miniatiūra: svarbiausia – detalė, arba kokiais matais išmatuoti tai, kas slypi vandenyno dugne ir žmogaus širdyje</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Metodai: darbas grupėmis (akvariume mokiniai sėdi ant sėdmaišių, susiskirsto po du grupelėmis), stebėjimas ir praktinis objektų tyrinėjimas</p> <p>Priemonės: mobilieji telefonai, rašikliai, lentelės pasidėti popieriaus lapams, spalvoti pieštukai (pagal poreikį), sėdmaišiai</p> <p>Mokytojas primena ir pakartoja literatūrinius žanrus, įvardija miniatiūros arba vaizdelio (impresijos) tekstų savybes, potekstės reikšmę, skelbia užduotį (5 min.).</p> <p>Mokiniai, tyloje stebėdami virš galvos plaukiančias žuvis ir akvariumo dugną, fiksuoja detales, praplečia vaizduotės ribas, įsivaizduodami vandens pasaulį, ir, prisiminę matematinius matavimus, pamėgina „išmatuoti“ žodžiu, sakiniu matomą vaizdą, detales užsirašo, nupiešia, įrašo į mobiliuosius telefonus (15 min.).</p> <p>Svarbu: kuo daugiau paminėti terminų, vartotų šiandienos muziejaus erdvėse: jūrinių mazgų, senovinių matavimo vienetų, matematikos matavimo vienetų pavadinimų.</p> <p>REKOMENDUOJAMA mokiniams bent 5 min. pabūti tyliai, pamąstyti ir tik tada rašyti, diktuoti savo mintis į mobiliuosius.</p> <p>Tarpinė refleksija arba miniatiūrų aptarimas: mokiniai dalijasi miniatiūrų, pamąstymų tekstais, taisyklingai kirčiuodami žodžius, kelia klausimų, teikia pastebėjimų, kaip tobulinti tekstus.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Akvariumas, panoraminis tunelis su eršketais (nulinis aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Viešoji kalba: atviroje erdvėje mokosi viešai reikšti savo mintis. Muziejuje, kur yra daug kitų lankytojų, mokosi nugalėti viešojo kalbėjimo baimę.</p>

<p>4 veikla. Refleksija</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Mokiniai pabaigia sakinius:</p> <p><i>Pamokoje sužinojau nauja...</i></p> <p><i>Atlikęs darbą supratau...</i></p> <p><i>Būtų įdomiau, jei...</i></p> <p>Garsiai perskaito pasirinktą sakinį.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Aikštelė prie istorinių inkarų ekspozicijos</p>
---	--

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Apibendrinamoji integruotų veiklų ciklo pamoka vyksta mokykloje. Jai skiriamos 45 min. Grupės pristato savo darbus, mokytojai komentuoja jų tikslumą, visi aptaria kūrybiškumą, grupės nariai į(si)vertina darbą grupėmis, ar pavyko bendradarbiauti. Mokinių į(si)vertinimas vyksta po bendro grupės darbo aptarimo.

VERTINIMAS

Mokiniai yra susipažinę su darbų vertinimo, įsivertinimo sistema, vertinimo kriterijais. Į(si)vertinimas susideda iš 3 dalių. Kiekvieno dalyko mokytoja įvertina dalykinės žinias, atsakymų tikslumą ir rašo nuo 1 iki 5 taškų:

- 2 taškai – pristatymo originalumas, kūrybiniai sprendimai, atliekant užduotis muziejuje;
- 3 taškai – grupės bendradarbiavimo įsivertinimas; grupės aptaria, kiek kiekvienas narys įdėjo darbo ir pastangų atliekant užduotis.

Susumavus mokytojų vertinimo už kūrybiškumą ir į(si)vertinimo už bendradarbiavimą parašytų taškų sumą, gaunamas galutinis įvertinimas. Taip išlaikomas dalykinis tikslumas, atsižvelgiama į kūrybiškumą ir leidžiama vaikams įsivertinti savo indėlį, gebėjimą bendradarbiauti. Taikomas viešojo kalbėjimo vertinimas ir įsivertinimas. Svarbiausias aspektas – ar pristatymas buvo aiškus klausytojams.

Rekomenduojami vertinimo kriterijai

Ar darbai tarp grupės narių buvo pasiskirstyti po lygiai? Kalbos kultūra, intonacija, kalbėjimo raiška, ar panaudota vaizdumo priemonių, ar darbo pristatymas buvo įdomus, ar pristatymas praplėtė kitų mokinių akiratį.

1 priedas

APIE LAIVUS IR VIRVES

Virvė – vienas iš seniausių žmonijos išradimų. Archeologiniai radiniai byloja, kad prieš 40 000 metų gyvenę neandertaliečiai mokėjo vyti virves. Šį darbą lengvinančius įrankius pirmieji išrado senovės egiptiečiai. Viduramžiais gyvavo virves gaminančių amatininkų cechai. Uostamiesčiuose buvo formuojamos labai ilgos gatvės, kuriose virvės buvo dervuojamos, džiovinamos. Kelios jų yra išlikusios ir Klaipėdoje.

Palyginti su kitomis laivo dalimis, virvės yra nedidelė, bet labai svarbi detalė. Įdėmiai apžiūrėjus istorinių laivų modelius, galima suskaičiuoti daugybę virvės panaudojimo būdų: jomis surišamos burės, tvirtinami inkarai, daiktai ir kroviniai deniuose, laivai krantinėse, gaminami jūreivių kabantys gultai, tinklai ir t. t. Bendras virvių ilgis galėjo siekti 30 ir daugiau kilometrų.

2 priedas

ŽAIDIMAS „JŪRŲ ALIAS“

Žaidimo paskirtis: pastebėti senuosius matavimo vienetus mūsų kasdienybėje, suburti komandas bendram tikslui siekti.

Pagal užuominas pateikite kuo tikslesnį atsakymą.

<p>Užuominos (trys žodžiai)</p> <ol style="list-style-type: none"> Gyvūnas, kuris niekada nesimando jūroje Lietuvos pušnyuose aptinkamas kenkėjas Pajūrinio dirvinuko tolimas giminaitis Matavimo vienetas, susisijęs su pirštais <p>Koks jo pavadinimas?</p> <p><i>Drugelis „Pušinis sprindis“</i></p>	<p>Užuominos (tikrinis daiktavardis)</p> <ol style="list-style-type: none"> Mažiausias matavimo vienetas Danų autoriaus H. K. Anderseno pasakos veikėja Citata: „Ji plaukė vis tolyn ir tolyn. Paukšteliai, tupėdami krūmuose, žiūrėjo į ją ir giedojo...“ <p>Koks lietuviškas šios pasakos pavadinimas?</p> <p><i>Coliukė</i></p>	<p>Užuominos (2 žodžiai)</p> <ol style="list-style-type: none"> Praėjus smėlyje lieka... Jų labai plati giminė: rudasis, apenininis, sirininis, eurazinis... Nuotykių parkas, skirtas aktyvaus poilsio mėgėjams, kurio pavadinime yra senovinis ilgio matavimo vienetas <p>Koks šio parko pavadinimas?</p> <p><i>Lokės pėda</i></p>	<p>Užuominos (tikrinis daiktavardis)</p> <ol style="list-style-type: none"> Miesto pradžia buvo 125 m. senosios kuršių gyvenvietės vietoje pastatyta Livonijos ordino pilis Miestas, įsikūręs Vakarų Lietuvoje, Pajūrio žemumoje, ties Kuršių marių ir Baltijos jūros santakos vieta Trečias pagal gyventojų skaičių ir plotą Lietuvos miestas Miestas, kurio pavadinime yra senovinis ilgio matavimo vienetas <p><i>Klaipėda</i></p>
---	---	--	---

Klausimai pavyzdiniai, galima pildyti ir keisti.

3 priedas

MATEMATIKOS UŽDUOTIS

Komandos Nr.

Vardai _____

- Jūrų muziejuje rasti po du eksponatus, kurie būtų colio, sprindžio, pėdos ir sieksnio dydžio.
- Nufotografuoti ir aprašyti svarbiausius faktus.
- Su komanda parengti eksponatų pristatymą ir pristatyti per pamoką mokykloje.

Matavimo vienetas	Jūrų muziejaus eksponatas	Jūrų muziejaus eksponatas
Colis Mažiausias matavimo vienetas. Jis lygus nykščio pločiui (2,54 cm)		
Sprindis Sprindis – atstumas tarp išskėsto nykščio ir kito kurio nors piršto (~20 cm)		
Pėda Pėdos ilgis lygus 12 colių arba ~30 cm		
Sieksnis Sieksnis – atstumas tarp išskėstų rankų (~1,83 cm), dažnai laikoma, kad sieksnis yra ~2 m		

4 priedas

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS UŽDUOTIS

Dviese parašykite (įkalbėkite į telefonus) miniatiūrą pasirinkta tema:

- pagalvokite, kaip jautėtės, būdami Jūrų muziejaus erdvėse;
- kokių minčių kilo, žiūrint į akvariume nuskendusias detales (paraginti nepamiršti paslėptos potekstės);
- paieškokite žmonių bendravimo, laiko kaitos ir laikinumo, o gal... amžinybės prasmės;
- parinkite pavadinimą, kuris neleistų iš karto atspėti, apie ką bus rašoma;
- užbaikite pačioje netikėčiausioje vietoje, tegu pabaiga pakvimpa savotišku skandalu;
- rašykite (įkalbėkite į telefonus) glaustai, meniniu stiliumi.

Mokiniai skaito savo grupės sukurtą miniatiūrą, ugdo viešojo kalbėjimo įgūdžius, nugali baime reikšti mintis viešai, praskleidžia uždangą į savo pasaulį, mintis.

Parengė:
Edita Grikšaitė,
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

AR LENGVA AUGTI

LITERATŪROS RŪŠYS: EPIKA, LYRIKA, DRAMA

7 KLASEI

Trukmė 90 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Komunikavimo: analizuoja pranešimus, turinčius potekstę. Analizuoja asmeninius ir grupių interesus išreiškiančius pranešimus.

Kultūrinė: įgytas kultūrinės žinias ir gebėjimus pritaiko ir patikrina per atskirus mokomuosius dalykus.

Kūrybiškumo: savarankiškai kelia klausimus, kurie padeda sieti problemos priežastis, pasekmes, aplinkybes. Renka ir apibendrina kūrybai reikalingą informaciją pagal kelis kriterijus. Pritaiko informacijos rinkimo strategijas atitinkamai kūrybos paskirčiai ir situacijai. Numato ir vertina alternatyvius sprendimus, idėjas, galimybes, veiksmus.

Pažinimo: analizuoja ir vertina asmeninius ir kito asmens bandymus išspręsti problemą. Įsivertinimas ir draugų vertinimas padeda geriau suvokti dalyką.

Pilietiškumo: laikosi darnios sociokultūrinės, ekonominės, ekologinės aplinkos kūrimo principų, suvokia tokio elgesio prasmę. Įvertina asmeninės bei artimiausios aplinkos žmonių elgesį, jų indėlį prisidedant prie kultūros ir gamtos išteklių tausojimo.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: bendradarbiauja ir veikia komandoje, siekia didinti grupės darbo veiksmingumą. Dalyvauja priimant susitarimus ir jų laikosi. Atsižvelgia į kitų poreikius, kai priima sprendimus, vadovaujasi sąžiningumu, pagarba ir užuojauta.

MOKYMO SI ŪŽDAVINIAI

1. Tyrinėdami pasirinktas Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijas ir naudodamiesi jau turimomis teorinėmis žiniomis, mokiniai rinks informaciją apie nykstančias žuvų rūšis, vėžiagyvių specifumą ir unikalumą, atsakingą vartojimą ir pan. būsimam rašiniui „Ar lengva augti“.
2. Atlikdami užduotis muziejuje, mokiniai mokysis ieškoti, kaupti ir sisteminti medžiagą.

3. Nagrinėdami Lietuvos jūrų muziejaus ekspoziciją „Nuo upelio iki vandenyno“ ir naudodamiesi jau turimomis teorinėmis žiniomis, mokiniai prisimins literatūros rūšis ir samprotaudami sies medžiagą apie Baltijos jūroje gyvenančių organizmų įvairovę ir literatūrinių tekstų rūšis.

PAMOKOS TIKSLAS – pakartoti literatūros rūšis ir pritaikyti praktiškai, rinkti medžiagą rengiantis rašto darbui, rašiniui „Ar lengva augti“.

REKOMENDACIJOS

Mokytojas, prieš atvykdamas su mokiniais, turėtų iš anksto apgalvoti veiklas. Rekomenduojama su mokinių klase eiti dviem mokytojams.

PAMOKOS SITUACIJA

Tai pamokos „Literatūros rūšys“ tęsinys. Prieš atvykdam į muziejų mokiniai yra susipažinę su trimis literatūros rūšimis, žino, kokios yra literatūros rūšys, kuo jos skiriasi, yra analizavę skirtingų literatūros rūšių tekstų. Mokiniai yra puikiai susipažinę su rašinio rašymu, žino, kas yra tema, pagrindinė mintis, idėja, potekstė, geba analizuoti informacinio pobūdžio tekstus.

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>1 veikla. Rūšių įvairovė</p> <p>2 veikla. Jūrinė ekspozicija lygu literatūra</p> <p>3 veikla. Ar lengva augti</p> <p>4 veikla. Įtvirtinimas</p> <p>5 veikla. Refleksija, įsivertinimas</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>Jūrų muziejaus kiemo erdvė</p>
---	---

<p>1 veikla. Rūšių įvairovė</p> <p>Temos skelbimas, sužadindimas, ekspozicijos komentavimas</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Metodai: tyrinėjimas, grupinis pokalbis</p> <p>Priemonės: užrašinės</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą ir dalinį uždavinį (3 min.).</p> <p><i>Žmonėms nepatinka chaosas. Jau senų senovėje mūsų protėviai pradėjo sisteminti įvairias gyvūnų ir augalų rūšis. Suklasifikavus įvairius objektus, darosi lengviau susikalbėti, paprasčiau rasti informacijos</i></p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“</p> <p>INTEGRACIJA (bendra visoms veikloms)</p> <p>Teminė</p> <p>Lietuvių kalba ir literatūra: literatūros rūšys: epika, lyrika, drama</p>
--	--

<p><i>Kalbininkai suklasifikavo įvairius tekstus ir išskyrė tris literatūros rūšis – epiką, lyriką ir dramą. Per šią pamoką prisiminsime pagrindines literatūros rūšis, ypatingą dėmesį skirsime epikai, susipažinsime su Jūrų muziejaus ekspozicijomis ir rinksime bei sisteminsime informaciją apie Baltijos jūroje gyvenančius organizmus.</i></p> <p>Muziejaus edukatorius supažindina mokinius su ekspozicija „Nuo upelio iki vandenyno“ ir pristato trumpą įžangą apie Baltijos jūroje gyvenančių organizmų rūšių įvairovę (7 min.).</p> <p>Mokiniai užduoda klausimų, diskutuoja (5 min.).</p>	<p>Teksto struktūra: kalbos vartojimas</p>
<p>2 veikla. Jūrinė ekspozicija lygu literatūra</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: minčių lietus</p> <p>Priemonės: užrašinės</p> <p>Mokytojas trumpai pristato ekspoziciją (2 min.), primena literatūros rūšis ir jų bruožus. Teoriją mokiniai turi būti išklause mokykloje, o į muziejų ateina tam, kad susipažintų su Jūrų muziejuje esančiomis ekspozicijomis, rinktų medžiagą būsimam rašiniui „Ar lengva augti“ (3 min.).</p> <p>Mokiniai dalijasi žiniomis apie literatūros rūšis ir jų bruožus, primenami rašinio rašymo kriterijai ir informacijos, reikalingos rašiniui, rinkimo, analizavimo svarba.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūros susiformavimas“ (nulinis aukštas)</p>
<p>3 veikla. Ar lengva augti</p> <p>Ekspozicijų pristatymas, komentavimas, sužadinimas</p> <p>Trukmė: 40 min.</p> <p>Metodai: tyrinėjimas, kūrybinis rašymas arba meditacija</p> <p>Priemonės: užrašinės</p> <p>Paskelbus užduotį, vyksta individualus arba komandinis darbas.</p> <p>Mokiniai tyrinėja ekspozicijas, bendrauja su muziejaus darbuotojais, kurie gali suteikti papildomos informacijos, renka faktus apie nykstančias žuvų rūšis, vėžiagyvių specifiškumą ir unikalumą, atsakingą vartojimą, apie tai, ar jūros gyvūnams lengva augti, su kokiais pavojais jie susiduria, fiksuoja ir kuria pastraipą tema „Ar lengva augti“.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p>

<p>4 veikla. Įtvirtinimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: diskusija</p> <p>Mokytojas pristato užduotį, pakviečia pasidalyti savo jausmais, įžvalgomis, atradimais (2 min.).</p> <p>Mokiniai savanoriai skaito savo sukurtus tekstus (pastraipas arba faktus) (8 min.).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Diskusijų erdvė – Jūrų muziejaus kiemo erdvė</p>
<p>5 veikla. Refleksija, įsivertinimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Priemonės: lipnieji lapeliai, rašikliai</p> <p>Mokiniai kviečiami atlikti refleksiją, jiems išdalijami skirtingų spalvų lapeliai, kuriuose jie surašo, ką pajuto ir ką suprato.</p> <p><i>Pajutau, kad...</i></p> <p><i>Faktas, kad...</i></p> <p><i>Supratau, kad...</i></p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Diskusijų erdvė – Jūrų muziejaus kiemo erdvė</p>
<p>NAMŲ DARBAI</p> <p>Užduoties pristatymas – 5 min.</p>	<p>Naudojantis Jūrų muziejuje sukaupta medžiaga ir per literatūros pamokas skaitytais tekstais, parašyti rašinį „Ar lengva augti“.</p>

VERTINIMO PRINCIPAI IR KRITERIJAI

Pažymiu vertinamas galutinis rašinys.

Vertinimo kriterijai

- Temos suvokimas ir jos plėtojimas, teiginių pagrindimas, argumentų tinkamumas
- Struktūra ir nuoseklumas, stilius, žodyno turtingumas, sintaksinių formų įvairovė
- Sąsajos su Jūrų muziejaus ekspozicijomis
- Rašinio turinio bei raiškos reikalavimų paisymas
- Rašybos ir skyrybos taisyklių taikymas

Parengė:

Irena Alonderienė,
biologijos vyresnioji mokytoja

Palmyra Rameikienė,
istorijos mokytoja metodininkė

Rimantė Vasiljeva,
geografijos mokytoja
metodininkė

BALTĪJA – MŪSŲ NAMAI

INTEGRUOTA GEOGRAFIJOS,

BIOLOGIJOS IR ISTORIJOS PAMOKA

9 (I GIMNAZIJOS) KLASEI

Trukmė 60 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Komunikavimo: parenka ir vartoja verbalines ir neverbalines raiškos priemones ir formas, integruoja komunikavimo kanalus bei priemones įvairialypei komunikacinei sąveikai užtikrinti. Geba apibendrinti informaciją, daryti išvadas.

Kūrybiškumo: renka, sieja ir kritiškai vertina kūrybai (nuotraukoms) reikalingą informaciją. Vertina draugų ir įsivertina savo patirtį. Pasirenka reikšmingas sau ir kitiems idėjas ar sprendimus.

Pažinimo: įžvelgia dalyko teiginių loginę struktūrą, kelia klausimus, siekia įvertinti prielaidas, atlieka užduotis, kurios skatina ir gilina savęs, aplinkos pažinimą ir saugojimą. Savistabą ir savianalizę sieja su mokymosi tikslais.

MOKYMOŠI UŽDAVINIAI

1. Supras, kaip vykstant evoliucijai kito gyvūnų rūšys ir jų sandara.
2. Supras, kokie indikatoriai padeda atkurti Baltijos jūros raidą.
3. Suras Baltijos jūros pagrindines salas, įlankas, sąsiaurius, valstybes.
4. Įvardys svarbiausius Baltijos jūros ir Kuršių marių žuvų išteklius.
5. Įvardys veiksnius, lemiančius skirtingą paviršinio vandens druskingumą.
6. Paaiškins gintaro susidarymo raidą ir sužinos gavybos vietas.
7. Įvardys skirtumus tarp stambiausio ir smulkiausio Baltijos jūros žinduolio.
8. Perpras vandens paukščių sandaros ypatumus.
9. Įvardys svarbiausius Baltijos jūros taršos šaltinius, taršias medžiagas.

INTEGRUOTOS PAMOKOS TIKSLAS – tyrinėjant ir analizuojant gamtos reiškinius, ugdyti mokslinę pasaulėvoką, kad mokinių įgytos žinios taptų gilesnės ir labiau apibendrintos.

INTEGRUOTOS PAMOKOS SITUACIJA

Prieš atvykdami į muziejų, mokiniai yra susipažinę su Jūrų muziejaus istorija, ekspozicijų įvairove.

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>Trukmė: 60 min.</p> <p>Įvadas</p> <p>1 veikla. Gyvybės evoliucija: Č. Darvino evoliucijos teorija</p> <p>2 veikla. Baltijos jūros raida</p> <p>3 veikla. Baltijos jūros svarbiausi duomenys, valstybių lokacija</p> <p>4 veikla. Žuvų rūšys Baltijos jūroje, Kuršių mariose, verslinės žuvis</p> <p>5 veikla. Baltijos jūros druskingumą lemiantys veiksniai</p> <p>6 veikla. Gintaras – Baltijos jūros auksas</p> <p>7 veikla. Baltijos jūroje gyvenantys žinduoliai</p> <p>8 veikla. Baltijos jūroje žiemojantys paukščiai</p> <p>9 veikla. Baltijos jūros taršos židiniai</p> <p>10 veikla. Apibendrinimas, refleksija</p> <p>REKOMENDACIJA</p> <p>Veiklų pradžioje rekomenduojama supažindinti su namų darbais: individualiai nufotografuoti pirmąkart pamatytus tris objektus iš ekspozicijų ir drauge su komanda sukurti eksponatų nuotraukų koliažą „Baltija – mūsų namai“.</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Geografija: Baltijos jūros raida, ypatumų pažinimas, Baltijos gintaras (9 klasės programa)</p> <p>Biologija: Baltijos jūros žuvis, žinduoliai, kt.</p> <p>Istorija: Č. Darvino evoliucijos teorija</p> <p>Valstybių lokacija prie Baltijos, pagrindiniai duomenys apie Baltiją</p>
--	--

<p>ĮVADAS</p> <p>Sužadinimas</p> <p>Trukmė: 5 min.</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą, uždavinius, darbo metodus, su mokiniais aptaria užduotis, padalija mokinius į grupes po 4–5 mokinius, koordinuoja grupių pasikeitimą užduotimis.</p> <p>Paiškina, kaip kiekviena grupė (komanda) atliks 1–9 veiklas, pradėdama nuo tos veiklos, kurią grupę išsitraukė.</p> <p>Mokiniai pasiskirsto į komandas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 komanda atlieka 1, 4, 7 veiklas; • 2 komanda atlieka 2, 5, 8 veiklas; • 3 komanda atlieka 3, 6, 9 veiklas. 	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Lietuvos jūrų muziejaus kiemas</p>
---	---

<p>1 veikla. Gyvybės evoliucija: Č. Darvino evoliucijos teorija</p> <p>Trukmė: apie 10 min.</p> <p>Metodai: aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, tyrinėjimas atrenkant</p> <p>Priemonės: rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas, ekspozicija</p> <p>Istorijos, biologijos mokytojai arba edukatorius supažindina su jūrų muziejaus ekspozicija antrame aukšte.</p> <p>Mokiniai, dirbdami komandomis, pildo atsakymus užduočių lape.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p>
<p>2 veikla. Baltijos jūros raida</p> <p>Trukmė: apie 10 min.</p> <p>Metodai: mini paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, tyrinėjimas atrenkant</p> <p>Priemonės: rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas, ekspozicija</p> <p>Biologijos mokytojas arba edukatorius supažindina su jūrų muziejaus ekspozicija antrame aukšte.</p> <p>Mokiniai, dirbdami komandomis, savarankiškai ieško atsakymų, pildo atsakymus užduočių lape.</p> <p>Mokytojas parodo moliuskus (<i>Yoldia arctica</i>, <i>Ancylus fluviatilis</i>, <i>Litorina littorea</i>) ir prašo sužinoti, kada jie paplito Baltijos jūroje.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p>
<p>3 veikla. Baltijos jūros svarbiausi duomenys, valstybių lokacija</p> <p>Trukmė: apie 8–10 min.</p> <p>Metodai: trumpa paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, tyrinėjimas atrenkant</p> <p>Priemonės: rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas, ekspozicija</p> <p>Geografijos mokytojas arba edukatorius supažindina su jūrų muziejaus ekspozicija antrame aukšte. Mokiniai dirba prie terminalo komandomis ir pildo atsakymus užduočių lape.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>Jūrų muziejaus ekspozicija antrame aukšte prie skaitmeninio Baltijos jūros žemėlapio „Kelionė aplink Baltiją“</p>
<p>4 veikla. Žuvų rūšys Baltijos jūroje, Kuršių mariose, verslinės žuvis</p> <p>Trukmė: apie 8–10 min.</p> <p>Metodai: trumpa paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, paieška tyrinėjant</p> <p>Priemonės: rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas, ekspozicija</p> <p>Biologijos mokytojas arba edukatorius supažindina su Jūrų muziejaus ekspozicija pirmame aukšte.</p> <p>Mokytojas pateikia užuominą, parodo populiariausių žuvų piešinius, kviečia jas pamatyti gyvai ir išrinkti jas užduočių lape.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p>

<p>5 veikla. Baltijos jūros druskingumą lemiantys veiksniai</p> <p>Trukmė: apie 5–7 min.</p> <p>Metodai: mini paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, paieška tyrinėjant</p> <p>Priemonės: stendas arba žemėlapis, rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas</p> <p>Geografijos mokytojas arba edukatorius supažindina su jūrų muziejaus ekspozicija pirmame aukšte. Mokiniai savarankiškai ieško atsakymų muziejaus terminaluose, pildo užduočių lapą.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p>
<p>6 veikla. Gintaras – Baltijos jūros auksas</p> <p>Trukmė: apie 8–10 min.</p> <p>Metodai: mini paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, paieška tyrinėjant</p> <p>Priemonės: stendas arba žemėlapis, rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas</p> <p>Istorijos mokytojas arba edukatorius supažindina su jūrų muziejaus ekspozicija pirmame aukšte.</p> <p>Mokiniai savarankiškai suranda gintaro paplitimo vietas Baltijos jūroje, pildo atsakymus užduočių lape.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p>
<p>7 veikla. Baltijos jūroje gyvenantys žinduoliai (keturios rūšys žinduolių: Baltijos pilkasis, Rytų Atlanto paprastasis, Baltijos žieduotasis ruonis ir paprastoji jūrų kiaulė)</p> <p>Trukmė: apie 8–10 min.</p> <p>Metodai: mini paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, paieška tyrinėjant</p> <p>Priemonės: stendas arba žemėlapis, rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas</p> <p>Biologijos mokytojas arba edukatorius supažindina su Jūrų muziejaus ekspozicija pirmame aukšte.</p> <p>Komanda mėgina nupiešti žinduolius ir palyginti jų formas, o tada išrenka teisingus atsakymus užduočių lape.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p>
<p>8 veikla. Baltijos jūroje žiemojantys paukščiai</p> <p>Trukmė: apie 5–7 min.</p> <p>Metodai: mini paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, paieška tyrinėjant</p> <p>Priemonės: stendas arba žemėlapis, rašikliai, mokinio užduočių arba darbo lapas</p> <p>Biologijos mokytojas arba edukatorius supažindina su Jūrų muziejaus ekspozicija nuliniame aukšte.</p> <p>Komanda savarankiškai analizuoja paukščių išorės ypatumus, pildo atsakymus užduočių lape.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Ekspozicija „Baltijos jūra yra mūsų namai“ (0 aukštas)</p>

<p>9 veikla. Baltijos jūros taršos židiniai</p> <p>Trukmė: apie 5–7 min.</p> <p>Metodai: trumpa paskaita, aktyvusis klausymas, savarankiškas darbas, paieška tyrinėjant</p> <p>Priemonės: stendas, rašiklis, mokinio užduočių arba darbo lapas</p> <p>Istorijos mokytojas supažindina su stendo informacija apie tanklaivio „Globe Asimi“ katastrofą Klaipėdos uoste, Jūrų muziejaus ekspozicija nuliniame aukšte.</p> <p>Komanda diskutuodama apibendrina pagrindinius taršos židinius ir taršiąsias medžiagas.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p>
<p>10 veikla. Apibendrinimas, refleksija</p> <p>Trukmė: 3 min.</p> <p>Dalijasi, kaip sekėsi surinkti medžiagą, ir primena namų darbų terminą, kitos pamokos uždavinius ir veiklas.</p>	

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Veikla tęsiama mokykloje. 2 pamoka – paskutinė ciklo pamoka – istorijos, biologijos, geografijos žinių įtvirtinimo pamoka, reflektuojant muziejuje įgytą patirtį.

Mokiniai komentuoja ir geba apibendrinti informaciją, daryti išvadas. Dalijasi savo patirtimi, emocijomis, vertina ir įsivertina savo ir draugų patirtį, rengia darbų parodą, susijusių su patirtimis Lietuvos jūrų muziejuje (nuotraukomis, eskizais), ir pristato ją ugdymo įstaigoje.

1 priedas

MOKINIŲ KOMANDOS UŽDUOČIŲ LAPAS

Komandos pavadinimas: _____

Komandos nariai: _____

1. Gyvybės evoliucija

Padarykite išvadas, išklausę istorijos ir biologijos mokytojų pasakojimus apie evoliucijos teorijos genealogiją.

2. Baltijos jūros raida

Baltijos jūros raida	Laikotarpis	Vanduo	Indikatorius
Baltijos ledyninis ežeras	Prieš 10–12 tūkst. m.		
Joldijos jūra			Moliuskas <i>Yoldia Arctica</i>
Anciliaus ežeras			
Litorinos jūra	Prieš 7500–7000 m.		

3. Baltijos jūros svarbiausi duomenys, lokacija

Valstybės	Gyventojų skaičius	Uostai	Didžiausios salos	Įlankos	Sąsiauriai
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					

4. Žuvų rūšys Baltijos jūroje, Kuršių mariose, verslinės žuvys

Baltijoje gyvena 50–60 rūšių žuvų. Išvardykite populiariausias. Pažymėkite pabraukdami, kurios žuvys yra žvejojamos pramoniniu būdu.	Kuršių marių žuvys. Išvardykite populiariausias. Pažymėkite pabraukdami, kurios žuvys per marias plaukia neršti.
Karšis Lašiša Builis	
Bretlingis Strimelė Plakis	
Uotas Grundalas Starkis	
Plekšnė Menkė Ciegorius	

5. Baltijos jūros druskingumą lemiantys veiksniai

Parašykite, kas lemia Baltijos jūros nevienodą druskingumo pasiskirstymą.

Kodėl Baltijos jūroje vanduo nugėlintas?

1. _____
2. _____
3. _____

6. Gintaras yra Baltijos jūros auksas

Gintaro gavybos metai Baltijos jūroje	Įvykis, susijęs su gintaro gavyba
1781 m.	
1875 m. Pakalninkuose	
1921 m. ir 1927 m.	

Informacija renkama iš stendo, mokytojo pasakojimo.

7. Baltijos jūroje gyvenantys žinduoliai

7.1.

Fiziologija, ypatumai	Pilkasis ruonis (Atsakymą pabraukti)	Paprastoji jūrų kiaulė (Atsakymą pabraukti)
Patino svoris	Iki 50 kg Iki 150 kg Iki 300 kg	Iki 50 kg Iki 150 kg Iki 300 kg
Ilgis	Iki 2 m Iki 2,5 m Iki 3 m	Iki 0,6 m Iki 1 m Iki 1,6 m
Gyvenimo trukmė	Iki 20 metų Iki 40 metų Iki 60 metų	Iki 4 metų Iki 10 metų Iki 24 metų
Populiacija		500

Informacija renkama iš stendo, mokytojo pasakojimo.

7.2. Kokių grėsmių kyla paprastųjų jūrų kiaulių populiacijai?

8. Baltijos jūroje žiemojantys paukščiai

Paukščių akių ypatumai	Paukščių plunksnų ypatumai	Paukščių uodegos ypatumai

Informacija renkama iš stendo.

9. Baltijos jūros taršos židiniai, taršiosios medžiagos

9.1. Įvardykite taršos židinius

9.2. Įvardykite taršiąsias medžiagas

10. Refleksija

10.1. Su kokiomis kliūtimis susidūrė komanda, dirbdama kartu

10.2. Įvertinkite savo komandos darbo efektyvumą apibraudami skaičių 6, 7, 8, 9, 10. Įvardykite svarbiausią faktą, kodėl renkatės taip vertinti.

Parengė:
Vilma Gvozdevienė,
lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja
metodininkė

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

FUNKCINIAI KALBOS STILIAI

LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS PAMOKA

10 (II GIMNAZIJOS) KLASEI

Trukmė 90 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Pažinimo: analizuoja, interpretuoja ir lygina kultūrinius reiškinius, kūrinus, ugdomi estetinį skonį, išmano Lietuvos ir pasaulio kultūrinį kontekstą, kritiškai vertina medijų meno kultūrą, atsakingai ir legaliai vartoja intelektualius kultūros produktus.

Kultūrinė: analizuoja, komentuoja ir aptaria sudėtingesnius kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus, požiūrius ir elgsenas, ženklus, simbolius, istorinius faktus bei interpretacijas, kultūrinius pasiekimus. Analizuoja, interpretuoja ir lygina kultūros reiškinius, kūrinus, ugdomi estetinį skonį, išmano Lietuvos ir pasaulio kultūrinį kontekstą.

Komunikavimo: vartoja kompleksines raiškos priemones ir formas, integruoja komunikavimo kanalus bei priemones įvairialypei komunikacinei sąveikai užtikrinti. Analizuoja įvairialypius pranešimus ir atpažįsta netiesiogiai išreikštas komunikavimo intencijas.

Kūrybiškumo: identifikuoja problemas ir įvardija kūrybines galimybes, atsižvelgia į skirtingas perspektyvas, savarankiškai kelia klausimus, padedančius paaiškinti kompleksines problemas.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: analizuoja ir paaiškina, kaip mintys ir emocijos veikia sprendimų priėmimą ir atsakingą elgesį. Visas emocijas priima kaip reikalingas, geba suvaldyti nepasitenkinimą ir nusivylimą. Analizuoja stipriąsias puses, nustato tobulintinas sritis ir prioritetus, planuoja pokyčių laiką. Analizuoja savo ir kitų požiūrių panašumus ir skirtumus. Vertina asmeninį indėlį (kaip grupės nario arba lyderio) grupės darbo sėkmei pasiekti, analizuoja asmeninių savybių svarbą dirbant komandoje.

Pilietiškumo: diskutuoja apie savo vaidmenį valstybės gyvenime. Analizuoja piliečio teisių ir pareigų situaciją, gerbia valstybės simbolius ir švenčia valstybines šventes. Suvokia asmeninę, kaip piliečio, atsakomybę kuriant tvarią ekologinę aplinką.

MOKYMO SI ŪŽDAVINIAI

Nagrinėdami Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijas pritaikys teorines žinias apie funkcinius kalbos stilius, atras visų funkcinių stilijų pavyzdžių muziejuje, pasirengs juos pristatyti.

PAMOKOS TIKSLAS – įtvirtinti įgytas žinias, mokyti taikyti teorines žinias praktiškai, ugdyti gebėjimą apibendrinti, daryti išvadas.

PAMOKOS SITUACIJA

Tai žinių įtvirtinimo ir kartu apibendrinimo pamoka. Mokiniai, susipažinę su funkcinių kalbos stilių teorine medžiaga, žino visų penkių funkcinių stilių bruožus, žanrus, vartojimo sritis, geba taikyti teorines žinias praktiškai.

<p>MOKYMOŠI VEIKLOS</p> <p>Trukmė: 90 min.</p> <p>1 veikla. Temos skelbimas, sužadimas, ekspozicijos komentavimas, teorijos priminimas</p> <p>2 veikla. Praktinis savarankiškas darbas</p> <p>3 veikla. Pristatymų rengimas</p> <p>4 veikla. Grupių darbo pristatymas ir refleksija</p> <p>Įžvalgų apibendrinimas, įtvirtinimas ir namų darbų skyrimas</p> <p>REKOMENDACIJOS</p> <p>Mokytojas, prieš atvykdamas su mokiniais, turėtų iš anksto apgalvoti veiklas.</p> <p>Rekomenduojama grupėmis pasiskirstyti iš anksto. Dažnai tokio amžiaus mokiniai geba dirbti savarankiškai ir gana organizuotai, jie patys nusprendžia, kas už ką grupėje atsakingas ir kokiu būdu rinks bei fiksuos medžiagą.</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Mokiniais rekomenduojama pradėti informacijos ieškoti nuo istorinių salių, bet jie gali naudotis visomis muziejaus erdvėmis</p>
--	---

<p>1 veikla. Temos skelbimas, sužadimas, ekspozicijos komentavimas, teorijos priminimas</p> <p>Trukmė: 8 min.</p> <p>Metodai: grupinis pokalbis</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą (5 min.) ir uždavinį (3 min.).</p> <p>Mokiniai vaikščiodami po muziejaus ekspozicijas randa visų funkcinių stilių po 3 pavyzdžius, juos užfiksuoja priimtinausiu būdu (užrašo, nufotografuoja, įrašo arba nufilmuoja) ir pasirengia pristatyti.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Muziejaus priegos, kiemo erdvė</p>
---	---

<p>2 veikla. Praktinis savarankiškas darbas</p> <p>Trukmė: 35 min.</p> <p>Priemonės: rašikliai, mokinio užduočių lapas</p> <p>Metodas: savarankiškas darbas</p> <p>Mokiniai savarankiškai grupėmis apžiūri, tyrinėja pasirinktą ekspoziciją, ieško funkcinių stilių pavyzdžių, fiksuoja priimtinausiu būdu, žymisi lapuose.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Įvairios grupės pasirinktos muziejaus salės ir ekspozicijos</p>
<p>3 veikla. Pristatymų rengimas</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Metodas: grupių darbas</p> <p>Priemonės: A1 formato lapai, įvairių spalvų rašikliai</p> <p>Mokiniai grupėmis rengiasi pristatyti darbus: aptaria rastus pavyzdžius, rašo išplėstinį planą, aptaria argumentus ir pavyzdžius.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Edukacinė erdvė prie pingvinų (nulinis aukštas)</p>
<p>4 veikla. Grupių darbo pristatymas ir refleksija</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Metodas: viešasis kalbėjimas, savirefleksija</p> <p>Mokiniai pristato atliktą grupės darbą, komentuoja, atsako į klausimus (15 min.).</p> <p>Mokytojas moderuoja pirmąją refleksiją (5 min.).</p> <p>Mokiniai individualiai įvardija jausmą, faktą, atradimą.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Edukacinė erdvė prie pingvinų (nulinis aukštas)</p>
<p>Įžvalgų apibendrinimas arba įtvirtinimas, namų darbų skyrimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: diskusija</p> <p>Priemonės: mokinio užduočių lapas</p> <p>Mokytojas pateikia klausimus atradimams pamokoje apibendrinti ir moderuoja diskusiją.</p> <p><i>Koks funkcinis kalbos stilius dominuoja muziejuje? Kaip manote, kodėl toks? Kodėl reikia visų penkių funkcinių kalbos stilių? Gal užtektų vieno–dviejų?</i></p> <p>Mokiniai diskutuoja, pastabas žymisi lapuose (8 min.).</p> <p>Mokytojas apibendrina, skiria namų darbus (2 min.).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Edukacinė erdvė prie pingvinų (nulinis aukštas)</p> <p>Jūrų muziejaus kiemo erdvė arba edukacinė klasė</p>
<p>NAMŲ DARBAI (2 min.)</p>	<p>Pasirinkus personažą (socialinį vaidmenį) skirtingais stiliais aprašyti apsilankymą muziejuje.</p>

VERTINIMO PRINCIPAI IR KRITERIJAI

Pažymiu vertinamas grupės pristatymas.

Vertinimo kriterijai

- Pateikti visi 5 funkciniai stiliai
- Pavyzdžiai aiškūs, pakankamai išsamūs
- Argumentai logiški, teisingi
- Pristatymas sklandus, nuoseklus

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Papildomas balas kaupiamajam pažymiui: pateikti raštu ANTRĄJĄ REFLEKSIJĄ.

Antroji refleksija

- Kokio stiliaus informacija įsiminė (pastebėjau, įdomiausiai pateikta, aktuali) geriausiai? Kodėl?
- Kokia informacija jaunam žmogui patraukliausia?
- Kokią žinutę muziejus siunčia lankytojui?
- Kaip aš suprantu muziejaus misiją?
- Kokią ekologinę žinutę supratau, reikėtų suprasti?

Parengė:

Neringa Kasradze,
dorinio ugdymo (etikos) mokytoja
metodininkė

Laimutė Gegieckienė,
ekonomikos ir verslo pagrindų
mokytoja ekspertė

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

3E PROBLEMOS

INTEGRUOTA DORINIO UGDYMO (ETIKOS),

EKOLOGIJOS IR EKONOMIKOS PAMOKA

11–12 (III–IV GIMNAZIJOS) KLASĖMS

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Socialinės, emocinės bei sveikos gyvensenos: suvokia save kaip bendruomenės ir visuomenės narį, konstruktyviai bendradarbiauja siekdamas bendro tikslo, geba valdyti konfliktus, kuria ir palaiko draugiškus santykius, yra empatiškas, padeda kitiems, rūpinasi gyvūnų apsaugos ir globos klausimais, domisi sveika gyvensena.

Kultūrinės: ugdomi kultūrinį sąmoningumą, paaiškina ir pagrindžia kultūros, kaip esminio asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę formuojančio komponento, svarbą.

Komunikavimo: tikslingai pasirenka ir kūrybiškai vartoja kompleksines raiškos priemones ir formas. Analizuoja įvairialypius pranešimus, siekia konstruktyvaus dialogo, atsakingai vartoja kalbą. Supranta ir perduoda įvairaus pobūdžio žodinius ir nežodinius pranešimus, bendrauja atsižvelgdamas į tikslą, adresatą, situaciją. Randa, kritiškai vertina, apibendrina informaciją ir tinkamai ją pateikia kitiems.

Pažinimo: siekia pažinti save, domisi socialine, ekologine aplinka, jos raida. Kryptingai pasirenka ir taiko pažinimo metodus, saugiai tyrinėja, nuosekliai, logiškai, kritiškai mąsto, analizuoja ir sprendžia problemas, daro pagrįstas išvadas.

Kūrybiškumo: įžvelgia, identifikuoja problemas ir kūrybines galimybes. Renka, sieja ir kritiškai vertina kūrybai reikalingą informaciją. Kuria savarankiškai, nebijo rizikuoti ir klysti.

Pilietiškumo: vertina problemas, kylančias dėl klimato kaitos. Inicijuoja ir dalyvauja ekologinės aplinkos stiprinimo iniciatyvose.

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

1. Naudodamiesi Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijos informacija, mokiniai gebės interpretuoti ir sisteminti informaciją, remdamiesi ja ir savo žiniomis įvardys, svarstys ir pateiks su ekologija, etika ir ekonomika susijusius reiškinius, ženklus.

2. Gebės įžvelgti sąsajas tarp ekologijos, etikos ir ekonomikos, įvertins kiekvienos disciplinos svarbą savo gyvenime.
3. Atlikdami užduotis, suvoks ekologijos, etikos ir ekonomikos principus ir svarbiausias vertybes (pagarbą bet kokiai gyvybės formai).

PAMOKOS SITUACIJA

Pamoka muziejuje – tai tęstinė įvairių dalykų temų žinių įtvirtinimo pamoka (ekonomikos: žmogiškieji, gamtiniai, kapitaliniai ir finansiniai išteklių, etikos: nauda ir tiesa, ekologijos: organizacijos, atsakingos už ekologijos priežiūrą ir gerinimą).

Prieš atvykdam į muziejų mokiniai naudodamiesi įvairiais šaltiniais etikos ir ekonomikos pamokose susipažino su klasikine ekologijos apibrėžtimi ir aplinkosaugos tema, domėjosi, rinko faktus ir užpildė lentelę (žr. priede) apie tarpvyriausybines aplinkosaugos organizacijas ir nevyriausybines tarptautines organizacijas, svarstė ir atrinko tinkamus argumentus ruošdamiesi debatams aplinkosaugos, ekologijos, etikos ir ekonomikos temomis.

Vykdoma tarpdalykinė integracija, apimanti 3 dalykus ir temines kryptis (3E):

- etika: tiesos ir naudos problema;
- ekologija: aplinkosaugos organizacijos;
- ekonomika: išteklių.

PAMOKOS MUZIEJUJE TIKSLAS – papildyti turimas žinias apie ekologiją, ekonomiką ir etiką, supažindinti su aplinkosaugos organizacijomis Lietuvoje, įvardyti ekonomikos ir aplinkosaugos ryšį ir pasekmes, ugdyti praktinius ekologijos padėties gerinimo gebėjimus.

MOKYMOSI VEIKLOS	MUZIEJAUS ERDVĖS
<p>Trukmė: 80 min.</p> <p>1 veikla. Ekologijos reikšmė ir svarba</p> <p>2 veikla. Debatai „Kuo svarbus ekonomikos, ekologijos ir etikos ryšys sprendžiant globalias problemas“</p> <p>3 veikla. Refleksija ir į(si)vertinimas</p>	<p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (antras aukštas)</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p>

<p>Ivadas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodas: pokalbis</p> <p>Priemonės: mobiliosios užrašinės, mobilieji įrenginiai</p> <p>Mokytojas sužadina smalsumą, svarsto su mokiniais, kaip galima tarpusavyje sieti ekonomikos, ekologijos ir etikos sritis.</p> <p>Mokiniai mobiliosiomis priemonėmis pagilina dalykinės žinias, atskirų mokslų sąvokas ir valdomas sritis (ekologija, ekonomika, etika).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p> <p>Jūros susiformavimas</p> <p>Ekologija</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>Žuvų įvairovė</p> <p>Druskingumas</p> <p>Gyvybės evoliucija</p> <p>Koralai</p> <p>Moliuskai</p>
--	---

<p>1 veikla. Ekologijos reikšmė ir svarba</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Priemonės: mobiliosios užrašinės, mobilieji įrenginiai, aplinkosaugos organizacijų lentelė</p> <p>Metodas: darbas grupėmis, tyrinėjimas</p> <p>Mokytojas paaiškina užduotį. Susitaria dėl užduočių atlikimo laiko. Pasisiskirsto grupėmis ir pareigomis, ragina atlikti užduotį: pristatyti 2 pasaulines ir 2 Lietuvoje veikiančias aplinkosaugos (tarpvyriausybines aplinkosaugos ir nevyriausybines tarptautines) organizacijas, keliant problemas bei susiejant jas su matyta ekspozicija (3 min.).</p> <p>Mokiniai grupuojami darbo grupėmis. Rekomenduojama paskirstyti po 4–5 mokinius. Galimi grupės narių vaidmenys: vadovas (paskirsto ir organizuoja darbą), laikrodininkas (stebi laiko sąnaudą, informuoja grupę), raštininkas (rašo informaciją, grupės nuomonę, pildo lentelę), fotografas (fotografuoja, fiksuoja vaizdinę informaciją).</p> <p>Tyrinėdamos ekspoziciją bei naudodamosi parengta išankstine medžiaga visos grupės ruošiasi pristatyti po du tarpvyriausybines aplinkosaugos organizacijos ir nevyriausybines tarptautines organizacijos pavyzdžius, siedami su ekspozicijos medžiaga, darydami išvadą, kaip muziejaus medžiaga papildė supratimą apie ekologiją ir kodėl tai svarbu (15 min.).</p> <p>Mokytojas kviečia laisvu pokalbiu apibendrinti, ką kiekvienas atrado asmeniškai labai svarbaus, atlikęs užduotis, ir kodėl būtent tai svarbu (2 min.).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (ekologija) (nulinis aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Etika. Ekologijos problema. Aplinkosauga.</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Ekologijos pagrindai. Globalizacijos iššūkiai ekologijos išsaugojimui, resursų įvairovė.</p> <p>Ekonomikos pagrindai. Ekonomikos išteklių.</p>
---	---

<p>2 veikla. Debatai „Kuo svarbus ekonomikos, ekologijos ir etikos ryšys sprendžiant globalias problemas“</p> <p>Trukmė: 30 min.</p> <p>Priemonės: pirmas užduočių lapas, rašymo priemonės</p> <p>Metodas: debatai</p> <p>Mokytojas kviečia svarstyti problemą, kodėl ekologija tampa šalies ekonomikos problema. Ekonomika ir ekologija turi daug daugiau bendra nei žodžių šaknis. Pateikia debatų teiginius (žr. priedą).</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Nuo upelio iki vandenyno“ (pirmas aukštas)</p> <p>„Jūra – gyvybės lopšys“ (antras aukštas)</p> <p>INTEGRACIJA</p> <p>Teminė</p> <p>Etika. Ekologijos problema. Aplinkosauga.</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Ekonomikos pagrindai. Globalizacijos iššūkiai ekologijos išsaugojimui, resursų įvairovė.</p>
<p>3 veikla. Refleksija ir į(si)vertinimas</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Priemonės: antras užduočių lapas</p> <p>Metodas: individualus darbas</p> <p>Mokytojas kviečia pasvarstyti apie „baltą“ ir „juodą“ melą ir kiek svarbi tiesa kalbant apie aplinkosaugą.</p> <p>Pagal šv. Augustino ir šv. Tomo doktriną melas yra <i>locutio contra mentem</i>, t. y. kalba, priešinga turimoms žinioms ir įsitikinimui, arba tokia kalba, kai sakomi žodžiai neatitinka galvoje turimos minties.</p> <p>Mokiniai, remdamiesi pamokos muziejuje patirtimi, pildo antrą užduočių lapą.</p> <p>Grupės atstovas trumpai pristato pagrindines išvadas (2–3 sakiniai).</p> <p>Grupės atsako į mokytojo klausimus, kas buvo įdomiausia, naudingiausia atliekant užduotis, kodėl. Pildo pastebėjimus „Pastabų lange“.</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltijos jūra – mūsų namai“ (nulinis aukštas)</p>

VERTINIMAS, ĮSIVERTINIMAS

Lietuvos jūrų muziejuje mokinių veiklas rekomenduojama vertinti kaupiamuoju balu už aktyvumą, bendradarbiavimą su grupe, mokėjimą rasti ir analizuoti informaciją, probleminių klausimų kėlimą, aktyvumą ir argumentų svarumą bei etišką nuomonės pateikimą, oponavimą debatuose. Pildo įsivertinimo lentelę „Nykštys“.

1 priedas

Ekologijos sąvokos paaiškinimas

Ekologija (gr. *oikos* – namas, būstinė, tėvynė + *logos* – mokslas) – mokslas, tiriantis organizmų santykius su gyvenamąja aplinka, gyvosios ir negyvosios gamtos sąveiką, aukštesnio negu organizmas lygio biologines sistemas. Lietuvoje ekologinius tyrimus atlieka Ekologijos institutas.

(Šaltinis: www.lietuviuzodynas.lt)

Ekonomika (gr. *oikonomike* (techne) – ūkininkavimas, ūkininkavimo menas): 1) kurios nors visuomeninės santvarkos gamybos būdo pagrindai; 2) šalies, ūkio šakos, pvz., pramonės, žemės ūkio, transporto, prekybos, ar mažesnio ūkinio vieneto, ūkinė būklė; 3) mokslas, tiriantis gamybinius santykius tam tikroje visuomenės gamybos ir mainų sferoje, pvz., pramonės e.; 4) ūkinių vienetų, tarpusavyje susijusių gamybiniais, vartojimo, mainų, finansiniais ir kitais ryšiais, sistema.

(Šaltinis: www.lietuviuzodynas.lt)

Etikos sąvokos paaiškinimas

Etika yra sąvoka, kuria dažniausiai apibūdinama moralės teorija. Etika grindžiama gero ir blogo, teisingo ir neteisingo elgesio samprata. Etiką ir jos principus sudėtinga įsprausti į griežtus rėmus, nes pats etikos mokslas žmogų vertina kaip unikalų individą, kurio didžiausia vertė yra ne biologinė kilmė, bet socializavimasis, socialinė savikultūra.

Etika (lot. *ethica* < gr. *ēthos* – paprotys, įprotis, būdas) – filosofijos šaka, tirianti žmogaus elgesio principus, standartus, jų normas gėrio ir blogio aspektu.

(Šaltinis: Visuotinė lietuvių enciklopedija)

Tiesa yra tikrovės atspindys žmogaus sąmonėje. Žmogaus sąmonė lyg veidrodis atspindi tikrovę ir ją įvardija kaip „tiesą“, nors labai dažnai žmogaus sąmonė tikrovę iškraipo, falsifikuoja, ignoruoja ir taip gimsta „netiesa“ (melas).

Kaip susikūrė visuomenės apsaugos organizacijos

Visuomenės apsaugos organizacijos veikia visame pasaulyje. Šis klausimas pirmą kartą iškilo 1913 m., kai Šveicarijoje vyko tarptautinis gamtos apsaugos susitikimas. Forumas subūrė 18 valstybių atstovus. Susitikimas buvo akademinio pobūdžio ir nebuvo siūloma variantų, kaip dirbti saugant aplinką. Po 10 metų Paryžiuje buvo surengtas kongresas, o Belgijoje atidarytas gamtos apsaugos komitetas. Nebuvo bandoma paveikti aplinkos situacijos – ekspertai rinko informaciją apie draustinius. 1945 m. jie sukūrė Jungtinių Tautų (JT) organizaciją, kuri pradėjo naują šalių bendradarbiavimo etapą. Po trejų metų Jungtinės Tautos įsteigė specialų skyrių – Gamtos apsaugos tarybą, kuri buvo atsakinga už atmosferos apsaugos partnerystę. Mokslininkai suprato: vienos valstybės lygiu neįmanoma susidoroti su gamtos katastrofomis. Jei viename planetos kampe pasikeis natūrali pusiausvyra, tai tragiškai paveiks visus. Problemas reikia spręsti kartu. Tarptautinė aplinkos apsauga tapo centrine diskusijų, mokslo, kultūros renginių programa. 1972 m. Šveicarijoje įvyko JT posėdis, kuriame dalyvavo 113 valstybių. Tada prasidėjo šiuolaikinis gamtos apsaugos judėjimas. Šią dieną jie švenčia tarptautinę šventę – Pasaulinę aplinkos dieną. Laikui bėgant, visuomeninių organizacijų finansavimas nutrūko, aplinkos judėjimas išnyko. Idėjų populiarumas sumažėjo. Dešimtojo dešimtmečio pradžioje padėtis pasikeitė. Rio de Žaneire įvyko Jungtinių Tautų konferencija, kurioje buvo aptarti pagrindiniai tolesnio suderinto žmonijos vystymosi klausimai. Susitikime pasiūlyti veiksmai, kuriais siekiama apsaugoti gamtą, kad jai nebūtų pakenkta. Šiuolaikinei visuomenei rūpi aplinkos pokyčiai, sukelti žmogaus veiklos. Daugelis šalių yra išleidusios aplinkos kontrolės įstatymus. Kiekvienoje didesnėje valstybėje yra gamtos apsaugos organizacijų.

Tarpvyriausybines aplinkosaugos organizacijos	Nevyriausybines tarptautines organizacijos
<p>Jungtinės Tautos labai prisideda sprendžiant aplinkos problemas. Visos jos pagrindinės įstaigos ir specializuotos agentūros dalyvauja aplinkosaugos veikloje.</p> <p>JT specializuotos aplinkos apsaugos srities agentūros</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>UNEP</i> (Jungtinių Tautų aplinkos programa) veikia nuo 1972 m. ir ji yra pagrindinė pagalbinė Jungtinių Tautų institucija. Per Ekonomikos ir socialinių reikalų tarybą JTVP kasmet praneša apie savo veiklą JT generalinei asamblėjai. • <i>UNESCO</i> (Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija) veikia nuo 1946 m. Siekia skatinti taiką ir tarptautinį saugumą, valstybių bendradarbiavimą švietimo, mokslo ir kultūros srityse. Garsiausia veiklos sritis yra mokslinė programa „Žmogus ir biosfera“ (MAE), priimta 1970 m. • <i>PSO</i> (Pasaulio sveikatos organizacija) įkurta 1946 m. Pagrindinis tikslas yra rūpintis žmonių sveikata, kuri yra tiesiogiai susijusi su aplinkos apsauga. • <i>WMO</i> (Pasaulio meteorologinė organizacija) įsteigta kaip specializuota Jungtinių Tautų agentūra 1951 m. Jos aplinkosaugos funkcijos pirmiausia susijusios su pasauliniu aplinkos stebėjimu, įskaitant: <ul style="list-style-type: none"> • teršalų pervežimo per sieną vertinimą; • poveikio žemės ozono sluoksniui tyrimą. • <i>TDO</i> (Tarptautinė darbo organizacija) – JT specializuota agentūra, sukurta 1919 m. Tautų lygoje, siekiant sudaryti saugias darbo sąlygas ir sumažinti biosferos taršą, kuri dažnai kyla dėl darbo aplinkos nepriežiūros. • <i>TATENA</i> (Tarptautinė atominės energijos agentūra) buvo įkurta 1957 m. Ji veikia pagal susitarimą su Jungtinėmis Tautomis, bet nėra jos specializuota agentūra. <p>Ne JT remiamos tarptautinės regioninės organizacijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euratomas • Europos vadovų taryba • Europos ekonominė bendrija • Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija • Azijos ir Afrikos teisinis patariamasis komitetas • Helsinkio Baltijos jūros apsaugos komitetas (HELCOM) ir kt. 	<p>Dešimtojo dešimtmečio pabaigoje pasaulyje buvo keli šimtai (įvairių šaltinių duomenimis, 200–500) nevyriausybinių tarptautinių organizacijų, kurios į savo veiklą įtraukė aplinkosaugos priemones ir taip pat domėjosi aplinkosaugos klausimais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>IUCN</i> (Tarptautinė gamtos apsaugos sąjunga) buvo sukurta 1948 m. Fontenblo (Prancūzijoje). IUCN prisideda įgyvendinant Vašingtono konvenciją dėl laukinės faunos ir floros tarptautinės prekybos (CITES). IUCN yra Raudonosios knygos iniciatorė. • <i>WWF</i> (Pasaulio gamtos fondas) – didžiausia privati tarptautinė aplinkosaugos organizacija, įsteigta 1961 m., vienijanti 27 nacionalinius filialus visame pasaulyje, taip pat yra apie 5 mln. pavienių narių. Fondo veikla daugiausia susijusi su finansinės paramos aplinkosaugos veiklai tei • <i>MJO</i> (Tarptautinė teisės organizacija) buvo įsteigta 1968 m. Daug dėmesio skiria teisiniams aplinkos apsaugos klausimams. • <i>RK</i> (Romos klubas) yra tarptautinė nevyriausybė organizacija, kuri svariai prisidėjo tiriant biosferos plėtros perspektyvas ir skleidžiant idėją apie poreikį suderinti žmogaus ir gamtos ryšius. Pagrindinė jo veiklos forma yra didelio masto tyrimų organizavimas įvairiausiais klausimais, daugiausia socialinės ir ekonomikos sričių. • <i>MEA</i> (Tarptautinis aplinkos teismas) buvo įsteigtas teisininkų iniciatyva 1994 m. lapkričio mėn. Meksiko mieste vykusioje konferencijoje. Ginčų kyla dėl praktinės pasaulinės bendruomenės aplinkosaugos veiklos, kuriai reikia tinkamų kompetentingų sprendimų. Teisėjų grupėje yra 29 aplinkos apsaugos teisininkai iš 24 šalių. • <i>GREENPEACE</i> („Žalioji pasaulis“) yra nepriklausoma tarptautinė visuomeninė organizacija, kuri siekia užkirsti kelią aplinkos blogėjimui. Ji buvo įsteigta 1971 m. Kanadoje. Jai priklauso apie 1,5 milijono narių, iš kurių 1/3 yra amerikiečiai. „Greenpeace“ turi nuolatinio nario ar oficialaus stebėtojo statusą daugelyje tarptautinių konvencijų dėl apsaugos. Ji turi biurus 32 šalyse.

2 priedas

Pirmas mokinio užduočių lapas

Debatų teiginiai

1	Ekonomika nagrinėja žmogaus veiklą, o ekologija – visų Žemėje esančių bei ją sudarančių gyvybės formų veiklą. Kas jas sieja?	
2	Ekonomika ir ekologija dažniausiai pateikiamos kaip didžiausios priešybės. Kodėl taip atsitinka?	
3	Žmonija savo veikla skriaudžia kitas rūšis. Ir pačiai dėl to kyla grėsmių. Pateikite neiginčytinus 3 faktus.	
4	Kuo čia dėta ekonomika? Teigiama, kad žmogus viską daro dėl savo godumo, o ekonomika yra veiklos erdvė, kurioje jo godumas skleidžiasi. Tačiau ar tikrai taip?	
5	Gal ekonomika yra tik nedidelė žmogaus veiklos dedamoji, kuri turi apčiuopiamą išorinę formą, todėl ją lengviau pastebėti?	

6	Gamta suteikė žmogui galią būti viršes- niam už kitus gyvūnus. Kodėl protingas žmogus turi riboti savo poreikius ir negali elgtis su gyvūnais ar juos medžioti, kaip nori?	
7	Žemės plotų, išteklių reikia tiek žmonėms, tiek gyvūnams, o jų trūkstant ekonomika negali augti. Ar tai mums leidžia elgtis su gyvūnais, kaip norime, ir pakenkti gyvy- bei, jei nėra kitos išeities?	
8	Kol mes gyvensime, gamtos užteks. Jei gerbsime gyvūnų teises, ką darysime ateityje, kai gyvūnų bus pilnos gatvės ir mūsų namai?	
9	Ar įmanoma visada elgtis sąžiningai ir teisingai?	

3 priedas

Antras užduočių lapas

Vardas, pavardė _____

1. Kiek svarbi tiesa, kad Baltijos jūra yra buvusi gėla, ir kodėl?
2. Su kuo susijęs reiškinys „sninga po vandeniu“? Susiek su aplinkosauga.
3. Kiaulės gyvena jūroje?

Argumentuok : _____

4. Ar gali būti kriauklės muzikos instrumentas?

Argumentuok: _____

5. Ar pingvinai mato šešėlj?

Argumentuok: _____

6. Ar žuvis moka meluoti?

Argumentuok: _____

7. Ar tiesa, kad didžiausias plėšrūnas yra ryklis?

Argumentuok: _____

8. Ar visi moliuskai turi kriauklę?

Argumentuok: _____

9. Ar tiesa, kad kriauklė (*jacobeus*) gali išpirkti nuodėmes?

Argumentuok _____

10. Ar yra krabų melagių?

Argumentuok: _____

4 priedas

Pastabų langas

Šis metodas moko reflektuoti kultūrinės nuostatas, reikšti savo mintis, jausmus, konspektuoti ir kelti klausimus, susijusius su konkrečia tema. Ši kūrybinio mąstymo užduotis skatina dirbti keliais mokymosi stiliais.

Faktai	Jausmai
Klausimai	Mintys

5 priedas

STRUKTŪRINIAI KLAUSIMAI: ĮSIVERTINIMO LENTELĖ „NYKŠTYS“

Čia galite įrašyti savo vardą ir pavardę ar grupės narių vardus ir pavardes

Kaip sekėsi?	Kodėl taip įsivertinau (-ome)?	Ką kitą kartą darysiu (-ime) kitaip?
 Labai gerai	Aš (mes) labai gerai atlikau (-ome) darbą, nes...	Kitą kartą...
	<i>Išsamiau paaiškinkite, ką ir kaip veikėte, kad atliktumėte užduotį.</i>	
 Gerai	Aš (mes) gerai atlikau (-ome) darbą, nes...	
	<i>Išsamiau paaiškinkite, ką ir kaip veikėte, kad atliktumėte užduotį.</i>	
 Patenkinamai	Aš (mes) nepakankamai gerai atlikau (-ome) užduotį, nes...	
	<i>Išsamiau paaiškinkite, ką ir kaip veikėte, kad atliktumėte užduotį.</i>	

GRUPĖS VAIDMENŲ PASISKIRSTYMAS

<p>IDĖJŲ GENERUOTOJAS</p>	<p>IDĖJŲ PLĖTOTOJAS</p>
<p style="text-align: center;"></p> <p>Vardas</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Vardas</p>
<p>RAŠTININKAS</p>	<p>KLAUSINĖTOJAS</p>
<p style="text-align: center;"></p> <p>Vardas</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Vardas</p>
<p>PRANEŠĖJAS</p>	<p>LAIKRODININKAS</p>
<p style="text-align: center;"></p> <p>Vardas</p>	<p style="text-align: center;"></p> <p>Vardas</p>

Parengė:

Alina Mėlynienė,

lietuvių kalbos ir literatūros vyresnioji
mokytoja

Vaida Janavičienė,

etikos mokytoja

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotolį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)

SKRIAUDOS IR SAŽINĖS TEMA LITERATŪROJE IR GYVENIME

INTEGRUOTA LITERATŪROS IR ETIKOS PAMOKA

12 (IV GIMNAZIJOS) KLASEI

Trukmė 90 min.

UGDOMOS MOKINIŲ KOMPETENCIJOS

Komunikavimo: tikslingai pasirenka ir kūrybiškai vartoja kompleksines raiškos priemones ir formas. Lanksčiai pritaiko pranešimą sudėtingoms komunikavimo situacijoms. Tikslingai įsitraukia į komunikavimo diskursą, kurį sieja su asmeninio gyvenimo, mokymo(si) veiklos sritimis. Analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina pranešimo patikimumą, remiasi įvairiais šaltiniais.

Kultūrinė: lygina, apibendrina, kritiškai vertina aktualiausius kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus, papročius, kultūrinius pasiekimus. Analizuoja ir lygina Lietuvos kultūros kūrinius, interpretuoja ir vertina šiuolaikinės Lietuvos kultūros tendencijas, paaiškina jų sąsajas su tradicine kultūra. Analizuoja ir kritiškai vertina sudėtingus kultūrinius reiškinius, praktikas ir kontekstus. Formuoja dialogišką santykį su Lietuvos kultūros objektais, reiškiniais ir kūriniais, juos lygindami ir siedami su platesniais kontekstais. Lygindami ir apibendrindami pritaiko kultūrinės žinias asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime.

Kūrybiškumo: savarankiškai kelia klausimus, kurie padeda kritiškai vertinti kompleksines problemas. Dalijasi žiniomis, idėjomis, patirtimi, derina asmeninius ir aplinkinių žmonių interesus, kritiškai vertina kūrybos kontekstą ir aplinkybes. Pateikia idėjų ir sprendimų pasirinkimo argumentų, remiasi pagrįstumo, aktualumo, vertingumo kriterijais. Laikosi kūrybinės veiklos susitarimų, bet juos vertina kritiškai, nebijo pasielgti savaip, nepažeidžia kitų interesų.

Pažinimo: nuosekliai ir išsamiai analizuoja bei interpretuoja tiek raštu, tiek žodžiu literatūros kūrinius. Naudoja skirtingas idėjų, faktų ir sąvokų reprezentacijas: susieja kalbinę, literatūros medžiagą su muziejuje pateikiamais faktais ir sąvokomis. Kelia klausimus, siekdami analizuoti praktines problemas ir abstrakčias idėjas, galinčias padėti spręsti numatomas problemas. Aptardami sudėtingus reiškinius, išryškina priešingus požiūrius. Analizuoja juos ir supranta, kad gali būti skirtingų nuomonių.

Pilietiškumo: analizuoja asmeninį vaidmenį pilietiniuose procesuose. Suvokia pilietinio veikimo prasmę. Vertina problemas, kylančias dėl socialinės visuomenės nelygybės, klimato kaitos. Inicijuoja ir (ar) dalyvauja socialinėse, ekologinėse aplinkos stiprinimo iniciatyvose. Identifikuoja ir

analizuoja bendruomenėje ir visuomenėje kylančias problemas, prisideda prie jų sprendimo. Savė suvokia kaip demokratinės visuomenės kūrimo subjektą. Aktyviais veiksmais prisideda prie kultūros ir gamtos išteklių saugojimo. Skatina prie šios veiklos prisidėti aplinkinius.

Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos: geba vertinti ir apibūdinti, kaip emocijų raiška gali paveikti kitus žmones. Išsikelia gretutinį tikslą, kuris gali būti svarbus gyvenime. Planuoja laiką ir žingsnius, nustato pasiekimo įsivertinimo kriterijus. Įvairiais būdais išreiškia empatiją aplinkiniams. Siekia sprendimų, lemiančių, kad naudos gautų visi, naudojasi derybų įgūdžiais. Veiksmingai pasitelkia asmenines savybes ir gebėjimus, kai vadovauja ar dirba grupėmis. Naudojasi efektyvaus bendravimo įgūdžiais (kalbėjimu, klausymu(si), kūno kalba, gebėjimu suprasti ir gerbti kito požiūrį), konkrečiai išsako ketinimus, deramai įvertina galimą jų poveikį.

MOKYMOSI UŽDAVINIAI

1. Nagrinėdami Lietuvos Jūrų muziejaus ekspozicijas („Mitai ir realybė. Plėšrūs ir pavojingi“, „Baltija – mūsų namai“, panoraminis tunelis su eršketais), mokiniai samprotaus duotomis temomis (sąžinė, skriauda ir atsakingas vartojimas) ir išsakys mintis diskusijoje.
2. Skaitydami tekstus, atsakydami į klausimus, atlikdami pateiktas užduotis, mokiniai suvoks žmogaus ir piliečio valstybėje vaidmenį, puoselėję daryti ir pagarbų santykį su aplinka, parengs grupinius pranešimus „Skriaudos ir sąžinės tema literatūroje ir gyvenime“, pasiruoš juos pristatyti diskusinėje pamokoje.

PAMOKOS TIKSLAS – pasirengti darbui namuose, grupėmis ruošiant pranešimus.

Mokiniai žino namų darbų užduotį.

PAMOKOS SITUACIJA

Prieš pamoką reikia išsinagrinėti 3 privalomų autorių – J. Biliūno, J. Savickio, J. Apučio – kūrybos paraleles. Mokiniai yra susipažinę su autorių kūrybiniu, istoriniu kontekstu, žino nurodytų autorių kūrybines idėjas, geba jas pažinti analizuojamuose kūriniuose.

REKOMENDACIJOS

Mokytojas, prieš atvykdamas su mokiniais, turėtų iš anksto apgalvoti veiklas. Rekomenduojama su mokinių klase eiti dviem mokytojams.

<p>MOKYMOSI VEIKLOS</p> <p>Trukmė: 60 min.</p> <p>1 veikla. Mitai ir realybė</p> <p>2 veikla. „Baltija – mūsų namai“</p> <p>3 veikla. <i>Stop</i> rutinai</p> <p>4 veikla. Įžvalgų apibendrinimas</p>	<p>MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekspozicija „Mitai ir realybė. Plėšrūs ir pavojingi“ (II a.), 2. Ekspozicija „Baltija – mūsų namai“ (nulinis a.), 3. Panoraminis tunelis su eršketais (nulinis a.), 4. Diskusijų erdvė (Jūrų muziejaus kiemo erdvė). <p>INTEGRACIJA (bendra visoms veikloms)</p> <p>Teminė</p> <p>Lietuvių kalba ir literatūra: aptariamos tokios kultūros epochos kaip realizmas, modernizmas, postmodernizmas, prisimenami J. Biliūno, J. Savickio ir J. Apučio literatūriniai tekstai</p> <p>Tarpdalykinė</p> <p>Etika: paliečiamos asmenybės atsakomybės prieš save ir pasaulį tema</p>
<p>1 veikla. Mitai ir realybė</p> <p>Temos skelbimas, sužadinimas, ekspozicijos komentavimas</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Metodai: tyrinėjimas, grupinis pokalbis</p> <p>Mokytojas pristato pamokos temą (3 min.).</p> <p>Mokytojas arba edukatorius pristato ekspoziciją (2 min.).</p> <p>Mokiniai apžiūri, tyrinėja ekspoziciją, įžvalgas žymisi lapuose arba mobiliosiose užrašinėse (10 min.).</p> <p>Priemonės: rašikliai, užduočių lapas arba mobilieji</p> <p><i>Pavojingiausias plėšrūnas – kas jis? Argumentuokite.</i></p> <p><i>Mitais apgaubtas, bet nepavojingas – kas? Argumentuokite.</i></p> <p><i>Ar žmonių gyvenime mitai atitinka realybę? Siekite su literatūra ir gyvenimu.</i></p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Mitai ir realybė. Plėšrūs ir pavojingi“</p>

<p>2 veikla. „Baltija – mūsų namai“</p> <p>Ekspozicijos pristatymas, komentavimas, sužadinimas</p> <p>Trukmė: 15 min.</p> <p>Metodai: tyrinėjimas, grupinis pokalbis</p> <p>Mokytojas arba edukatorius pristato ekspoziciją (2 min.).</p> <p>Mokiniai apžiūri, tyrinėja ekspoziciją, įžvalgas žymisi lapuose arba mobiliosiose užrašinėse (13 min.).</p> <p>Priemonės: rašikliai, užduočių lapas arba mobilieji</p> <p><i>JIE plus AŠ lygu MES. Iššifruokite. Pateikite 3–5 argumentus.</i></p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>„Baltija – mūsų namai“</p>
<p>3 veikla. <i>Stop</i> rutinai, meditacija</p> <p>Ekspozicijos pristatymas, komentavimas, sužadinimas</p> <p>Trukmė: 20 min.</p> <p>Metodai: tyrinėjimas, refleksija arba meditacija</p> <p>Mokytojas arba edukatorius pristato ekspoziciją (2 min.).</p> <p>Mokiniai apžiūri, tyrinėja ekspoziciją, įžvalgas žymisi lapuose arba mobiliosiose užrašinėse (5 min.).</p> <p>Mokiniai skaito padalytus tekstus.</p> <p>Priemonės: dalijamoji medžiaga – lapai su tekstais, sėdmaišiai, muzikinis įrašas „Baltijos garsai“</p> <p>Perskaitykite pateiktus tekstus ir apmąstykite siunčiamas mintis.</p> <p>L. Donskis apie moralinį jautrumą netikrumo amžiuje</p> <p>„...Gyvename greito gyvenimo epochoje, kuri leidžia mums bematant prisijungti prie atokiausių planetos kampelių. Mes žinome, kas dedasi Indonezijoje, Malaizijoje. Mes žinome beveik visas Kinijos politinio gyvenimo detales. Nuo mūsų nenuslėpsi nieko, kas vyksta Tailande ar JAV. Taigi, mes žinome beveik viską. Ir tuo pat metu šitas būvis mums meta paradoksalius moralinius iššūkius, užduoda nepatogius etinius klausimus. Vienas iš tokių klausimų: „Ar dėl mūsų akiračio prasiplėtimo tapome jautresni žmonių patiriamoms kančioms?“ Juk mes kuo puikiau žinome, kas vyksta Tibete ar kitame kančių iškamuoame pasaulio kampelyje, tačiau ar j tai reaguojame?</p> <p>Kyla klausimas, ar mes tapome jautresni? Mes žinome beprotiškai daug dalykų, nepalyginamai daugiau negu mūsų protėviai. Bet ar gausėjančios žinios plėtoja ir mūsų etinį ryšį su žmonija ir pasauliu?..“</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Panoraminiis tunelis su eršketais</p>

<p>Z. Baumano vartotojiškumo teorijos profilis</p> <p>„Šiandien mes visi esame vartotojai vartotojiškoje visuomenėje. Vartotojų visuomenė yra rinkos visuomenė, kurioje kiekvienas iš mūsų tuo pat metu esame ir pirkėjai, ir prekės. Vartotojiškumas yra simbolių gėrybių gamyba, platinimas, troškimas, įsigijimas ir naudojimas. Nūnai vyksta sparti visuomenės makdonaldizacija ir akropolizacija. Vartojimo gėrybės šiandien nebėra vien objektai; vartotojai tose gėrybėse mato save. Baumanas ne tik nori parodyti, kad vartotojiškumas tapo visaapimančiu socialinės realybės faktu, bet kad tai tapo mūsų gyvenimo būdu. Vartojimas šiandien jau nebėra vien pasirinkimas – vartoti tapo prievole. Nevartojantieji kaipmat atsiduria visuomenės psichosocialiniame užribyje ir yra stigmatizuojami. Laisvo pasirinkimo nėra, nebent pasirinkimu laikytume pasirinkimą tarp „McDonald“ ar „Hesburger“, „Bitės“ ar „Omnitel“, „Nike“ ar „Adidas“, atostogų Egipte ar Turkijoje ir pan. Kitaip tariant, galime pasirinkti, ką vartoti, o ne ar vartoti.“</p>	
<p>4 veikla. Įžvalgų apibendrinimas</p> <p>Trukmė: 10 min.</p> <p>Metodai: diskusija</p> <p>Mokytojas pristato užduotį (2 min.).</p> <p>Mokiniai diskutuoja, pastabas žymisi lapuose arba mobiliosiose užrašinėse (8 min.).</p> <p>Priemonės: užduočių lapas, rašikliai, mobilieji telefonai</p>	<p>VEIKLAI ĮGYVENDINTI NAUDOJAMOS MUZIEJAUS ERDVĖS</p> <p>Jūrų muziejaus kiemo erdvė</p>
<p>PAMOKOS REFLEKSIJA</p> <p>Trukmė: 3 min.</p> <p><i>Ko pasimokėte?</i></p> <p><i>Paruoškite arba sudarykite kartu 10 taisyklių sau ir savo artimui sąrašą.</i></p> <p>Nurodomas namų darbų atlikimo laikas, atsiskaitymo data.</p>	

NAMŲ DARBAI

Parengti su grupe ir pristatyti grupės vardu pranešimą, kuriame atsispindėtų klasėje analizuotų literatūros kūrinių (J. Biliūno „Brisiaus galas“, J. Savickio „Ad astra“, J. Apučio „Šūvis po Marazyno ąžuolu“) sąsajos su epochų, literatūros srovių (realizmo, modernizmo, postmodernizmo) idėjomis bei tyrinėtų Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijų medžiaga, pasižymėtomis įžvalgomis.

SITUACIJA PO PAMOKOS MUZIEJUJE

Pamoka, apibendrinanti literatūros pamokų ciklą J. Biliūno, J. Savickio ir J. Apučio kūrybos paralelės, vyksta mokyklos erdvėje (trukmė 45 min.).

Mokiniai viešai pristato atliktą namų darbų užduotį – parengtus grupėmis pranešimus, kuriuose analizuojamos J. Biliūno „Brisiaus galas“, J. Savickio „Ad astra“, J. Apučio „Šūvis po Marazyno ąžuolu“ kūrinių problemos ir jos siejamos su epochų, literatūros srovių (realizmo, modernizmo, postmodernizmo) idėjomis bei tyrinėtomis Lietuvos jūrų muziejaus ekspozicijomis, pasižymėtomis įžvalgomis.

VERTINIMO PRINCIPAI IR KRITERIJAI

Pažymiu vertinamas grupės parengtas pranešimas „Skriaudos ir sąžinės tema literatūroje ir gyvenime“ struktūros, turinio ir raiškos aspektais.

Vertinimo kriterijai

- Pranešimo temos atskleidimas
- Sąsajos su analizuotais literatūros kūriniais, epochų idėjomis bei muziejaus ekspozicijomis
- Pranešimo turinio bei raiškos reikalavimų paisymas

REFLEKSIJA, ĮSIVERTINIMAS (po pranešimų pristatymo)

Trukmė: 10 min.

Priemonės: lipnieji lapeliai, rašikliai

Pajutau, kad...

Faktas, kad...

Supratau, kad...

Remdamiesi visais pamokoje išgirstais pranešimais, padiskutuokite, ar žmogus yra empatiška ir atsakinga būtybė (3 min.).

Naujienas apie mokytojų sukurtas ir muziejuje atliekamas pamokas skaitykite nuskenavę QR kodą.

MUZIEJUS KVIEČIA MOKYTI(S) PER NUOTOLĮ

Mokymasis yra ėjimas iš tamsos į šviesą.

Alanas Blumas

Duokite šviesos, ir žmonės ras kelią.

Ela Žozefina Beiker

Tas, kuris niekad nesuklydo, niekada nebandė kažko naujo.

Albertas Einšteinas

Mokymasis yra puiki veikla, bet būtina atminti, kad tai, kas verta žinojimo, negali būti išmokta.

Oskaras Vaildas

ATVIROS, ARTIMOS, ĮKVEPIANČIOS NUOTOLINĖS PAMOKOS: DISTOPIJA AR REALYBĖ?

Lietuvos jūrų muziejus organizuoja pamokas ir nuotoliniu būdu. Nuotolinės pamokos sukurtos pačių muziejaus edukatorių pasitelkiant įvairius kūrybinius metodus, muziejaus ekspozicinę medžiagą ir atsižvelgiant į vaiko raidos tarpsnius, tarpdalykinę integraciją ir bendrąją ugdymo programą – mokinių kompetencijų ugdymą. Muziejaus nuotolinės edukacinės programos ne tik ugdo mokinius pasirinkta tema, bet kartu padeda naudoti ir plėtoti socialinius bei tarpasmeninius įgūdžius, gilinti dalykines žinias, užmegzti emocinius ryšius, skatina keistis siekiant išsaugoti aplinką. Todėl Lietuvos jūrų muziejaus edukacinės programos padeda dalyviams geriau pažinti ir suprasti santykį su vidiniu ir aplinkiniu pasauliu.

Per pamokas taikoma įvairių metodų. Vaikams pristatoma teorinė medžiaga, naudojama vaizdinių ir garsinių priemonių, skiriama interaktyvių užduočių, skatinamas kritinis, analitinis ir kūrybinis mąstymas, taikoma lyginimo ir vertinimo metodų, užduodama atvirųjų ir uždarytųjų klausimų, vaikai raginami, atliekant individualias ir grupines užduotis, naudotis šiuolaikinėmis technologijomis, jungtis į komandinį darbą, diskutuojant išreikšti savo nuomonę, nagrinėti, apibendrinti pamoką, galiausiai paskiriami ir namų darbai.

Nuotolinės edukacinės programos pradinio ugdymo mokiniams

Lietuvos jūrų muziejus teikia nuotolines edukacines programas pradinio ugdymo mokiniams. Šios edukacijos praplečia gamtamokslio, socialinio ugdymo, dorinio ugdymo, lietuvių kalbos, žinias, bet kartu gerina gyvenimiškus įgūdžius. Padeda geriau pažinti save kaip individą, visuomenės narį ir suvokti abipusę sąveiką su gamtos pasauliu. Edukacinėse programose naudojama įvairių metodų, kuriais yra atliepiamas kompetencijų stiprinimas, ugdomos asmens savybės ir vertybės. Pavyzdžiui: informacijos pateikimas vaizdais, vaizdo įrašais, garso įrašais, aktyvus įsitraukimas, žinių įgijimas ir pritaikymas, pasakojimas, asociatyvus mąstymas ir kiti.

Nuotolinės edukacinės programos pagrindinio ugdymo mokiniams

Pagrindinio ugdymo moksleiviams edukacinės programos yra dvejopo poveikio: mokomojo ir pažintinio. Jos papildo formaliojo ir neformaliojo ugdymo žinias. Nors dauguma teikiamų edukacinių programų yra istorinio ir biologinio pobūdžio, tendencingai yra kuriama naujų edukacinių programų, atliepiančių šių dienų aktualijas ir bendrojo ugdymo programas.

Kadangi edukacinėse programose dalyvauja vyresnio amžiaus mokiniai, kurie greitai ir tiksliai sugeba apdoroti naują informaciją, daug dėmesio skiriama dalyviams įveikinti, kad jie patys aktyviai siūlytų ir pritaikytų problemos sprendimų būdus, patirtų praktinę gyvenimišką edukacinių programų naudą.

Taip pat per pamokas ugdomi mokymosi gebėjimai, atkreipiamas dėmesys į dalyvių atsaką (refleksijas), gaunamą kryptingai klausinėjant, kviečiant permąstyti, pasitikslinti, išsamiau paaiškinti nagrinėjamas sąvokas, reiškinius, priimtus sprendimus, padarytas išvadas.

Galiausiai edukacijos turinys neatsiejamas nuo bendražmogiškųjų vertybių puoselėjimo, atsakomybės, žmogaus harmonijos su jūra ir gamta sąveikos ir savo, kaip visuomenės ir gamtos pasaulio nario, sampratos vystymo.

Taigi nuotoliniam mokymuisi adaptuotos edukacinės programos parodo, kad šiuolaikiniam žmogui yra aktualu ir patogiu plėsti žinias net neatvykus į muziejų, o pasitelkus technologijas. Pamokas veda patyrę muziejaus edukatoriai, kurių patirtis ir lankstumas sudėtingą teorinę medžiagą padeda pristatyti kūrybiškai ir patraukliai, atliepiant bendrojo ugdymo programą. Todėl Lietuvos jūrų muziejus, teikdamas platų nuotolinių pamokų pasirinkimą, paneigia mitą, kad nuotolinis dalyvavimas ir mokymasis tokiose pamokose yra neįmanomas.

Rima Aleknavičė
Muziejininkė-edukacinių programų koordinatore

REFLEKSIJOS APIE NUOTOLINES EDUKACINES PROGRAMAS

Alytaus Senamiesčio pradinės mokyklos 4c klasės mokiniai birželio 9 dieną dalyvavo virtualioje pamokoje „Baltija – mūsų namai“. Prieš pamoką klasės mokytoja gavo rekomendacinio pobūdžio laišką, kaip pasirengti šiai virtualiai veiklai. Laiške labai aiškiai, nuosekliai, detaliam ir suprantamam buvo išdėstyti reikalavimai. Taip pat buvo prašymas reflektuoti su mokiniais po pamokos. Laiške taip pat buvo pateikti aiškūs nuoseklūs žingsniai.

Pamoką vedė Vestina, komunikabili, aiškiai dėstanti medžiagą, intriguojanti, gebanti sudominti mokinius edukatorė. Ši virtuali veikla mokiniams labai patiko, nes buvo išlaikyta vaizdinės ir žodinės informacijos pusiausvyra. Edukatorė išraiškingai pateikė informaciją, mokiniai buvo ne pasyvūs klausytojai, o aktyvūs dalyviai: turėjo išsakyti savo nuomonę, pateikti turimas žinias, argumentuoti...

Ši pamoka – tai integruota veikla, kurioje persipina pasaulio pažinimo žinios su geografinėmis žiniomis, emocija vaiko savijauta, pamąstymais, išvadų formulavimu, šiuolaikinėmis Lietuvos ir visos Žemės (ekologijos) aktualijomis, su atsakomybe už savo veiksmus. Užduotys, informacija atitiko vaikų amžių.

Pasibaigus pamokai, skyrėme su klase vieną pamoką refleksijai (kaip ir buvo pasiūlyta pačių organizatorių). Labai patiko suformuluoti įsivertinimo klausimai. Tai ne banalus „Ar patiko veikla?“, „Kas patiko?“ ir panašūs klausimai, o klausimai, kurie verčia vaiką pagalvoti, apmąstyti, išjausti ir tik tada atsakyti. Tai jausmai, faktai, atradimai ir sava patirtis (prisegu kelių mokinių mintis).

Nuoširdžiai dėkojame už prasmingą, su mūsų gyvenimiška patirtimi susietą edukacinę veiklą. Labai viliuosi susitikti ir ateinančiais mokslo metais. J

Inga Grefienė
Mokytoja

06-10

Jausmai. Edukacinio ušiemimo metu aš jautiausi
pukiai, man patiko šis ušiemimas, buvo įdomus
žiūrėti ir klausytis.

Faktai, kuriuos sušinojau. Edukacinio ušiemimo
metu sušinojau, kad žuvis vėgėlė veda gyvus
vaikus - gyvavedi, kuo skiriasi žuvedra nuo ki-
ro, kad tarakonai suvalgo savo draugus kai jie
numiršta, kad pagrandukas ruonis svorio 200 kg ir
suvalgo per dieną 7 kg žuvies.

Atrodimai, kuriuos patyrei. Savo kasdieniniame
gyvenime pritaikysiu šiuos dalykus - naudosiu
popierinius maišelius, ušiesiu ju šiuokšles.

Ir... Galėsiu padėti Baltijos jūrai naudojant po-
pierinius maišelius, pamatys daug šiuokšlių su-
trauktyti, radus gyvūną, kuris serga ar jam
kaškas įstrigę padėti, stengtis neturėti.

06-10

"Klausimai po virtualaus edukacinio užsiėmimo"

• Klausimai.

Edukacinio užsiėmimo metu aš jaučiausi puikiai bet, kai pa-
rodi video filmuką aš tapau liūdna ir man buvo gaila gyvū-
nėlių.

• Faktai, kuriuos sužinojau.

Šis sužinojau jog, kai kurybos šūrys riededa įbrū. Ir pamociau
kaip atrodo jūrų kiaulė.

• Atradimai, kuriuos patyri.

Šis atradau jog kartais pakilus vėna, šūksilę gali išgelbėti daug
gyvūnų.

• Ir... Tuo galim padėti Baltijos jūrai?

Baltijos jūrai padėti aš galim rūšiuočkarna. Nes jei kiekvienas
išmogs rūšiuoty tai padety ne tik Baltijos x jūrai bet ir visai Lietu-
vai.

Edukacinė veikla „Vėjų uostas“ labai patiko visiems joje dalyvavusiems 5–7 klasių mokiniams. Ypač ši tema tiko šeštokams, nes papildė bendrąją geografijos programą. Edukacija išsiskyrė veiklų įvairove, mokiniai net ir per nuotolį pasijuto aktyvūs jos dalyviai, susidomėję atsakinėjo į klausimus. Vaikai sužinojo daug gyvenimiškų dalykų, kuriuos pritaikys savo gyvenime (tiek kasdienybėje, tiek išvykose) bei paskleis savo artimųjų aplinkoje.

Dėkojame edukatoriui Mindaugui už išradingą pamokos vedimą, mokinių motyvavimą ir suprantamai perduotas žinias.

Aldona Klebonaitė ir Liuda Žilinskienė
Mokytojos

4b klasės mokiniai dalyvavo Lietuvos jūrų muziejaus nuotolinėje edukacinėje programoje „Pinguvinai. Kuo mes panašūs?“. Pamoka buvo labai įdomi, profesionaliai vedama. Edukatorės dėka mokiniai klausėsi, atliko užduotis, į(si)vertino įgytas žinias. Edukacinėje programoje buvo naudojamos šiuolaikinės mokymo priemonės, patirtinis ir savivaldus mokymas. Mokiniai patyrė daug atradimų ir teigiamų emocijų, sužinojo įdomių faktų, pagilino turimas žinias ir įgijo naujų. Ačiū už edukaciją.

Danguolė Kviliūnienė
Mokytoja metodininkė

Panevėžio rajono Naujamiesčio gimnazijos 2–4 kl. mokiniai gegužės mėn. dalyvavo nuotolinėje edukacinėje programoje apie Baltijos jūros gyvūniją, augaliją ir ekologiją. Mokiniams programa labai patiko, nes jie buvo įtraukti į diskusijas, atsakinėjo į klausimus, buvo patraukliai ir interaktyviai pateikiama medžiaga, edukatoriai pristatė programą remdamiesi pedagogikos ir vaikų psichologijos principais.

Sigitas Žaluda
Mokytojas, direktoriaus pavaduotojas ugdymui

Naujienas apie nuotolines edukacines programas Lietuvos jūrų muziejuje skaitykite nuskenavę QR kodą.

MUZIEJUS KVIEČIA ATVYKTI MOKYTI(S)

Laivams saugiausia uoste, bet ne tam jie statomi.

Greis Hoper

Stiprių asmenybių nepaveikia silpni vėjo gūšiai. Kaip ir dideli laivai, jie ramiai plaukia tiek ramioje, tiek audringoje jūroje.

Džordžas Vašingtonas

Reakcija – valtis, kuri plaukia prieš srovę, tačiau netrukdo upei tekėti toliau.

Viktoras Hugo

ATVIROS, ARTIMOS, ĮKVEPIANČIOS PAMOKOS MUZIEJUJE: DISTOPIJA AR REALYBĖ?

Manoma, kad geriausiai žmonės mokosi, kai dalyvauja veiklose, kurios jiems atrodo prasmingos realiame gyvenime ir yra svarbios kultūrinio požiūriu. Pastebėta, kad mokiniai labiau įsitraukia į mokymosi procesą, jeigu pamoka vyksta netradicinėse erdvėse ir netradicine forma. Atsižvelgdamas į tai, Lietuvos jūrų muziejus teikia edukacines programas, kurias muziejaus edukatoriai veda pačiame muziejuje. Tai integralios veiklos, kuriose vaikai stebėdami, klausydamiesi edukatorių pasakojimo ir eksperimentuodami muziejaus aplinkoje, praplės žinias ir gilins pasaulėjautą. Svarbu paminėti, kad edukacinėse programose taikoma tarpdalykinė integracija. Programos informacija ir metodai pagilina pasaulio pažinimo, lietuvių kalbos, biologijos, istorijos, geografijos, etikos žinias bei skatina socialinį ir emocinį ugdymą. Taip pat edukacinės programos padeda ugdyti pagrindines kompetencijas: pažinimo, komunikavimo, socialinę, emocinę ir sveikos gyvensenos, kūrybiškumo, pilietinę, kultūrinę ir skaitmeninę.

Edukacines programas sudaro keturios pagrindinės dalys: įžanga, dėstymas, apibendrinimas ir grįžtamasis ryšys. Kiekvienoje dalyje stengiamasi kuo labiau įveikinti dalyvius, kad programa taptų paveikesnė ir dalyviai neprarastų susidomėjimo. Edukatoriai pasakojimo metodu ir pasitelkę vaizdines priemones perteikia teorinę medžiagą, įtraukia supažindina su edukacijos objektu. Po teorinės dalies žinioms įtvirtinti atliekama praktinių užduočių. Atsižvelgiant į edukacijos turinį, praktinė dalis kartojama kartą arba kelis kartus. Ypatingas dėmesys skiriamas dalyvių refleksijoms. Dalyviams užduodama apibendrinamųjų klausimų, siekiama, kad visi išsakytų savo nuomonę, pasiruošę grupėmis, diskutuodami arba bendrai prieš auditoriją.

Edukacinės programos mažiesiems

Ikimokyklinio amžiaus vaikai per edukacinę veiklą sužino įdomių faktų apie jūros gyvūnus, ieško panašumų ir skirtumų, ryšio su vandens pasauliu. Naudojami edukacinio žaidimo metodai. Edukacijos turinys padės plėtoti kalbinį ugdymą (vaikai išmoks naujų sąvokų, žodžių), socialinį ugdymą (plėtos tarpusavio santykius ir santykį su aplinka) ir meninį ugdymą (atliks kūrybiškas užduotis). Vaikai žinias įgis integraliai – stebėdami, tirdami aplinką, bus skatinami pasitelkti įvairius pojūčius, išbandyti nepatirtus dalykus. Taip pat edukacinėmis programomis ugdomas atsakingumas pasauliui, dėmesingumas aplinkai ir gamtos tausojimas, todėl edukacinės programos muziejuje prisideda prie vaikų gyvenimo įgūdžių ugdymo ateičiai.

Edukacinės programos pradinio ugdymo mokiniams

Per edukacinę veiklą mokiniai mokosi įvairiais būdais: vizualiniu, audialiniu ir kinestetiniu. Brandinamas suvokimas, kad svarbiausia yra įsiklausymas į vienas kitą, atsakomybė vienam už kitą bei loginis, kritinis mąstymas.

Kiekvienai pamokai yra parinkta specifinė edukacijos turinį atitinkanti aplinka: ekspozicijos salės, baseinai, akvariumas, parodos, laivybos įrenginiai ir kitos edukacinės priemonės. Dalyviams visų pirma pasakojimo metodu perteikiama intriguojančių faktais grįstų teorinių žinių, pasitelkiant vaizdines priemones: stebimi gyvūnai, ekspozicija, rodomi kiti muziejaus eksponatai ar atitinkamai edukacinei programai sukurtos edukacinės priemonės.

Praktinės veiklos dalį sudaro į patirtinį pažinimą orientuotos užduotys, kurios skatina klausinėti, mąstyti, tyrinėti, įvertinti ir daryti išvadas, priimti sprendimus. Lavinami įvairūs vaikų pojūčiai, padedantys geriau suvokti išgirstą teorinę medžiagą. Praktinėje dalyje mokiniai žaidžia, rašo, piešia, eksperimentuoja, ieško atsakymų į užduotus klausimus. Šitaip edukacinės programos dalyviai geriau įsisavina ir lengviau pritaiko naują informaciją.

Taip pat praktinėje dalyje atliekami darbai grupėmis. Mokiniai kviečiami kritiškai apmąstyti savo elgesį su aplinka ir aplinkiniais, įvertinti savo pasirinkimus, kurie gali turėti įtakos tolesniam Žemės išlikimui. Per diskusijas vaikai mokomi atpažinti, įvardyti problemas ir drąsiai kalbėti apie savo jausmus bei išsakyti savo nuomonę.

Edukacinės programos pagrindinio ugdymo mokiniams

Edukacinės programos sudarytos atsižvelgiant į mokinių gebėjimus. Šio amžiaus mokiniai turi ne tik gerai įsiminti faktus, taisykles ir apibrėžtis, bet kartu įgytas žinias gebėti pritaikyti naujose situacijose. Pastebėta, kad tam tikros mokymosi veiklos mokiniams neatrodo prasmingos, nes jie nesupranta, nei kodėl jas atlieka, nei kokia jų nauda. Todėl, atkreipiant dėmesį į ugdymo programos reikalavimus ir mokinių motyvavimą mokytis, edukacinės veiklos muziejaus aplinkoje padeda mokymąsi padaryti prasmingesnį ir mokiniams iš pirmo karto nesuprantamą teorinę medžiagą apžvelgti praktiškai ir gyvenimiškai.

Muziejaus edukacinės programos padeda suvokti muziejų kaip visapusiško pasaulio pažinimo šaltinį, kur mokyklose girdėtą teoriją mokiniai gali išvysti, paliesti ar net išbandyti patys. Įvairaus turinio edukacinėse programose dalyviai su edukatorių pagalba tyrinėja muziejaus kolekcijas, ekspozicijas, kurios tampa priemone mokytis biologijos, istorijos, etikos, pilietiškumo ir patriotiškumo, kultūros, geografijos, ekonomikos, literatūros, gyvenimo būdo, laivininkystės, jūreivystės, valstybinių ir tarpvalstybinių santykių, gamtos ir žmogaus harmonijos kitaip.

Edukacinės programos praktinėje dalyje pateikiamos grupinės greitos orientacijos ir kūrybinės užduotys, individualios aprašomojo pobūdžio, informacijos sisteminimo užduotys, kurios padeda apibendrinti ir užtvirtinti gautas dalykines žinias. Praktinėje dalyje siekiama, kad edukacijos dalyviai atitinkamai pagal užduotį patys analizuotų, ieškotų atsakymų ar problemų sprendimų būdų. Tokios veiklos ne tik padeda išmokti taikyti teorines žinias, bet ir motyvuoja mokytis. Taip pat dalyviai kviečiami į bendrą dialogo erdvę apie bendražmogiškąsias vertybes – meilę, pasitikėjimą, atjautą, rūpestingumą, atsakomybę. Šitaip prisidedama ir prie „minkštųjų“ kompetencijų ugdymo.

Edukacinės programos vidurinio ugdymo mokiniams

Vyresnio amžiaus mokiniams edukacinių programų turinys integruojamas siekiant, kad mokiniai susiformuotų gilesnę pasaulėjautą ir plėtotų gyvenime būtinas kompetencijas. Taikoma asmenybės ir sociokultūrinė integracija. Mokiniai turi ne tik gerai įsiminti faktus, sąvokas, bet kartu gebėti pritaikyti teoriją praktinėse situacijose, rodyti išmanymą ir atitinkamomis nuostatomis ar principais grįstą elgesį, analizuoti ir teikti savo pasiūlymus.

Edukatoriai atlieka informavimo ir nukreipimo funkciją, kad dalyviai galėtų kuo daugiau patys tirti, mąstyti, ieškoti užduočių atsakymų ir argumentuoti savo sprendimus. Tai ugdo mokinių loginį samprotavimą, analitinį požiūrį ir asmeninius įgūdžius, padeda kurti naujas vertybes ir stiprinti pasitikėjimą savo gebėjimais. Todėl mokiniai gali objektyviau įvertinti dalyką, pagilinti turimas žinias ir susidaryti pagrįstą savo nuomonę.

Naudojamos šiuolaikinės technologijos, kritinio mąstymo ir mokėjimo mokytis metodas, stebėjimas, tyrinėjimas, gautos informacijos sisteminimas, apibendrinimas.

Taigi Lietuvos jūrų muziejus, teikdamas edukacinių programų įvairovę pačiame muziejuje, paneigia mitą, kad mokytis muziejuje yra neįmanoma. Todėl kviečiame atvykti ir patirti mokymąsi kitaip.

Rima Aleknavičė
Muziejininkė-edukacinių programų koordinatore

REFLEKSIJOS APIE EDUKACINES PROGRAMAS

Birželio 11 d. Kulautuvos pagrindinės mokyklos šeštokai lankėsi Jūrų muziejuje ir dalyvavo edukacinėje programoje „Vėjų uostas“. Mokiniam labai patiko, pasisakė, kad buvo įdomu ir naudinga, nes siejosi su geografijos pamokų temomis. Vaikai liko labai patenkinti edukacine programa ir jos vedėju. Esame labai dėkingi.

Regina Staniulienė
Mokytoja

2021 m. birželį su aštuntokais dalyvavome Lietuvos jūrų muziejaus organizuotoje edukacinėje programoje „Priimk jūros iššūkį“, kuri yra taip pat įtraukta į kultūros paso programą. Mokiniai ne tik apsilankė pačiame muziejuje, bet ir susipažino su pagrindiniais informacijos perdavimo būdais ir neverbaline kalba dirbant jūroje, atlikinėjo komandines užduotis, mokėsi rišti jūrinį mazgą ir, žinoma, mėgino kuo greičiau „gelbėtis“ tinkamai užsivilkdami gelbėjimosi liemenes. Pastaroji praktinė užduotis labiausiai kurstė vaikų emocijas ir kėlė adrenalino lygį, nes pasirodė, kad toks paprastas darbas kaip užsivilkti liemenę gali būti neįtikėtinais sunkus per tokį trumpą, 12 sekundžių, laiką.

Kristina Černiauskiene
Mokytoja

Birželio 10 dieną Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos ketvirtokai dalyvavo edukacinėje programoje „Kas gyvena Baltijoje?“. Programą vedė edukatorė Vestina. Mokiniai turėjo galimybę pakartoti temas, kurias mokėsi mokykloje anksčiau. Be to, gavo labai daug naujos informacijos apie Baltijos jūros gyventojus. Mokiniam veikla labai patiko. Jie dar ilgai vaikštinėjo apžiūrinėdami muziejaus eksponatus, susidomėję skaitė aprašymus. Vestina užmezgė šiltą ryšį su pradinukais, papasakojo įvairių faktų apie Baltijos jūros kilmę, jūros gyventojus, Baltijos šalis kaimynes, užsiminė, kaip kiekvienas asmeniškai gali prisidėti prie ekologijos palaikymo gamtoje... Vėliau suskirsčiusi mokinius grupėmis paskyrė užduotį. Pamokėlės gale vaikų laukė apdovanojimas – taturuotės. Vaikams tai buvo džiugi akimirka. Manau, kad mokiniai gavo daug žinių ir patirties. Dėkoju edukatorei Vestinai.

Nijolė Kairienė
Mokytoja

Telšių r. Varnių Motiejaus Valančiaus gimnazijos pirmokai dalyvavo Jūrų muziejaus edukacinėje programoje „Pingvinai. Kuo mes panašūs?“ ir liko labai patenkinti. Profesionalus edukatorių darbas ir emocinis nuteikimas nuo pirmos minutės vaikus įtraukė į pingvinų pažinimo pasaulį. Vaikai aktyviai dalyvavo veiklose: noriai klausė nuotaikingo pasakojimo, linksmi veikė organizuotose žaidybinėse situacijose, emociškai atsakinėjo į klausimus. Tik ką įgytas žinias mokinukai galėjo pasitikrinti atlikdami pateiktas refleksijų užduotis. Pirmokai sužinojo, kokios yra pingvinų rūšys, kur jie gyvena, kuo minta, kokių gyvenimo sąlygų reikia šiems paukščiams. Vaikai mokėsi pažinti paukščių jausmus ir emocijas, kurias vėliau galėjo palyginti su savo paties išgyvenimais ir patirtimis.

Vaida Gedmantienė
Mokytoja

PRIEDAI

Naujienas apie Lietuvos jūrų muziejuje vedamus edukacines veiklas skaitykite nuskenavę QR kodą.

TAPK EDUKACINIŲ PROGRAMŲ DALYVIU

Lietuvos jūrų muziejaus edukacinės programos gali būti užsakomos per kultūros paso sistemą:
<https://kulturospasas.emokykla.lt/renginiai>

Užsisakant edukacines programas, būtina išankstinė registracija
el. paštu edukacija@muziejus.lt
arba telefonu +370 659 21932.

Taip pat edukatoriai gali atvykti į jūsų mokyklą ar kitą įstaigą ir pravesti pasirinktą edukacinę programą.

Svarbiausia, Lietuvos jūrų muziejus yra atviras naujoms idėjoms, projektams, tęstinėms kūrybiškoms veikloms, kurių dalimi galite tapti ir jūs.

Daugiau informacijos rasite nuskenavę QR kodą:

MOKYTI(S) MUZIEJUJE: distopija ar realybė?

Metodinis leidinys

Leidinio rengėjas

Lietuvos jūrų muziejus

Smiltynės g. 3, LT-93100, Klaipėda

Tel. +370 46 490740

edukacija@muziejus.lt

www.muziejus.lt

Turinys

Apie projektą

Mokytojai kviečia mokyti(s) muziejuje

Muziejus kviečia mokyti(s) per nuotojį

Muziejus kviečia atvykti mokyti(s)